For More Info Visit
knclingarajuedu.com

III Paper
* ಗಾದೆ ಮಾತು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ
* ಲಘು ಪ್ರಬಂಧ
* ಚಿತ್ರ ನೋಡಿ ವಿವರಣೆ ಬರೆಯಿರಿ
* ಪತ್ರ ಲೇಖನ
* ಅಪರಿಚಿತ ಗದ್ಯ (Passage)
* ಇತರೆ ಬರಹಗಳು

INDEX

NAME :
SUB :
STD : DIV : ROLL No. :
SCHOOL / COLLEGE :

Sl. No.	DATE	TITLE	PAGE No.	TEACHER'S SIGNATURE
		ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ ಪರಂಪರೆ		
1		ವರ್ಣಮಾಲೆ: ಮೂಲಾಕ್ಷರ, ಗುಣಿತಾಕ್ಷರ, ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರ		
2		ಸಂಧಿಗಳು: ಕನ್ನಡ ಸಂಧಿಗಳು / ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಧಿಗಳು / ಪ್ರಕೃತಿ ಭಾವ		
3		ನಾಮಪದ: ನಾಮಪ್ರಕೃತಿ, ನಾಮವಿಭಕ್ತಿ, ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು		
4		ನಾಮಪದದ ಪ್ರಕಾರಗಳು: ವಸ್ತುವಾಚಕ ನಾಮಪದಗಳು, ಅಂಕಿತನಾಮ, ಸರ್ವನಾಮ, ಭಾವನಾಮ		
5		ಧಾತು (ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕೃತಿ): ಪ್ರಕಾರಗಳು		
6		ಕ್ರಿಯಾಪದ, ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಪ್ರಕಾರಗಳು: ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ, ಕಾಲಾರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾಪದ, ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ, ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಕ, ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾಪದ		
7		ತದ್ಧಿತಾಂತ/ತದ್ಧಿತಗಳು - ಪ್ರಕಾರಗಳು: ತದ್ಧಿತಾಂತ ನಾಮ, ವಿಶೇಷಣ, ತ. ಅವ್ಯಯ, ತ. ಭಾವನಾಮ		
8		ಕೃದಂತ, ಕೃದಂತದ ಪ್ರಕಾರಗಳು: ಕೃ ನಾಮ, ಕೃ ವಿಶೇಷಣ, ಅವ್ಯಯ, ಭಾವನಾಮ		
9		ಅವ್ಯಯ: ಅವ್ಯಯದ ಪ್ರಕಾರಗಳು - (10)		
10		ಸಮಾಸಗಳು: ಸಮಾಸದ ಪ್ರಕಾರಗಳು 8 ಕರ್ಮಧಾರೆಯ, ದ್ವಿಗು, ದ್ವಂದ್ವ, ಕ್ರಿಯಾ, ಅಂಶಿಸಮಾಸ, ಗಮಕಸಮಾಸ, ಬಹುವ್ರೀಹಿ, ತತ್ಪುರುಷ, ಅರಿಸಮಾಸ		
		ಪದ ಸಂಪತ್ತು, C Group		
		(1) ಪ್ರಾಸ, (2) ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ (3) ಜೋಡುನುಡಿ (4) ನುಡಿಗಟ್ಟು		
		(1) ತತ್ಸಮ-ತದ್ಭವ (2) ಅನ್ಯದೇಶ್ಯ ಪದ (3) ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದ (4) ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ		
		(5) ನಾನಾರ್ಥ ಪದ (6) ಗ್ರಾಂಥಿಕ ರೂಪ		

* ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ
ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ
ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ

+ ಅಕ್ಷರಗಳು

* ನಾಡಿನ ಭಾಷೆ

(1) ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡ
(2) ಹಳಗನ್ನಡ
(3) ನಡುಗನ್ನಡ
(4) ಹೊಸಗನ್ನಡ

ಸಾಮಾನ್ಯ ಕನ್ನಡ
ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆ

Sl. No.	DATE	TITLE	PAGE No.	TEACHER'S SIGNATURE
	*	ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ --	(50) -60%	
	*	ಕನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸು	2-4	
	*	ಅಲಂಕಾರಗಳು	-2	
	*	ಕನ್ನಡ - ಸಾಹಿತ್ಯ	6-8	

ಭಾಷಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ

* ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದ
* ನಾನಾರ್ಥ ಪದಗಳು
* ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಪದಗಳು
* ಗ್ರಾಂಥಿಕ ರೂಪ
* ತತ್ಸಮ - ತದ್ಭವ
* ಅನ್ಯದೇಶ್ಯ ಪದಗಳು
* ದ್ವಿರುಕ್ತಿ, ಜೋಡುನುಡಿ, ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ
* ಸೂಕ್ತ ನುಡಿಗಟ್ಟು
* ಸಂಗತ ಪದ
* ಪದಗಳ ಬರವಣಿಗೆ

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ
ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ
ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ
ಶಬ್ದ ಸಂಪತ್ತು
ಕನ್ನಡ ಪರಿಭಾಷೆ
ಛಂದಸ್ಸು, ಅಲಂಕಾರ

1) ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡ
- ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನ
- ಕಪ್ಪೆ ಅರಭಟ್ಟನ ಶಾಸನ
- ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ ಶಾಸನ
- ಆತಕೂರು ಶಾಸನ
- ನಾಗಾರ್ಜುನ ಶಾಸನ
- ತಾಳಗುಂದ ಶಾಸನ
- ಗಂಗಾಧರಂ ಶಾಸನ

2) ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ
ಪಂಪ, ಪೊನ್ನ, ರನ್ನ, ಚಾವುಂಡರಾಯ, 1ನೇ ನಾಗವರ್ಮ, ದುರ್ಗಸಿಂಹ, ನಾಗಚಂದ್ರ, ಜನ್ನ

3) ನಡುಗನ್ನಡ
ವಚನಕಾರರು, ಹರಿಹರ, ರಾಘವಾಂಕ, 13 ನೇ ಶತಮಾನ ಬಸವ ಯುಗ, ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸ, ಮಹಾಲಿಂಗ, ಚಾಮರಸ

4) ಹೊಸಗನ್ನಡ
ಮುದ್ದಣ, ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ, ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶ ರಾಯರು, ಗೋವಿಂದ

5/3/24

ವ್ಯಾಕರಣವೆಂದರೆ ಪದ, ಪದದಿಂದ ಅರ್ಥ, ಅರ್ಥದಿಂದ ತತ್ವ, ತತ್ವದಿಂದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿ = ಕೇಶಿರಾಜ

ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ

DATE: PAGE:

ಪರಂಪರೆ

ಭಾಷೆಯನ್ನು ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಶಾಸ್ತ್ರ

ಪಾಣಿನಿ – ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ (ಅಷ್ಟಾಧ್ಯಾಯಿ)

ಭಾರತ ~~ಪ್ರಾಚೀನದ~~ ಮೊದಲ ವ್ಯಾಕರಣ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿ

ಕೇಶಿರಾಜ – ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ

ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ

I ಪದಜ್ಞಾನ

ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದ – 5

ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಪದ – 5

ಗಾದೆಮಾತು ವಿಸ್ತರಣೆ – 5

ನುಡಿಗಟ್ಟು – 5

20

II ವ್ಯಾಕರಣ – 30

ಪಾರಿಭಾಷಿಕ

ಲಿಂಗ – 2

ನಾಮಪದ – 2

ವಿಭಕ್ತಿ – 2

ಅಕ್ಷರ ಪ್ರತ್ಯಯ – 2

ಸರ್ವನಾಮ – 2

ಧಾತು – 1

ಕ್ರಿಯಾಪದ 2

ತದ್ಧಿತಾಂತ 2

ಕೃದಂತ 2

ಅವ್ಯಯ 2

ವಾಕ್ಯದ ಪ್ರಕಾರಗಳು

ಸಮಾಸ

ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆಗಳು

ತತ್ಸಮ ತದ್ಭವ ಅನ್ಯದೇಶ್ಯ

III ಭಾಗ – 50

ಗದ್ಯ – 1 – 5

ಗದ್ಯ – 2 – 5

ಗದ್ಯ – 3 – 5

ಗದ್ಯ – 4 – 5

IV 8 | 10 ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ

(1) ವಿವರಣೆ / ಲಘು ಪ್ರಬಂಧ = 5 ex – ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ

(2) ಗಾದೆ ಮಾತು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ

DATE: PAGE:

5

(3) [illegible] = 5

(4) ಪದ್ಯದ ಸಾರಾಂಶ = 5

(5) ಚಿತ್ರ ವಿವರಣೆ = 5

(6) ಪತ್ರಲೇಖನ = 5

50

I	= 20
II	30
III	= 50
	100

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 4 [illegible]
→ [illegible] effective [illegible]

ಕನ್ನಡದ ವ್ಯಾಕರಣ

DATE: PAGE:

ಭಾಷೆಯ ರಚನೆಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಶಾಸ್ತ್ರ

ಪಾಣಿನಿ - ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ (ಅಷ್ಟಾಧ್ಯಾಯಿ)
=> ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ವ್ಯಾಕರಣ ಕೃತಿ
=> ಭಾರತದ ಮೊದಲ ವ್ಯಾಕರಣಕಾರ

ಕೇಶಿರಾಜ - ಶಬ್ದಮಣಿ ದರ್ಪಣ [ಕ್ರಿ.ಶ 1206
=> ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ವ್ಯಾಕರಣ ಕೃತಿ
=> ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ವ್ಯಾಕರಣಕಾರ
=> "ಕನ್ನಡದ ಪಾಣಿನಿ"

ಭಟ್ಟಾಕಳಂಕ - ಕರ್ನಾಟಕ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ [ಕ್ರಿ.ಶ 1604
=> ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ರಚಿತ ಪ್ರೌಢ ವ್ಯಾಕರಣ ಕೃತಿ
=> "ಅಭಿನವ ಪಾಣಿನಿ"
ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೃತಿ

1ನೇ ನಾಗವರ್ಮ - [990]
ಛಂದೋಂಬುಧಿ - 1st ಛಂದಸ್ಸು ಕೃತಿ
ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿ - ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿ ಯನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದವರು
1ನೇ ನಾಗವರ್ಮ,

Vidya (0246)

ಶ್ರೀವಿಜಯ - 850
ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ
* ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಕೃತಿ,
" " ಲಾಕ್ಷಣಿಕ ಕೃತಿ
" " ಅಲಂಕಾರಿಕ ಕೃತಿ

DATE: PAGE:

2 ನೇ ನಾಗವರ್ಮ - (1040)

① ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ — (ಅಧ್ಯಾಯ) ಶಬ್ದಸ್ಮೃತಿ — ಕನ್ನಡದ 2ನೇ ಲಾಕ್ಷಣಿಕ ಕೃತಿ
(ವ್ಯಾಕರಣ, ಅಲಂಕಾರ, ಕಾವ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆ) = ಲಾಕ್ಷಣಿಕ ಗ್ರಂಥ

② ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಷಾಭೂಷಣ — ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ
③ ವರ್ಧಮಾನ ಪುರಾಣ — ಕಾವ್ಯ.

→ 3 ಅಧ್ಯಾಯ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ
1) ಶಬ್ದಸ್ಮೃತಿ — ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧ್ಯಾಯ
② ಅಲಂಕಾರ
③ ಛಂದೋವಿಚಿತಿ

⇒ "ಅಭಿನವ ಶರ್ವವರ್ಮ."

ನಾಗವರ್ಮ ಬಿರುದು — ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಶಿಕ್ಷಕ
"ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಶಿಕ್ಷಕ"

ನಾಗಚಂದ್ರ — ರಾಮಚಂದ್ರಚರಿತ ಪುರಾಣ / ಪಂಪರಾಮಾಯಣ
ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಜೈನ ರಾಮಾಯಣ
→ "ಅಭಿನವ ಪಂಪ"

⇒ ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಕೃತಿ — ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ([illegible])
" ಮೊದಲ ಕಾವ್ಯ — ಆದಿಪುರಾಣ (ಪಂಪ)
" ಗದ್ಯ — ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ (ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ)
" ವ್ಯಾಕರಣ ಕೃತಿ — ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ (ಕೇಶಿರಾಜ)
" ಛಂದಸ್ಸಿನ ಕೃತಿ — ಛಂದೋಂಬುಧಿ (1ನೇ ನಾಗವರ್ಮ)

ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಲಕ್ಷಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿ – ಛಂದಶ್ಯಾಸ್ತ್ರದ ಮೊದಲ ಕೃತಿ (ನಾಗವರ್ಮ
ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಜೈನ ರಾಮಾಯಣ – ರಾಮಚಂದ್ರಚರಿತ ಪುರಾಣ (ನಾಗಚಂದ್ರ
ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಅನುವಾದ ಕೃತಿ – ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿ (1ನೇ ನಾಗವರ್ಮ

DATE: PAGE:

ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ತ್ರಿಪದಿ ಶಾಸನ – ಕಪ್ಪೆ ಅರಭಟ್ಟ ಶಾಸನ
" ನಾಯಿ ಕುರಿತಾದ ಶಾಸನ – ಅತಕೂರು ಶಾಸನ
ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತಾದ ಶಾಸನ – ಸಾಗಾಟಿ
ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ತ್ರಿಪದಿ ಕೃತಿ – [illegible] ತ್ರಿಪದಿ (67) → ಅತ್ಯಂತ ಚಿಕ್ಕ ಕೃತಿ
" " ವಚನಕಾರ – ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ

ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ

ವರ್ಣಮಾಲೆ = ಅಕ್ಷರದ ಮಾಲೆ   DATE: PAGE:

ವರ್ಣಮಾಲೆ - 3 ವಿಧ

1) ಮೂಲಾಕ್ಷರ 49 ಅ - ಳ
2) ಗುಣಿತಾಕ್ಷರ 510 = 34x15 ವ್ಯಂ + ಸ್ವರ =
3) ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರ ದ್ವಿತ್ವ / ಒತ್ತಕ್ಷರ ವ್ಯಂ + ವ್ಯಂ + ಸ್ವರ = ಸ್ವ
   - ತ್ + ತ್ + ಅ = ತ್ತ ಸಜಾತೀಯ
   - ಸ್ + ಕ್ + ಅ = ಸ್ಕ ವಿಜಾತೀಯ

ಮೂಲಾಕ್ಷರ - 49 (3 ವಿಧ)

1) ಸ್ವರಗಳು - 13 ಅ - ಔ
2) ವ್ಯಂಜನಗಳು 34 — 1) ವರ್ಗೀಯ = 25, 2) ಅವರ್ಗೀಯ = 9
3) ಯೋಗವಾಹಗಳು = 2 ಅನುಸ್ವಾರ ವಿಸರ್ಗ ಂ ಃ

Q) ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರದ ಪದ ಗುರುತಿಸಿ

a)

Q) ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಶಬ್ದ ಗುರುತಿಸಿ

1) ಉತ್ಸವ = ಉ + ತ್ + ~~[illegible]~~ ಅ + ವ್ + ಅ
2) ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸ್ + ಅಂ + ಸ್ + ಕ್ + ಋ + ತ್ + ಇ
3) ಸಂಪ್ರೀತಿ
4) ಕಾಂಚನ — ಕಾರ್ಯ = ಕ್ + ಆ + ರ್ + ಯ್ + ಅ
5) ವಿಕೃತಿ — ವ್ + ಇ + ಕ್ + ಋ + ತ್ + ಇ
6) ಜೀವನಾಡಿ — ಜೀ + ವ್ + ಆ + ರ್ + ಯ್ + ಅ
7) ಪರಾಮಿತಿ
8) ಅನ್ನದಾನ
9) ಉದ್ಯಾನ ಉ + ದ್, ಯ್ + ಆ + ನ್, ದ್ + ಆ, ನ್ + ಅ
10) ಅಕ್ಷರಮಾಲೆ
11) ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರ =
12) ಶ್ರುತಿ = ಶ್, ರ್ + ಉ + ತ್ + ಇ
13) ಸಂದರ್ಭ
14) ಸಂಸ್ಕಾರ

ಅವರಿ = ಅ, ವ್+ಅ+ರ್+ಇ
ಮಿತ್ರರ = ಮ್+ಇ, ತ್+ರ್+ಅ, ರ್+ಅ
ಅಕ್ಷರ = ಅ, ಕ್+ಷ್+ಅ, ರ್+ಅ

DATE: PAGE:

ಉತ್ತಮ = ಉ, ತ್+ತ್+ಅ, ಮ್+ಅ
ಅಶಾಸ್ತ್ರ = ಅ, ಶ್+ಆ, ಸ್+ತ್+ರ್+ಅ
ಕಾಯಗಲಯ = ಕ್+ಆ, ಗ್+ಯ್+ಆ, ಲ್+ಅ, ಯ್+ಅ
ಕದಂಬ = ಕ್+ದ್+ಅಂ, ಬ್+ಅ
ಅಂಗಡಿ = ಅಂ, ಗ್+ಅ+ಡ್+ಇ
ದುಃಖ = ದ್+ಉಃ, ಖ್+ಅ
ಇಂಚರ = ಇಂ, ಚ್+ಅ+ರ್+ಅ

ಭಾಷೆಗೆ ಮೂಲ - ಧ್ವನಿಯು (ಮೂಲಾಕ್ಷರ)
ಗುಣಿತಾಕ್ಷರಗಳೆಲ್ಲವು - ಅಕ್ಷರಗಳು
ಭಾಷೆಯ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಅತ್ಯಂತ ಚಿಕ್ಕ ಘಟಕ = ಧ್ವನಿಯು
ಶಾಲೆಯನ್ನು - ಶ್+ಆ+ಲ್+ಎ, ಯ್+ಅ, ನ್+ನ್+ಉ =
ಅಕ್ಷರ - ಧ್ವನಿಯಾಗಿ ex - ಅ-ಕ್ ಅರ್ಥರಹಿತ
ಅಕ್ಷರಗಳ ಸಮೂಹ ಶಬ್ದ - ಅಕ್ಷರಗಳು (ಪ್ರಕೃತಿ) ಅವರ ಅರ್ಥಸಹಿತ ಚಿಕ್ಕ ಘಟಕ
ಪದ - ಶಬ್ದ ಅಕ್ಷರಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು (ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿ
ವಾಕ್ಯ -
ಇಂದು ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಪ್ಪ ತಂದರು

ಶಬ್ದ / ಪ್ರಕೃತಿ
- ನಾಮಪ್ರಕೃತಿ
  - ನಾಮ (ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ) - ನಾಮಪದ
  - ತದ್ಧಿತ (ತದ್ಧಿತ ಪ್ರತ್ಯಯ) - ತದ್ಧಿತಾಂತ — ಗಾರ, ಕಾರ, ಚಿಗ, ಇಗ, ಅಡಿಗ, ಆಳಿ, ಗಾಳಿ, ಣಿ
- ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕೃತಿ (ಧಾತು) — ಓದು, ಬರೆ, ತಿನ್ನು,
  - ಕ್ರಿಯಾ (ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯ) - ಕ್ರಿಯಾಪದ — ಮಾಡು, ಹಿಂದಿನ, ಪದ, ಕ್ರಿಯಾಪದ, ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ
  - ಕೃತ್ (ಕೃತ್ ಪ್ರತ್ಯಯ) - ಕೃದಂತ — ಅಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯಾಪದವಾಗಿ

ಬರೆ+ಉತ್ತ+ಆ
ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಸೂಚಕ ಪದಗಳು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ

ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಶಬ್ದದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ but ಅವುಗಳು ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ

Vidya (0246)

ವರ್ತಮಾನ = ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ = ಬರೆ + ಉತ್ತ + ಆನೆ ಆಳೆ ಆರೆ

ಭೂತಕಾಲ = ಬರೆದನು = ಬರೆ + ದ + ಅನು, ಅಳು, ಅರು

ಭವಿಷ್ಯತ್ = ಬರೆಯುವನು = ಬರೆ + ಉವ್ + ಅನು, ಅಳು, ಅದು, ಅರು

a) ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ (ಕೃದಂತ) ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಾನೆ (ಕ್ರಿಯಾಪದ)

b) ವ್ಯಾಕರಣ ಹೇಳುತ್ತಾ (ಕೃದಂತ) ಕಲಿತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ತಿಳಿದ ಹೇಳಿದ

→ ಕಲಿ + ತ ಇಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾ ಪ್ರತ್ಯಯ ಇಲ್ಲ so ಹಾಗೆ ಇದು ಕೃದಂತ

* ಕ್ರಿಯಾಪದ ಆಗಬೇಕಾದರೆ, ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕೃತಿ + ಕ್ರಿಯಾ ಪ್ರತ್ಯಯ, ಪ್ರತ್ಯಯ ಇರಬೇಕು.

25/3/24

ಮೂಲಾಕ್ಷರಗಳು

I ಸ್ವರಗಳು

ಬೇರೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ಅಕ್ಷರ

ಒಟ್ಟು = 13

ಅ ಆ ಇ ಈ ಉ ಊ ಋ ಎ ಏ ಐ ಒ ಓ ಔ

ಅ ಕಾರ * ಸವರ್ಣ

* ಏ, ಐ ವೃದ್ಧಿ

* ಎ, ಓ, ಔ ಗುಣ

1) ಹ್ರಸ್ವಸ್ವರಗಳು - 1 ಮಾತ್ರಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ಅಕ್ಷರಗಳು

ಅ ಇ ಉ ಋ ಎ ಒ

ಸ್ವರ ಸಂಧಿಗಳು: ಲೋಪ, ಆಗಮ, ಗುಣ, ಸವರ್ಣ, ವೃದ್ಧಿ, ಯಣ್

2) ದೀರ್ಘಸ್ವರ - 2 ಮಾತ್ರಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ಅಕ್ಷರಗಳು

ಆ ಈ ಊ ಏ ಐ ಓ ಔ

3) ಪ್ಲುತ ಸ್ವರ - 3 / 3ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತ್ರಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ಅಕ್ಷರ

ex- ಆs (2+1=3 ಮಾ) ಅಕ್ಕss ಅಮ್ಮs ಅಪ್ಪs ಅಣ್ಣsss (2+1+1+1) (5 ಮಾತ್ರೆ)

ಅ) ಸವರ್ಣಗಳು(10) = ಅಅ, ಅಆ, ಆಅ, ಆಆ.

ಹ್ರಸ್ವ = ಅ ಆ, ಇ, ಈ, ಉ ಊ,
ಸಜಾತೀಯ ಸ್ವರ = ಅ ಆ, ಇ ಈ, ಉ ಊ, ಋ ೠ, ಌ ೡ

DATE: PAGE:

10 ಸವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ - 5 ಜೋಡಿಗಳು ಸವರ್ಣ

ಅನುಲೋಮವಾದ ಸ್ವರಗಳು — ವಿಲೋಮವಾದ ಸ್ವರಗಳು
ಅ ಆ, ಇ ಈ, ಉ ಊ — ಆ ಅ, ಈ ಇ, ಊ ಉ

ಆ) ಸವರ್ಣಗಳು = 10
ಅ ಆ, ಇ ಈ, ಉ ಊ,
=> ಅನುಲೋಮ & ವಿಲೋಮವಾದ ಸ್ವರಗಳು

ಇ) ನಾಮಿಗಳು
ಇ ಈ, ಉ ಊ, ಋ ೠ ಎ ಏ ಐ ಔ
=> ಅ ಆ ನಾಮಿಗಳು ಅಲ್ಲ

II ಯೋಗವಾಹಗಳು
'ಒಂದು ಅಕ್ಷರದ ಜೊತೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದಾಗ ಉಚ್ಚರಿಸಲು ಬರುವ ಅಕ್ಷರಗಳು'
ಯೋಗ - ಸಂಬಂಧ, ವಾಹ - ಹೊಂದಿರುವುದು

1) ಅನುಸ್ವಾರ	2) ವಿಸರ್ಗ
ಂ	ಃ
ex ಅಂ, ಕಂ, ಸ್ವಂ, ಅಂಗಡಿ	ex: ಅಃ, ಖಃ, ಧಿಃ, ದುಃಖ,

=> ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸ್ಥಾನ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಬಿಡಿಸಿ ಬರೆಯುವ ವಿಧಾನ
ಸಂ = ಸ್ + ಅ
ಸ್ವಂ = ಸ್ + ವ್ + ಅ
ಸಿಂಗಾರ = ಸ್ + ಇಂ, ಗ್ + ಆ, ರ್ + ಅ
ಅಂತಃಕರಣ = ಅಂ, ತ್ + ಅಃ, ಕ್ + ಅ, ರ್ + ಅ, ಣ್ + ಅ

* ಯೋಗವಾಹಗಳ ಪ್ರಕಾರ = 4
(1) ಅನುಸ್ವಾರ (2) ವಿಸರ್ಗ (3) ಜಿಹ್ವಾಮೂಲೀಯ ✗
(4) ಉಪಧ್ಮಾನೀಯ = ಉ

Vidya (0246)

[illegible] — ಕ್/ಕ — ಉದಾಹರಣೆ = [illegible]

ex = ಅಂತಃಕರಣ — ಅಂತಃಪುರ · ತ್ ಅಕ್ಷರ

DATE: PAGE:

=> ವಿಸರ್ಗದ ಮುಂದೆ ಕ್ ಬರುತ್ತೆ — ವಿಸರ್ಗದ ಮುಂದೆ ಪ್ -

— — U U   — U U U   — — U U U   U — U U
ಅಂತಃಪುರ   ಆಭರಣ   ಅಂತಃಕರಣ   ಶುಭಾಶಯ

U — — U   — U   U U U
ಜಗನ್ನಾಥ   ಅನ್ನ   ಋತ್ವಿಕ

U — U — U
ಕ್+ಅ=ಕ, ಕ್+ಆ=ಕಾ, ಕ್+ಇ=ಕಿ, ಕ್+ಈ=ಕೀ, ಕ್+ಉ=ಕು

— U U — —
ಕ್+ಊ=ಕೂ, ಕ್+ಋ=ಕೃ, ಕ್+ಎ=ಕೆ, ಕ್+ಏ=ಕೇ, ಕ್+ಐ=ಕೈ,

U — — — —
ಕ್+ಒ=ಕೊ, ಕ್+ಓ=ಕೋ, ಕ್+ಔ=ಕೌ, ಕ್+ಅಂ=ಕಂ, ಕ್+ಅಃ=ಕಃ

=> ಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಂಜನಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ
=> ಹ್ರಸ್ವ ಸ್ವರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೆ = ಲಘು (U)
=> ದೀರ್ಘ ಸ್ವರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೆ = ಗುರು (—)
=> ಅನುಸ್ವಾರ & ವಿಸರ್ಗದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೆ = ಗುರು (—)

→ — U — U   — — U U
ಅಂದಚಂದ   ಅಂತಃಪುರ

— U U
(1) ಸಂಸ್ಕೃತಿ

— U —
(5) ಬಳೆದೊಳ್

— — U U
(9) ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ

U — — U
(2) ಸಭಾಲೋಕ

U — — U
(6) ಶುಭಾರಂಭ

— — U U
(10) ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ

— — U U
(3) ಮಂತ್ರಾಲಯ

— — U
(7) ಕೈವಾರ

U —
(11) ತಪಃ

— — —
(4) ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ್

— — U
(8) ಬೀಲಾಗ್ನಿ

— — U
(12) ಸಂಕೀರ್ಣ

13 ಅಕ್ಷರ 14 ಆಮಂತ್ರಣ 15 ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆ 16 ಬುದ್ಧಿವಂತ
17 ಉಪಮಾಲಂಕಾರ 18 ಬುದ್ಧಿ 19 [illegible]

PAGE:

14 ವ್ಯಂಜನಗಳು

ಸ್ವರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ಅಕ್ಷರಗಳು

ಸಂಖ್ಯೆ 34

೨ ಪ್ರಕಾರಗಳು

1) ವರ್ಗೀಯ ವ್ಯಂಜನ = ೨5

ವರ್ಗ ಮಾಡಲಾದ ವ್ಯಂಜನಗಳಾಗಿವೆ

ಕಂಠ್ಯ	ಕ	ಖ	ಗ	ಘ	ಙ	ಕಂಠದ ಸಹಾಯ - ಅ, ಆ, ಂ ಃ
ತಾಲವ್ಯ	ಚ	ಛ	ಜ	ಝ	ಞ	ಇ, ಈ ಮೇಲ್ ಹಲ್ಲಿನ ಅತ್ತ ಭಾಗದ ನಾಲಿಗೆ ಸಹಾಯ
ಮೂರ್ಧನ್ಯ	ಟ	ಠ	ಡ	ಢ	ಣ	ಅಂಗಳದ ಸಹಾಯ = ಋ, ರ
ದಂತ್ಯ	ತ	ಥ	ದ	ಧ	ನ	ಹಲ್ಲಿನ ಸಹಾಯ
ಓಷ್ಠ್ಯ	ಪ	ಫ	ಬ	ಭ	ಮ	ತುಟಿಗಳ ಸಹಾಯ = ಉ, ಊ

ಗಣೇಶ = ಗಣ + ಈಶ; ಅ + ಈ = ಏ (ಕಂಠ್ಯ, ತಾ) ⇒ * ಎ ಏ ಐ — ಕಂಠ್ಯ, ತಾಲವ್ಯ; * ಒ ಓ ಔ — ಕಂಠ್ಯ, ಓಷ್ಠ್ಯ

i) ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣ - ಕಡಿಮೆ ಉಸಿರಿನಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ಅಕ್ಷರಗಳು

1 & 3 ನೇ ಕಂಬಸಾಲುಗಳು.

ಸಂಖ್ಯೆ = 10

ii) ಮಹಾಪ್ರಾಣ - ಹೆಚ್ಚು ಉಸಿರಿನಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ಅಕ್ಷರಗಳು

2 & 4 ನೇ ಕಂಬಸಾಲುಗಳು

ಸಂಖ್ಯೆ = 10

ಅಂಗಡಿ = ಅಙ್ಗಡಿ
ಅಂಜೂರ = ಅಞ್ಜೂರ
ಕುಂಟೆ = ಕುಣ್ಟೆ
ಚಂದ್ರ = ಚನ್ದ್ರ, ಕಂಬ = ಕಮ್ಬ

iii) ಅನುನಾಸಿಕ - ಮೂಗಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ಅಕ್ಷರಗಳು. * 5ನೇ ಕಂಬಸಾಲು, * ಸಂಖ್ಯೆ 5

* ಅನುಸ್ವಾರದ ಬದಲಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಉ: ಕಣ್ಠ = ಕಂಠ, ಸುನ್ದರ = ಸುಂದರ

ಸ್ವರ ಸಂಧಿಗಳು
- ಸವರ್ಣದೀರ್ಘ — ಆ, ಈ, ಊ
- ಗುಣ ಸಂಧಿ — ಏ, ಓ, ಅರ್ (ೃ) - ಗಜೇಂದ್ರ
- ವೃದ್ಧಿ ಸಂಧಿ — ಐ, ಔ — ವನೈಕ
- ಯಣ್ ಸಂಧಿ — ಯ್, ವ್, ರ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ, ಅತ್ಯಂತ, ಇತ್ಯಾದಿ, ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ

DATE: PAGE:

ವ್ಯಂಜನ ಸಂಧಿಗಳು
- ಆದೇಶ ಸಂಧಿ > ಕ್ > ಗ್ ಟ್ > ಡ
- ಜಶ್ತ್ವ ಚ್ > ಜ್ ಪ್ > ಬ
  ಟ್ > ಡ್
- ಶ್ಚುತ್ವ — ಶ್, ಚ್ ವರ್ಗ
- ಅನುನಾಸಿಕ ಸಂಧಿ — ಙ್, ಞ್, ಣ್, ನ್ ಮ್

ವ್ — ದಂತ್ಯ, ಓಷ್ಠ್ಯ ಳ್, ರ್ — ಮೂರ್ಧನ್ಯ
ಯ್, ಶ್ — ತಾಲವ್ಯ ಹ್ — ಕಂಠ್ಯ
ಲ್, ಸ್, ನ್ — ದಂತ್ಯ ಷ್ — ಮೂರ್ಧನ್ಯ

2) ಅವರ್ಗೀಯ ವ್ಯಂಜನ = 9
ಯ್, ರ್, ಲ್, ವ್, ಶ್, ಷ್, ಸ್, ಹ್, ಳ್
ತಾ ಮೂ ದಂ+ ದಂ+ಓ ತಾ ಮೂ ದಂ ಕಂ ಮೂ

=> ಕರಿಗಡುಬು, ಅರಲ್, ನೇಸರ, — ಕನ್ನಡ
* ಶುಚಿ, ಶಾಲೆ, ಶುಭಾಶಯ
* ಧರಣಿ. ಬುದ್ಧಿ, ಸಿದ್ಧತೆ, ಪ್ರಕೃತಿ, ಮತಿ, ಶಿರ > ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ ಪದಗಳು

=> ಶ್, ಷ್ ದಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಅಕ್ಷರಗಳು - ಸಂಸ್ಕೃತ
=> ಮಹಾಪ್ರಾಣ ಅಕ್ಷರಗಳು - ಸಂಸ್ಕೃತ
=> ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಕ್ಷರ ಇದ್ದರೆ - ಸಂಸ್ಕೃತ ex - ಕ್ಷೇಮ, ಗ್ರಹ, ಸ್ನಾನ

ಸಂಧಿಗಳು

ಸಂಧಿ
- ಕನ್ನಡ ಸಂಧಿಗಳು
  - i) ಸ್ವರ ಸಂಧಿ
  - ii) ವ್ಯಂಜನ ಸಂಧಿ
    - 1) ಲೋಪ ಸಂಧಿ
    - 2) ಆಗಮ ಸಂಧಿ
    - 3) ಆದೇಶ ಸಂಧಿ
- ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಧಿಗಳು
  - i) ಸ್ವರ ಸಂಧಿ
  - ii) ವ್ಯಂಜನ
    - 1) ಸವರ್ಣದೀರ್ಘ
    - 2) ಗುಣ
    - 3) ವೃದ್ಧಿ
    - 4) ಯಣ್ (ಸ್ವರ ಸಂಧಿಗಳು)
    - 5) ಜಶ್ತ್ವ ಸಂಧಿ
    - 6) ಶ್ಚುತ್ವ ಸಂಧಿ
    - 7) ಛತ್ವ ಸಂಧಿ
    - 8) ಅನುನಾಸಿಕ ಸಂಧಿ
    - 9) ವಿಸರ್ಗ ಸಂಧಿ
    - 10) ಲ ಕಾರ ದ್ವಿತ್ವ

* ಎರಡು ಅಕ್ಷರಗಳು ಕೂಡುವಾಗ,
* ಎರಡು ಪದಗಳು ಕೂಡುವಾಗ
* ಅರ್ಥ ಕೆಡಬಾರದು.

"ಎರಡು ಅಕ್ಷರಗಳು ಕಾಲವಿಳಂಬವಿಲ್ಲದೆ ಅರ್ಥ ಕೆಡದಂತೆ ಕೂಡುವುದೇ ಸಂಧಿ"

ಉದಾ: ಮನೆ (ಪೂ ಪ) + ಅಂಗಳ (ಉ ಪ) = ಮನೆಯಂಗಳ

=> ಒಂದು ಅಕ್ಷರ ಲೋಪವಾಗಬಹುದು

=> ಒಂದು ಅಕ್ಷರದ ಬದಲು ಮತ್ತೊಂದು ಅಕ್ಷರ ಬರಬಹುದು

=> ಒಂದು ಅಕ್ಷರ ಹೊಸದಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ.

=> ಅಕ್ಷರ, ಅಕ್ಷರ ಸೇರುತ್ತದೆ

=> ಪೂರ್ವ ಪದದ ಕೊನೆಯ ಅಕ್ಷರ & ಉತ್ತರ ಪದದ ಮೊದಲ ಅಕ್ಷರ.

ಸಂಧಿ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ

* ಹೊಸದಾದ ಪ್ರತ್ಯಯ ಅಕ್ಷರವಾದರೆ

ಅರಿ - ಶತ್ರು
ಅಹಿತ - ಶತ್ರು

ಮುರಾರಿ = ಮುರ + ಅರಿ
ಹಳೆ + ಕನ್ನಡ = ಹಳೆಗನ್ನಡ
ಶತ್ರುವಾದರೆ = ಶತ್ರು + ಆದರೆ

Vidya (0246)

ಸ್ವರ

ಕನ್ನಡ ಸಂಧಿ

DATE: PAGE:

ಕನ್ನಡ ಕನ್ನಡ ಪದ ಸೇರಿ ಕನ್ನಡ ಸಂಧಿ

ಕನ್ನಡ + ಸಂಸ್ಕೃತ

ಸಂಸ್ಕೃತ + ಕನ್ನಡ

ಉದಾ => ಒಂದಾದರು ಕನ್ನಡ ಪದ ಇರುವುದೇ ಕನ್ನಡ ಸಂಧಿ

ಉದಾ- ನಾವು + ಎಲ್ಲ = ನಾವೆಲ್ಲ

ಉದಾ- ಶ್ರೀಲತ + ಇರಲಿ = ಶ್ರೀಲತೆಇರಲಿ

ಟಿಕೆಟ್ + ಬುಕ್ಕು = ಟಿಕೆಟ್‌ಬುಕ್ಕು

ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಧಿ

ಸಂಸ್ಕೃತ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳು ಸೇರಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಧಿ ಎನ್ನುವರು

ex- ಮಹೋನ್ನತ = ಮಹಾ + ಉನ್ನತ

ಮಹೋಪಕಾರ = ಮಹಾ + ಉಪಕಾರ

ಸ್ವರ ಸಂಧಿ

ಎರಡು ಪದಗಳ ಸ್ವರದ ಮುಂದೆ ಸ್ವರ ಬಂದರೆ ಅದು ಸ್ವರ ಸಂಧಿ.

(1) ex - ನಾವು + ಎಲ್ಲ = ನಾವೆಲ್ಲ

ಉ + ಎ

(2) ಸುರ + ಇಂದ್ರ = ಸುರೇಂದ್ರ

ಅ ಇ

(3) ಕಲೆ + ಆಗು = ಕಲೆಯಾಗು

ವ್ಯಂಜನ ಸಂಧಿ

ವ್ಯಂಜನ + ವ್ಯಂಜನ

ಸ್ವರ + ವ್ಯಂಜನ

ವ್ಯಂಜನ + ಸ್ವರ

ಒಂದಾದರು ವ್ಯಂಜನ ಅಕ್ಷರ ಇದ್ದರೆ ವ್ಯಂಜನ ಸಂಧಿ ಎನ್ನು

ex = ಕಂಬನಿ = ಕಣ್ + ಪನಿ
(ಣ್ + ಪ)

ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು = ಹುಲ್ಲು + ಕಾವಲು

DATE: PAGE:

ದಿಗಂತ = ದಿಕ್ + ಅಂತ
(ಕ್, ಅ)

ವಾಕ್ + ಈಶ = ವಾಗೀಶ

ಸತ್ + ಆಚಾರ = ಸದಾಚಾರ

28/3/24

ಕನ್ನಡ ಸಂಧಿಗಳು

ಲೋಪ ಸಂಧಿ   ಆಗಮ ಸಂಧಿ   ಆದೇಶ ಸಂಧಿ (ವ್ಯಂಜನ ಸಂಧಿ)

ಲೋಪ ಸಂಧಿ

ಒಂದು (ಸಂಧಿ ಪದದಲ್ಲಿ) ಅಕ್ಷರ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೆ

ಬೇರೆ + ಒಬ್ಬ = ಬೇರೊಬ್ಬ → ಕನ್ನಡ ಸಂಧಿ → ಸ್ವರ ಸಂಧಿ → ಸ್ವರಲೋಪ ಸಂಧಿ → ಎ ಕಾರ ಲೋಪ ಸಂಧಿ
(ಎ) ಒ — ಎ ✗

ಅಕ್ಷರಗಳು:
ಬೇರೆ + ಒಬ್ಬ = ಬ್ + ಏ, ರ್ + ಎ, ಒ, ಬ್ + ಬ್ + ಅ = 8
ಬೇರೊಬ್ಬ = ಬ್ + ಏ, ರ್ + ಒ, ಬ್ + ಬ್ + ಅ = 7

1. ಊರೂರು = ಊರು + ಊರು = ಊರೂರು (ಉ ✗)
2. ಊರನ್ನು = ಊರು + ಅನ್ನು
3. ಊರಲ್ಲಿ = ಊರು + ಅಲ್ಲಿ
4. ನಾಡೆಲ್ಲ = ನಾಡು + ಎಲ್ಲ
5. ಕಾಡನ್ನು = ಕಾಡು + ಅನ್ನು
6. ಕಾಡೆಲ್ಲ = ಕಾಡು + ಎಲ್ಲ
7. ನಾಡಿಲ್ಲ = ನಾಡು + ಇಲ್ಲ
8. ಬೆಟ್ಟದಡಿ = ಬೆಟ್ಟದ + ಅಡಿ (ಅ) ಅ — ಲೋಪ

ಬೆಟ್ಟದಡಿ = ಬೆಟ್ಟದ್ + ಅಡಿ

Vidya (40246)

8) ಹೆಜ್ಜೆ + ಆನೆ = ಹೆಜ್ಜೆಯಾನೆ
(ಎ) ಆ → ಲೋಪವು

(12) ಆರೇಳು - ಆರು + ಏಳು
(ಉ) - ಏ

DATE: PAGE:

9) ಹಣ್ಣ + ಆದ = ಹಣ್ಣಾದಾಗ
ಅ ಆ

9) ಆಂಗ್ಲರಂತ್ಯ = ಆಂಗ್ಲರ + ಅಂತ್ಯ
(ಅ) — ಅ → ಲೋಪವು

ಲೋಪವು
ಊರೂರು
ಹೆಜ್ಜಾನೆ
ಹಣ್ಣಾದಾಗ
ಆಂಗ್ಲರಂತ್ಯ
ಬೆಟ್ಟದಡಿ

(10) ನೂರು + ಒಂದು = ನೂರೊಂದು

(11) ಕಾಲು + ಉಂಡೆ = ಕಾಲುಂಡೆ
(ಉ) ಉ → ಲೋಪವು

ಆಗಮ ಸಂಧಿ : ಸಂಧಿಯಾಗುವಾಗ ಒಂದು ಅಕ್ಷರ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದು ಸೇರುವುದು.

1) ಯಕಾರ ಆಗಮ	2) ವಕಾರ ಆಗಮ	3) ಲಕಾರ ಆಗಮ
(1) ಕೆರೆ + ಅಲ್ಲಿ = ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಎ — ಅ (ಯ)	ಜಂತು + ಆಗಲಿ = ಜಂತುವಾಗಲಿ (ಉ) ಆ (ವ)	ನೋಡುತ್ತ + ಉ = ನೋಡುತ್ತಲು ಅ + ಉ (ಲ)
(2) ಮನೆಯನ್ನು	ಹಸುವನ್ನು	ಕೇಳುತ್ತಲು
(3) ಬಳೆಯಾಟ	ಸೀತೆ ಅವರಲಿ	ಬರೆಯುತ್ತಲು
(4) ಶಾಲೆಯಾಟ	ಗುರುವನ್ನು	ಕರೆಯುತ್ತಲು
(5) ರೀತಿಯಿಂದ	ಮಗುವಿನಿಂದ	ಓದುತ್ತಲು
(6) ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ	ನೆಲವನ್ನು	ಆಡುತ್ತಲು
(7) ಮನೆಯಿಂದ	ಗುರುವೊಬ್ಬನು = ಗುರು + ಒಬ್ಬನು	
(8) ತನ್ನಂತಿರಲು = ತನ್ನ + ಅಂತೆ	ಕರುವನ್ನು ಹಾವಿಗೆ	

ಕಷ್ಟ ಅಲೆವಾಗ
ದುಃಖವನ್ನು
ಮಂಗಳವಾಗಲಿ

DATE: PAGE:

ಆದೇಶ ಸಂಧಿ (ವ್ಯಂಜನ ಸಂಧಿ)

ಸಂಧಿಕಾರ್ಯ ನಡೆದಾಗ ಉತ್ತರ ಪದದ ಒಂದು ಅಕ್ಷರ ಇಲ್ಲವೇ ಹೋಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಅಕ್ಷರ ಬಂದು ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಆದೇಶ ಸಂಧಿ ಎನ್ನುವರು.

ಉತ್ತರ ಪದ — ಸಂಧಿಕಾರ್ಯ

ಕ > ಗ
ತ > ದ
ಪ > ಬ

* ಒಂದು ವ್ಯಂಜನಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ವ್ಯಂಜನ ಉತ್ತರ ಪದದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ = ಆದೇಶ ಸಂಧಿ

ಗದಬ ಆದೇಶ ಸಂಧಿ

(1) ಸಿರಿ + ಕನ್ನಡ = ಸಿರಿಗನ್ನಡ → ಕನ್ನಡಸಂಧಿ / ವ್ಯಂಜನಸಂಧಿ
ಇ (ಕ) — (ಗ)

* ಕಿರುಬೆಟ್ಟು = ಕಿರು+ಪೆಟ್ಟು

(2) ಬರಿ + ಕನಸು = ಬರಿಗನಸು
ಇ (ಕ) — (ಗ)

(3) ಮರ + ಕಾಲು = ಮರಗಾಲು
ಅ ಕ ಗ

(4) ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು =
(5) ಹಂಗಾಲು
(6) ಮನೆಗೆಲಸ
(7) ಹಗಲುಗನಸು
(8) ಬಳೆಗಾರ
(9) ಕಟ್ಟುಗುಡು
(10) ದಿಕ್ಕುಗಾಣು
(11) ಕಂಗೆಟ್ಟ = ಕಣ್ + ಕೆಡು

ಜಶ್ತ್ವ ಸಂಧಿ

ವಾಗ್ದೇವಿ = ವಾಕ್+ದೇವಿ
ವಾಗ್ಜಾಲ
ಷಡ್ಗುಣ
ವಾಗೀಶ
ದಿಗಂತ

Vidya (0246)

ಟ್ > ಡ್ *

(1) ಹುಳಿ + ಓಗರ = ಹುಳಿಯೋಗರ
ಇ ಓ → ಯ

(2) ಆಲಿ + ಓಗರ - ಆಲಿಯೋಗರ
ಇ ಯ

(3) ಬಿಟ್ಟ ಹೋದ

(4) ಬಿಟ್ಟಹೋದ

(5) ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ
ಹುಡುಗಿಯರು

ಮಲ್ಲಿಗೆ = ಮಲ್ + ಇಗೆ

ತ್ > ದ್
ಕ > ಗ್
ಪ > ಬ್
ಗಡದಬ ಆದೇಶ

(1) ನಾಟ್ಯಶಿರ = ನಾಟ್ಯ + ಶಿರ
ಟ ತ

(2) ಇಟ್ಟಾಶಿರ = ಇಟ್ಟ + ಶಿರ
ಟ ತ

(1) ಕೆಸಬಾಲು = ಕೆಸ + ಪಾಲು = ಕೆಸಬಾಲು = ಆದೇಶಸಂಧಿ
ಅ ಪ → ಬ

(2) ಜನ + ಅನ್ನು = ಜನರನ್ನು = ಲೋಪಸಂಧಿ
ಅ ಅ

(3) ಕನ್ನಡ + ಹಕ್ಕಿ = ಕನ್ನಡಹಕ್ಕಿ = ~~ಪರರಾಗಮ~~ ಆದೇಶಸಂಧಿ
ಅ ಹ ಬ

(4) ಇನ್ + ತಿರ = ಇಂತಿರ
ನ್ (ತ) (ತ) = ಆದೇಶಸಂಧಿ

ಬೆಟ್ಟದ ಹನಿ = ಬೆಟ್ಟದ್ + ಹನಿ =
ಮಲ್ಲಿಗೆ = ಮಲ್ + ಲಿಗೆ ಲ್
ಲ್ (ಲ್)

① ಪ್/ಬ್ > ವ್ — ಕಿವಿವಾಲು = ಕಿವಿ + ಪಾಲು -

② ಸ್ > ಚ್ → ಇಂಚರ = ಇನ್ + ಸರ = ಇಂಚರ

③ ಮ್ > ವ್ — ಮೆಲ್ + ಮಾತು = ಮೆಲ್ವಾತು

④ ಸ್ > ಜ್ ಮುನ್ + ಸೆರಗು = ಮುಂಜೆರಗು

ಆದೇಶ ಸಂಧಿ: ಮೆಲ್ವಾತು, ನಲ್ವಾತು, ಇಂಚರ, ಕಿವಿವಾಲು, ಬೆಟ್ಟಾವರೆ, ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ

ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಧಿಗಳು

ಸ್ವರ ಸಂಧಿ: ಸವರ್ಣದೀರ್ಘ ಸಂಧಿ, ಗುಣ ಸಂಧಿ, ವೃದ್ಧಿ ಸಂಧಿ, ಯಣ್ ಸಂಧಿ

ವ್ಯಂಜನ ಸಂಧಿ: ಜಶ್ತ್ವ ಸಂಧಿ, ಶ್ಚುತ್ವ ಸಂಧಿ, ಅನುನಾಸಿಕ ಸಂಧಿ

"ಸಂಸ್ಕೃತ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳಿಂದ ಆಗುವ ಸಂಧಿ"

ಸವರ್ಣದೀರ್ಘ ಸಂಧಿ

ಪೂರ್ವ ಪದ		ಉತ್ತರ ಪದ		ಸಂಧಿಪದ
ಅ ಆ	+	ಅ, ಆ	=	ಆ
ಇ ಈ	+	ಇ, ಈ	=	ಈ
ಉ ಊ	+	ಉ ಊ	=	ಊ

ಅ, ಆ - ಸಜಾತೀಯ
ಇ, ಅ - ವಿಜಾತೀಯ

1) ಶಿವ + ಆಲಯ = ಶಿವಾಲಯ (ಅ + ಆ → ಆ)

② ವಿದ್ಯಾ + ಆಲಯ = ವಿದ್ಯಾಲಯ (ಆ + ಆ → ಆ)

③ ವಿದ್ಯಾ + ಅರ್ಥಿ = ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ (ಆ + ಅ → ಆ)

④ ಶಿಕ್ಷಣ + ಅಧಿಕಾರಿ = ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ (ಅ + ಅ)

⑤ ಮೃಗಾಲಯ

⑥ ಮಂತ್ರಾಲಯ

⑦ ಕವೀಂದ್ರ

⑧ [illegible]

⑨ [illegible]

⑩ [illegible]

⑪ [illegible]

⑫ [illegible]

⑬ ~~[illegible]~~

(14) ಹಿಂದೋಳಾಗಾರ = ಹಿಂದೋಳ + ಆಗಾರ (11) ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರ

(15) ಸುವರ್ಣಾಭಿಮುಖ = ಸುವರ್ಣ + ಅಭಿಮುಖ (12) ಸ್ವಾತ್ಯಾಸ್ಥೈಲಕ್ಷಣ

(16) ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆ = ಗುರುತ್ವ + ಆಕರ್ಷಣೆ (13) ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯ - ಜನ + ಅಭಿಪ್ರಾಯ

(17) ~~ಅತ್ಯಂತ = ಅತಿ + ಅಂತ~~

(1) ರವಿ + ಇಂದ್ರ = ರವೀಂದ್ರ
ಇ + ಇ → ಈ

(2) ಕವಿ + ಈಶ್ವರ = ಕವೀಶ್ವರ

(3) ಮುನಿ + ಇಂದ್ರ ಮುನೀಂದ್ರ

(4) ಗಿರಿ + ಈಶ್ವರ - ಗಿರೀಶ್ವರ

(5) ಕವಿ + ಇಂದ್ರ ಕವೀಂದ್ರ

(1) ಗುರು + ಉಪದೇಶ = ಗುರೂಪದೇಶ
ಉ + ಉ → ಊ

(2) ಮನು + ಊರ್ಜಿತ = ಮನೂರ್ಜಿತ

(3) ವಿಷ್ಣು + ಉದಯ = ವಿಷ್ಣೂದಯ

(4) ಸಿಂಧು + ಊರ್ಮಿ = ಸಿಂಧೂರ್ಮಿ

(5) ಭಾನು + ಉದಯ = ಭಾನೂದಯ

ಅ ಆ + ಅ ಆ = ದೇವಾಲಯ

ಇ ಈ + ಇ ಈ = ರವೀಂದ್ರ

ಉ ಊ + ಉ ಊ = ಗುರೂಪದೇಶ

ಉದಾ = ನರೇಂದ್ರ

ನರ + ಇಂದ್ರ = ಏ
ಅ ಇ

(2) ಗುಣ ಸಂಧಿ

ಸವರ್ಣವಲ್ಲದ ಸ್ವರ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ

ಅ ಆ + ಇ ಈ = ಏ

ಅ ಆ + ಉ ಊ = ಓ

ಅ ಆ + ಋ = ಅರ್

ಸವರ್ಣವಲ್ಲದ ಸ್ವರಗಳಲ್ಲಿ ಅ ಆ ಕಾರಗಳ ಮುಂದೆ ಇ ಈ ಕಾರಗಳು ಬಂದರೆ ಆ ಎರಡೂ ಸೇರಿ ಏ ಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಸವರ್ಣವಲ್ಲದ ಸ್ವರಗಳಲ್ಲಿ ಅ ಆ ಕಾರಗಳ ಮುಂದೆ ಉ ಊ ಕಾರಗಳು ಬಂದರೆ ಸಂಧಿಯಾದಾಗ ಓ ಕಾರ ಆಗುತ್ತದೆ.

* ಸವರ್ಣವಲ್ಲದ ಸ್ವರಗಳಲ್ಲಿ ಅ ಆ ಕಾರ ಮುಂದೆ ಋ ಕಾರ ಬಂದರೆ ಸಂಧಿಕಾರ್ಯ ನಡೆದಾಗ ಅರ್ (ರ) ಕಾರ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಗುಣ ಸಂಧಿ ಎನ್ನುವರು.

DATE: PAGE:

② ಗಣೇಶ = ಗಣ + ಈಶ - ಏ
③ ಮಹೇಶ = ಮಹಾ + ಈಶ - ಏ
④ ಉಪೇಂದ್ರ = ಉಪ + ಇಂದ್ರ - ಏ
⑤ ಮೃಗೇಂದ್ರ = ಮೃಗ + ಇಂದ್ರ - ಏ
⑥ [illegible] [illegible] + ಇಂದ್ರ
⑦ [illegible] [illegible] + ಇಂದ್ರ

ಅ ಆ + ಉ ಊ = ಓ

① ಸೂರ್ಯ + ಉದಯ = ಸೂರ್ಯೋದಯ
ಅ ಉ ಓ
② ಚಂದ್ರ + ಉದಯ = ಚಂದ್ರೋದಯ
③ ಅರುಣ + ಉದಯ = ಅರುಣೋದಯ
④ [illegible] + ಉದಯ = [illegible]
⑤ ಸರ್ವ + ಉತ್ತಮ = ಸರ್ವೋತ್ತಮ
⑥ ಪುರುಷ + ಉತ್ತಮ = ಪುರುಷೋತ್ತಮ
⑦ ಮಹಾ + ಉತ್ಸವ = ಮಹೋತ್ಸವ
⑧ ಗಂಗಾ + ಉದಕ = ಗಂಗೋದಕ
⑨ [illegible] + ಉಪಕಾರ - [illegible]
⑩ [illegible] + ಉದಯ = [illegible]
⑪ [illegible] ⑫ [illegible]
⑬ [illegible] ⑭ [illegible]
⑮ [illegible]
⑯ [illegible]
⑰ [illegible]
⑱ [illegible]
⑲ [illegible]

ಅ ಆ + ಋ = ಅರ್ ([illegible])

① ಮಹಾ + ಋಷಿ = ಮಹರ್ಷಿ
ಆ + ಋ → ಅರ್
② ಸಪ್ತ + ಋಷಿ - ಸಪ್ತರ್ಷಿ
③ ದೇವ + ಋಷಿ = ದೇವರ್ಷಿ
④ ಬ್ರಹ್ಮ + ಋಷಿ = ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿ
⑤ [illegible]
⑥ ರಾಜ + ಋಷಿ = ರಾಜರ್ಷಿ
⑦ ಮಹರ್ಷಿ ⑧ ದೇವರ್ಷಿ

ಅ ಆ + ಇ ಈ = ಗಣೇಶ = ಏ
ಅ ಆ + ಉ ಊ = ಸೂರ್ಯೋದಯ = ಓ
ಅ ಆ + ಋ = ಮಹರ್ಷಿ = ಅರ್

ವೃದ್ಧಿ ಸಂಧಿ

ಪೂರ್ವಪದದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅ, ಆ ಕಾರ ಇದ್ದು ಉತ್ತರ ಪದದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಏ ಐ ಕಾರವು ಬಂದು ಸಂಧಿಯಾದಾಗ - ಐಕಾರ ಆದೇಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಪೂರ್ವಪದದಲ್ಲಿ ಅ ಆ ಕಾರ ಬಂದು ಉತ್ತರಪದದಲ್ಲಿ ಓ, ಔ ಕಾರಗಳು ಬಂದು ಸಂಧಿ ಆದಾಗ ಔ ಕಾರ ಆದೇಶವಾಗುವುದು ಇದನ್ನು ವೃದ್ಧಿ ಸಂಧಿ ಎನ್ನುವರು.

[illegible] [illegible] [illegible]

ಅ ಆ + ಏ ಐ = ಐ
ಅ ಆ + ಓ ಔ = ಔ

Vidya 0246

(1) ಏಕ + ಏಕ = ಏಕೈಕ
ಅ + ಏ - ಐ

[illegible]

(2) ವನ + ಔಷಧಿ = ವನೌಷಧಿ
ಅ + ಔ → ಔ

(3) ಶಿವೈಕ್ಯ (4) ಲೋಕೈಕ - ಲೋಕ + ಏಕ

(5) ಭಾವೈಕ್ಯ (6) ಲೋಕೈಕವೀರ
ಭಾವ + ಐಕ್ಯ ಲೋಕ + ಏಕವೀರ

(7) ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯ (8) ಜನೈಶ್ವರ್ಯ

(9) ದಿವ್ಯೌಷಧಿ = ದಿವ್ಯ + ಔಷಧಿ = ಔ

(10) ಜಲೌಘ = ಜಲ + ಓಘ (ಪ್ರವಾಹ)

(11) ಗಂಗೌಘ (12) ವನೌದಾರ್ಯ

4 ಯಣ್ ಸಂಧಿ

ಸ್ವರದ ಮುಂದೆ ಸ್ವರ ಬಂದು ಸಂಧಿಯಾಗುವಾಗ ಯ್, ವ್, ರ್ ಗಳು ಆದೇಶವಾಗಿ ಬರುವುದು ಯಣ್ ಸಂಧಿ ಎನ್ನುವರು.

ಸ್ವರ + ಸ್ವರ =	ಯ್	ವ್	ರ್
	ಇ	ಉ	ಋ
	ಈ	ಊ	ೠ

(1) ಅತಿ + ಅಂತ = ಅತ್ಯಂತ
ಇ ಅ = ಯ್

(2) ಪ್ರತಿ + ಉತ್ತರ = ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ
ಇ ಉ = ಯ್

(3) ಅತ್ಯಗತ್ಯ = ಅತಿ + ಅಗತ್ಯ
ಯ್ → ಇ + ಅ

(4) ಗತಿ + ಅಂತರ = ಗತ್ಯಂತರ

(5) ಇತ್ಯಾದಿ = ಇತಿ + ಆದಿ
ಯ್ → ಇ ಆ

(6) ಅತ್ಯಧಿಕ (7) ಅತ್ಯುತ್ತಮ

(8) ಪ್ರತ್ಯೇಕ

ವ್

(1) ಅಣು + ಅಸ್ತ್ರ = ಅಣ್ವಸ್ತ್ರ
ಉ ಅ → ವ್

(2) ಗುರು + ಆಜ್ಞೆ = ಗುರ್ವಾಜ್ಞೆ
ಉ + ಆ → ವ್

(3) ಮನ್ವಂತರ

(4) ಧನ್ವಂತರ

(5) ಗುರ್ವಾದೇಶ (6) ವಸ್ತ್ವಾಲೋಕನ

ರ್

1) ಪಿತೃ + ಆಜ್ಞೆ = ಪಿತ್ರಾಜ್ಞೆ
ಋ + ಆ → ರ್

(2) ಮಾತೃ + ಅಂಶ = ಮಾತ್ರಂಶ
ಋ ಅ → ರ್

(3) ಪಿತ್ರಂಶ

(4) ಕರ್ತ್ರರ್ಥ = ಕರ್ತೃ + ಅರ್ಥ
ಋ ಅ

ಅತ್ಯಂತ – ಅತಿ + ಅಂತ = ಯ್
ಗುರ್ವಾಜ್ಞೆ = ಗುರು + ಆಜ್ಞೆ = ವ್
ಪಿತ್ರಾಜ್ಞೆ = ಪಿತೃ + ಆಜ್ಞೆ = ರ್

Q.P

DATE: PAGE:

(1) [illegible] = [illegible] + [illegible] = ಯ = ಸವರ್ಣದೀರ್ಘ

(2) [illegible] = [illegible] + [illegible] = ಯ ಸವರ್ಣದೀರ್ಘ

(3) [illegible] = [illegible] + [illegible] = ಯ 4

(4) [illegible] = [illegible] + [illegible] = ಯ 4

(5) [illegible] = [illegible] + [illegible] = ಯ [illegible]

(6) [illegible] = [illegible] + [illegible] = ಯ [illegible]

(7) [illegible] = [illegible] + [illegible] = [illegible]

(8) [illegible] = [illegible] + [illegible]

* [illegible]
1. [illegible]
2. [illegible]
3. [illegible]
4. [illegible]
5. [illegible]

(9) [illegible] = [illegible] + [illegible] = [illegible] ಸಂಧಿ

(10) [illegible] = [illegible] + [illegible] = ಗುಣಸಂಧಿ

(11) [illegible] = [illegible] + [illegible] = ಸವರ್ಣದೀರ್ಘ

(12) [illegible] = [illegible] + [illegible] = [illegible] ಸಂಧಿ

(13) [illegible] [illegible] = [illegible] + [illegible] = [illegible] ಗುಣಸಂಧಿ

ಪ್ರಕೃತಿಭಾವ DATE: PAGE:

1) ಅರಲ್ಸುವು = ಅರಲ್ + ಸುವು

2) ಸೆಲ್ಕೆಲಿ = ಸೆಲ್ + ಕೆಲಿ

3) ಕಾಲ್ಗೊಂಡು = ಕಾಲ್ + ಕೊಂಡು

(4) ಮಾರ್ಕೊಂಡರೆ = ಮಾರ್ + ಕೊಂಡರೆ

(5) ಆನೆಕ್ಕಲ = ಆನೆಕ್ + ಕಲ

ಇವೆರಡು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಉಚ್ಚರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಭಾವ ಆಗುತ್ತದೆ (ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬರೆದಾಗ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ)

ಸಂಧಿ ಕಾರ್ಯ ನಡೆದಾಗ ರೂಪ ಬದಲಾವಣೆಹೊಂದು ಆಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿ ಭಾವ ಎನ್ನುವರು.

ಪೂರ್ವೋತ್ತರ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅಕ್ಷರಗಳು ಸಂಧಿ ಪದದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ರೂಪ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿ ಭಾವ ಎನ್ನುವರು.

ಇಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಕಾರ್ಯ ನಡೆದಿಲ್ಲ, ಉಂಟಾಗಿದೆ

ಉದಾಹರಣೆ =

ಪುನರ್ + ಉತ್ಥಾನ = ಪುನರುತ್ಥಾನ

ಪುನರ್ + ಜೀವನ = ಪುನರುಜ್ಜೀವನ

ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಧಿಗಳು

30/3/24

ವ್ಯಂಜನ ಸಂಧಿಗಳು

ಸ್ವರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಧಿಗಳು
- ಸವರ್ಣದೀರ್ಘ < ಆ, ಊ
- ಗುಣ < ಏ, ಓ, ಅರ್
- ವೃದ್ಧಿ < ಐ, ಔ
- ಯಣ್ < ಯ್, ವ್, ರ್

DATE: PAGE: 26

1) ಜಶ್ತ್ವ ಸಂಧಿ
2) ಶ್ಚುತ್ವ ಸಂಧಿ
3) ಅನುನಾಸಿಕ ಸಂಧಿ

* ಶ್ಚುತ್ವ ಸಂಧಿ
* ಷ್ಟುತ್ವ ಸಂಧಿ
* ಲ್ ಕಾರ ದ್ವಿತ್ವ ಸಂಧಿ
* ಛತ್ವ ಸಂಧಿ

ಜಶ್ತ್ವ ಸಂಧಿ

ಪೂರ್ವಪದದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕ್, ಚ್, ಟ್, ತ್, ಪ್ ಗಳು ಉತ್ತರ ಪದದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಂಜನ / ಸ್ವರ ಇರಲು, ಸಂಧಿಯಾದಾಗ ನಡೆಯುವಾಗ ಅದೇ ವರ್ಗದ 3 ನೇ ವ್ಯಂಜನ

ಪೂರ್ವಪದದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗದ ಪ್ರಥಮಾಕ್ಷರಗಳಾದ ಕ್, ಚ್, ಟ್, ತ್, ಪ್ ಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಪದದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಂಜನ ಎದುರಾದರೆ ~~ಅದೇ~~ ಸಂಧಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅದೇ ವರ್ಗದ 3 ನೇ ವ್ಯಂಜನ(ಅಕ್ಷರ)ಗಳಾದ ಗ್, ಜ್, ಡ್, ದ್, ಬ್ ಗಳು ಆದೇಶವಾಗಿ ಬರುವುದೇ ಜಶ್ತ್ವ ಸಂಧಿ

ಪೂ-ಪ	ಉ ಪ	ಸಂಧಿಯಾದಾಗ
ಕ್	> ಗ್	= ದಿಕ್ + ಅಂತ = ದಿಗಂತ
ಚ್	> ಜ್	ಅಚ್ + ಅಂತ = ಅಜಂತ
ಟ್	> ಡ್	ಷಟ್ + ಆನನ = ಷಡಾನನ
ತ್	> ದ್	ಸತ್ + ಉದ್ದೇಶ = ಸದುದ್ದೇಶ
ಪ್	> ಬ್	ಅಪ್ + ಧಿ = ಅಬ್ಧಿ

Vidya (0246)

ಆದೇಶ ಸಂಧಿ – ಅ
ದಿಕ್ + [illegible] = [illegible]
ಜಶ್ತ್ವ ಸಂಧಿ
DATE: ದಿಕ್ + ಅಂತ PAGE ದಿಗಂತ

1) ದಿಗಂತ = ದಿಕ್ + ಅಂತ = ದಿಗಂತ
ಕ್ + ಅ → ಗ

2) ವಾಗೀಶ = ವಾಕ್ + ಈಶ
ಕ್ + ಈ = ಗ್

3) ವಾಕ್ + ದೇವಿ = ವಾಗ್ದೇವಿ
ಕ್ ದ್ → ಗ್

4) ಋಕ್ + ವೇದ = ಋಗ್ವೇದ
ಕ್ + ವ್ → ಗ್

5) ಸಮ್ಯಕ್ + ದರ್ಶನ = ಸಮ್ಯಗ್ದರ್ಶನ
ಕ್ ದ್ ಗ್

6) ವಾಗ್ಯುದ್ಧ
7) ವಾಗ್ಭೂತಿ
8) ವಾಗ್ಭಟ

ಚ್ → ಜ್

1) ಅಚ್ + ಅಂತ = ಅಜಂತ (ಸ್ವರಾಂತ ಎಂದರ್ಥ)
ಚ್ + ಅ → ಜ

ಟ್ → ಡ್

1) ಷಟ್ + ಆನನ = ಷಡಾನನ (ಮುಖ)
ಟ್ + ಆ → ಡ

2) ವಿರಾಟ್ + ರೂಪ = ವಿರಾಡ್ರೂಪ (ಅದ್ಭುತ)
ಟ್ ರ್ → ಡ್

3) ಷಡಂಗಗಳ್ = ಷಟ್ + ಅಂಗಗಳ್

4) ಷಟ್ + ಯಂತ್ರ ಷಡ್ಯಂತ್ರ
ಟ್ ಯ → ಡ

5) ಷಟ್ + ಭುಜ = ಷಡ್ಭುಜ
ಟ್ + ಭ → ಡ

6) ಷಡ್ಗುಣ

ತ್ → ದ್

1) ಸತ್ + ಉದ್ದೇಶ = ಸದುದ್ದೇಶ
ತ್ ಉ → ದ

2) ಸತ್ + ಅಭಿರುಚಿ = ಸದಭಿರುಚಿ
ತ್ + ಅ → ದ

(ಜಗತ್ + ಜನಗಳು = ಜಗಜ್ಜನಗಳು)
ತ್ → ದ
ಜಶ್ತ್ವ ಸಂಧಿ.

3) ಸದ್ಬುದ್ಧಿ
4) ಸದ್ಭಾವನೆ
5) ಸದ್ವಿಚಾರ
6) ಭಗವದ್ಗೀತೆ
7) ಬೃಹದ್ಗಿರಿ = ಬೃಹತ್ + ಗಿರಿ (ದೊಡ್ಡ)
ತ್ → ದ
8) ಸದ್ಭಕ್ತಿ
9) ಚಿದಾನಂದ
10) ಸದಾನಂದ

ಪ್ → ಬ್

1) ಅಪ್ + ಧಿ = ಅಬ್ಧಿ (ಸಮುದ್ರ) ಮಾನ್ಯತೆ
ನೀರು ಪ್ → ಬ್

ಅಪ್ - ನೀರು	
ವಾಯು - ಗಾಳಿ	ಜ - ಜನಿಸುವುದು
ಅಗ್ನಿ → ಬೆಂಕಿ	ದ - ಕೊಡು
ಭೂಮಿ - ನೆಲ	ಧಿ - ಹೊಂದಿರುವುದು
ಆಕಾಶ - ಆಗಸ	

ನೀರು = ಅಂಬು, ಜಲ, ಉದಕ, ಸಲಿಲ, ವಾರಿ, ಉದ
ಧಿ ಜಲಧಿ ಅ ಸಲಿಲಧಿ ವಾರಿಧಿ ಉದಧಿ
ಅಬ್ಧಿ → ಸಮುದ್ರ ಎಂದರ್ಥ.
ಅಪ್ಜ * ಅಬ್ಜ - ಕಮಲ [illegible]
ಅಂಬುಜ - ನೀರಜ, ವಾರಿಜ
ವಾರಿಜ,

(ಸದ್ಗ್ರಂಥ = ಸತ್ + ಗ್ರಂಥ = ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪುಸ್ತಕ
ಸತ್ + ಕೃತಿ = ಸತ್ಕೃತಿ.)

([illegible])

* ವಾರಿಜೋದ್ಭವ = ಬ್ರಹ್ಮ
ವಾರಿಜ + ಉದ್ಭವ = ಬ
(ಅ ಉ) ಗುಣ ಸಂಧಿ
ಕಮಲ

ಅಪ್ + ಧಾರ = ಅಬ್ಧಾರ

ಪ್ ದ ಬ್

ಕಮಲಾಸನ - ಬ್ರಹ್ಮ

ವಾರಿಜನಾಭ - ವಿಷ್ಣು

ಅಬ್ಧಿ(ಯ) = ಅಪ್ + ಬಂಧ

③ ಅಬ್ಜ = ಅಪ್ + ಜ (ಕಮಲ)

ಪ್ ಜ್

ಕಮಲ: ಜಲಜ, ತಾವರೆ, ಅಂಬುಜ, ನಳಿನ, ಪದ್ಮ = ಅಬ್ಜ

④ ಅಬ್ಜಲೋಚನ (ಬ್ರಹ್ಮ)

⑤ ಅಬ್ಜಧರ (ವಿಷ್ಣು)

ಶ್ಚುತ್ವ ಸಂಧಿ

ಪೂರ್ವ ಉತ್ತರ ಸಂಧಿಕಾರ್ಯ

ಸ್, ತ ವರ್ಗ + ಶ್, ಚ ವರ್ಗ = ಶ್, ಚ ವರ್ಗ

ಪೂರ್ವಪದದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸ ಕಾರವಾಗಲಿ, ತ ವರ್ಗವಾಗಲಿ ಬಂದು, ಉತ್ತರ ಪದದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಶ ಕಾರವಾಗಲಿ ಚ ವರ್ಗವಾಗಲಿ ಬಂದು, ಸಂಧಿಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ ಕಾರ, ಚ ವರ್ಗ ಆದೇಶವಾಗಿ ಬಂದರೆ ಅದುವೇ ಶ್ಚುತ್ವ ಸಂಧಿ

ಮನಃ / ಮನಸ್

① ಮನಸ್ + ಶಾಂತಿ = ಮನಶ್ಶಾಂತಿ (ಸ್ + ಶ → ಶ್)

ತಪಸ್ / ತಪಃ

② ಮನಸ್ + ಶುದ್ಧಿ = ಮನಶ್ಶುದ್ಧಿ (ಸ್ ಶ್)

ಯಶಃ / ಯಶಸ್

③ ಮನಸ್ + ಶಾಸ್ತ್ರ = ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರ (ಸ್ ಶ್)

ಸಂಯೋಗದ ಪದ

① ಮನಶ್ಶಾಂತಿ

② ಮನಶ್ಶುದ್ಧಿ

③ ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರ

ಜಗಜ್ಜ್ಯೋತಿ

2) ಸತ್ + ಶಾಸ್ತ್ರ = ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರ
ತ್ + ಶ್ → ಛ್

DATE: PAGE:

3) ಮನಸ್ + ಶಾಂತಿ = ಮನಶ್ಶಾಂತಿ

4) ಶರಚ್ಚಂದ್ರ = ಶರತ್ + ಚಂದ್ರ
5) ಯಶಶ್ಚಂದ್ರ = ಯಶಸ್ + ಚಂದ್ರ
6) ಯಶಶ್ಚಂದ್ರಿಕೆ = ಯಶಸ್ + ಚಂದ್ರಿಕೆ
7) ಮನಶ್ಚಂಚಲ = ಮನಸ್ + ಚಂಚಲ
8) ಜಗತ್ + ಜ್ಯೋತಿ = ಜಗಜ್ಜ್ಯೋತಿ
ತ್ + ಜ್ → ಜ್
9) ಜಗತ್ + ಜನನಿ = ಜಗಜ್ಜನನಿ
10) ಜಗಜ್ಜಾಹೀರ = ಜಗತ್ + ಜಾಹೀರ

[illegible] ಸಂಧಿಪದ

ಜಶ್ತ್ವ ಸಂಧಿ
- ಕ್ - ಗ್ - ದಿಗಂತ
- ಚ್ - ಜ್ - ಅಜಂತ
- ಟ್ - ಡ್ - ಷಡ್ದರ್ಶನ, ಷಡ್ಭಾಗ
- ತ್ - ದ್ - ಚಿದಾನಂದ
- ಪ್ - ಬ್ - ಅಬ್ಜ

ಶ್ಚುತ್ವ ಸಂಧಿ
- ಶ್ - ಮನಶ್ಶಾಂತಿ
- ಛ್ - ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರ, ಪುರಶ್ಚೇತ

ಷ್ಟುತ್ವ ಸಂಧಿ
- ಷ್ - ಧನುಷ್ಟಂಕಾರ
- ಟ್ - ತಟ್ಟೀಕೆ

Vidya (0246)

ಷ್ಟುತ್ವ ಸಂಧಿ

ಪೂರ್ವ ಪದ	ಉತ್ತರ ಪದ	ಸಂಧಿ ಪದ
ಸ್, ತ ವರ್ಗ +	ಷ್ ಕಾರ, ಟ ವರ್ಗ	ಷ್, ಟ ಆದೇಶವಾಗಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಷ್ಟುತ್ವ ಸಂಧಿ ಎನ್ನು

1) ಧನುಷ್ಟಂಕಾರ = ಧನುಸ್ + ಟಂಕಾರ (ಧ್ವನಿ) = ಧನುಷ್ಟಂಕಾರ
ಸ್ + ಟ → ಷ್

2) ತಪಸ್ + ಷಷ್ಠಾಗ = ತಪಷ್ಷಷ್ಠಾಗ
ಸ್ + ಷ → ಷ್

3) ತತ್ + ಟಿಟ್ಟಿಭ = ತಟ್ಟಿಟ್ಟಿಭ
ತ್ + ಟ → ಟ್

ಪೂರ್ವಪದದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ ಕಾರವಾಗಲಿ, ತ ವರ್ಗವಾಗಲಿ ಉತ್ತರ ಪದದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಷ್ ಕಾರವಾಗಲಿ, ಟ ವರ್ಗವಾಗಲಿ ಬಂದು, ಸಂಧಿಪದದಲ್ಲಿ ಷ್ ಕಾರ ಟ ವರ್ಗ ಆಗಿ ಬರುವುದೇ ಷ್ಟುತ್ವ ಸಂಧಿ

ಅನುನಾಸಿಕ ಸಂಧಿ

ಪೂರ್ವಪದದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕ್, ಚ್, ಟ್, ತ್, ಪ್ ವ್ಯಂಜನಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಪದದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಕ್ಷರ ಬಂದರೂ ಸಂಧಿಪದದಲ್ಲಿ ಅದೇ ವರ್ಗದ ಅನುನಾಸಿಕ ಅಕ್ಷರಗಳಾದ ಙ, ಞ, ಣ, ನ, ಮ ವ್ಯಂಜನಗಳು ಆದೇಶವಾಗಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅನುನಾಸಿಕ ಸಂಧಿ ಎನ್ನುವರು

ಘೋಷ   ಅಘೋಷ   ಅನುನಾಸಿಕ

ಕ್ + ಙ = ದಿಕ್ + ಮೂಢ = ದಿಙ್ಮೂಢ

ಚ್ + ಞ

ಟ್ + ಣ   ಷಟ್ + ಮುಖ = ಷಣ್ಮುಖ

ತ್ + ನ   ಮೃತ್ + ಮಯ = ಮೃನ್ಮಯ

ಪ್ + ಮ   ಅಪ್ + ಮಯ = ಅಮ್ಮಯ (ನೀರು. ಕೂಡಿರುವ ನೀರಿನಿಂದ)

DATE: PAGE:

(1) ದಿಕ್ + ಮೂಢ = ದಿಙ್ಮೂಢ
ಕ್ ಮ್ → ಙ
ವಾಙ್ಮಯ — ಪ್ರಕೃತಿ ಧ್ವನಿ

(2) ವಾಕ್ + ಮಯ = ವಾಙ್ಮಯ — (ಸಾಹಿತ್ಯ, ಶಬ್ದಯುಕ್ತ ಲೇಖ)
ವಾಗ್ಮಯ → ಅಶುದ್ಧ

(3) ಷಟ್ + ಮುಖ = ಷಣ್ಮುಖ
ಟ್ ಮ್ → ಣ

(4) ಷಟ್ + ಮಾಸ = ಷಣ್ಮಾಸ
ಟ್ → ಣ

(5) ಮೃತ್ + ಮಯ = ಮೃನ್ಮಯ
ತ್ ಮ್ → ನ್

(6) ಸತ್ + ಮಾನ = ಸನ್ಮಾನ
ತ್ → ನ್

(7) ಸನ್ನಿಧಿ = ಸತ್ + ನಿಧಿ

(8) ಜಗನ್ಮಾತೆ = ಜಗತ್ + ಮಾತೆ

(9) ಸನ್ನಡೆ = ಸತ್ + ನಡೆ

(10) ಸನ್ಮಾರ್ಗ = ಸತ್ + ಮಾರ್ಗ

(11) ಚಿನ್ಮಯ = ಚಿತ್ + ಮಯ

(12) ಉದ್ಯತ್ + ಮಾನ = ಉದ್ಯನ್ಮಾನ
ತ್ ಮ್ → ನ್

(13) ಉದ್ಯನ್ಮಂಡಲ
ಮೃನ್ಮಂದಿರ

* ಉದ್ಯಚ್ಛಕ್ತಿ
* ಚಿಚ್ಛಾಸ್ತ್ರ
* ಸಚ್ಛಿಷ್ಯ
* ಉಚ್ಛ್ವಾಸ

ಛತ್ವ ಸಂಧಿ

{ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪದ
ಉದ್ಯಚ್ಛಕ್ತಿ, ಉಚ್ಛ್ವಾಸ

DATE: ಧಾರಾಳವಾಗಿ PAGE

(1) ಉದ್ಯತ್ + ಶಕ್ತಿ = ಉದ್ಯಚ್ಛಕ್ತಿ
(ತ್) (ಶ್) → ಛ್

ಶ್ ದ ಬದಲಾಗಿ ಛಕಾರ ಪರಪದದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಆದೇಶವಾಗಿ ಬರುವುದೇ ಛತ್ವ ಸಂಧಿ

ಶ್ > ಛ್

(2) ಚಿತ್ + ಶಾಸ್ತ್ರ = ಚಿಚ್ಛಾಸ್ತ್ರ
ಚ್ (ಶ್) → ಛ್

(3) ಸತ್ + ಶಿಷ್ಯ = ಸಚ್ಛಿಷ್ಯ
(ಶ್) (ಛ್)

ಸಾಮಾನ್ಯ → ಸತ್ + ಶಿಷ್ಯ = ಸಚ್ಛಿಷ್ಯ

(4) ಉತ್ + ಶ್ವಾಸ = ಉಚ್ಛ್ವಾಸ
(ಶ್) (ಛ್)

ವಿಸರ್ಗ ಸಂಧಿ

ಯಶಃ
ತಪಃ
ಮನಃ
ಶಿರಸ್ಸು

1. ಮನೋಭಾವ
2. ಮನೋವೇದನೆ
3. ಮನೋರಂಜನೆ
4. ಮನೋಲ್ಲಾಸ = ಮನಃ + ಉಲ್ಲಾಸ
   ಶಿರಸ್ಸಂಧ್ಯಾ = ಗುಣ ಸಂಧಿ
5. ತಪೋನುಷ್ಠಾನ = ತಪಃ + ಅನುಷ್ಠಾನ
6. ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿ = ಶ್ರೇಯಃ + ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
7. ಮನಶ್ಚೇತನ = ಮನಸ್ + ಚೇತನ
8. ಯಶೋಧರ

ಲಕಾರ ದ್ವಿತ್ವ ಸಂಧಿ

ಉತ್ತರ ಪದದ ಲಕಾರ ಸಂಧಿಯಾದಾಗ ದ್ವಿತ್ವವಾದರೆ ಅದನ್ನು ಲಕಾರ ದ್ವಿತ್ವ ಸಂಧಿ ಎನ್ನುವರು.

ಲ್ + ಲ್ = ಲ್ಲ

(1) ಸತ್ + ಲೇಖನ = ಸಲ್ಲೇಖನ
(ಲ್)

(2) ಸತ್ + ಲಲಿತ = ಸಲ್ಲಲಿತ
ತ್ ಲ್ ಲ್

(3) ಉತ್ + ಲೇಖ = ಉಲ್ಲೇಖ

(4) ಸತ್ + ಲೀಲೆ = ಸಲ್ಲೀಲೆ

(5) ಸಲ್ಲಕ್ಷಣ

(ನಾಮಪದ)

ನಾಮ ಪ್ರಕೃತಿ, ನಾಮ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ, ನಾಮ ಪದದ ಪ್ರಕಾರಗಳು

1) ವಸ್ತುವಾಚಕ ನಾಮಪದ 2) ಗುಣವಾಚಕ 3) ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ 4) ಭಾವನಾಮ

ಕ್ರಮವಾಗಿ = ಅಕ್ಷರ, ಶಬ್ದ, ಪದ, ವಾಕ್ಯ, Passage
(ಅ-ಳ) (ಮನೆ, ಶಾಲೆ) ↳ ಬದ್ಧ ಪ್ರಕೃತಿಯ
(ಧ್ವನಿಮ) (ಆಕೃತಿಮ) ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳು, ಮನೆಗಳನ್ನು
(ಅರ್ಥರಹಿತ) (ಅರ್ಥಸಹಿತ) ಹುಲಿಯು, ಹುಂಡರವನ್ನು
ಪ್ರತ್ಯಯರಹಿತ ಪದ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಶಬ್ದ (ಪ್ರತ್ಯಯ) ಸೇರಿದ

ನಾಮ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ನಾಮ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿ ನಾಮಪದ ಎನ್ನುವರು.

ex = ಮನೆ + ಉ = ಮನೆಯು
ಹುಲಿ + ಇಂದ = ಹುಲಿಯಿಂದ

Q) ಮನೆ ಇದು ಒಂದು (ನಾಮ ಪ್ರಕೃತಿ)
a) ಧಾತು b) ಕ್ರಿಯಾಪದ c) ನಾಮಪದ d) ಪ್ರಕೃತಿಪದ

ಧಾತು = ಬರೆ, ಕಲಿ, ಓದು, ನಡೆ
ಪ್ರಕೃತಿ = ಹುಲಿ, ಮನೆ, ನದಿ, ಗಿಡ, ನರಿ
"ಅರ್ಥವುಳ್ಳ ಶಬ್ದ ಪ್ರಕೃತಿ"

"ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಒಂದು ವಸ್ತು, ಸ್ಥಳ, ಪ್ರಾಣಿ ಹೆಸರನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಶಬ್ದಗಳು ನಾಮ ಪ್ರಕೃತಿ"
ವ್ಯಕ್ತಿ — ರಾಜ, ಸೀತಾ, ಶ್ರೀರಾಮ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ವಸ್ತು — ಪುಸ್ತಕ
ಸ್ಥಳ — ಬೆಂಗಳೂರು
ಪ್ರಾಣಿ — ಮಂಗ, ಹುಲಿ, ಇಲಿ

ನಾಮ ಪದದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ - ಪ್ರಕೃತಿಪದ, ನಾಮಪ್ರಕೃತಿ
ಬೇರೆ →

ನಾಮ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ

ನಾಮ ಪ್ರಕೃತಿ + ನಾಮ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ = ನಾಮಪದ

ವಿಭಕ್ತಿ	ನಾಮ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ	ನಾಮಪ್ರಕೃತಿ + ನಾಮ ಪ್ರತ್ಯಯ = ನಾಮಪದ	ಹಳೆಗನ್ನಡ ನಾಮ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ	ಹಳೆಗನ್ನಡ ನಾಮ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ನಾಮಪದ	ಕಾರಕಗಳು	ವ್ಯಾಕರಣದಲ್ಲಿ ಕಾರಕ
ಪ್ರಥಮಾ	ಉ	ಮರ + ಉ = ಮರವು	ಮ್ , ಂ	ರಾಜ + ಮ್ = ರಾಜಂ	ಕರ್ತೃ	
ದ್ವಿತೀಯಾ	ಅನ್ನು	ಮರ + ಅನ್ನು ಮರವನ್ನು	ಅಂ	ರಾಜ + ಅಂ = ರಾಜನಂ	ಕರ್ಮ	
ತೃತೀಯಾ	ಇಂದ	ಮರ + ಇಂದ = ಮರದಿಂದ	ಇಂ	ರಾಜ + ಇಂ = ರಾಜನಿಂ	ಕರಣ	
ಚತುರ್ಥಿ	ಗೆ ಕೆ ಇಗೆ	ಮರ + ಕೆ = ಮರಕ್ಕೆ	ಗೆ (ಅಗೆ)	ರಾಜ + ಗೆ = ರಾಜಂಗೆ	ಸಂಪ್ರದಾನ	
ಪಂಚಮಿ	ಅತ್ತ ದೆಸೆಯಿಂದ	ಮರ + ದೆಸೆಯಿಂದ = ಮರದ ದೆಸೆಯಿಂದ	ಅತ್ತಣಿಂ	ರಾಜ + ಅತ್ತಣಿಂ = ರಾಜನತ್ತಣಿಂ	ಅಪಾದಾನ (ಅಗಲಿಕೆ)	
ಷಷ್ಠಿ	ಅ	ಮರ + ಅ = ಮರದ	ಅ	ರಾಜ + ಅ = ರಾಜನ	ಸಂಬಂಧ	
ಸಪ್ತಮಿ	ಅಲ್ಲಿ , ಆಗ	ಮರ + ಅಲ್ಲಿ = ಮರದಲ್ಲಿ	ಒಳ್	ರಾಜ + ಒಳ್ = ರಾಜನೊಳ್	ಅಧಿಕರಣ (ಸ್ಥಳ)	
ಸಂಬೋಧನೆ	ಏ ಇರಾ/ಏ	ಮರ + ಏ ಮರವೇ	ಏ ಇರಾ ಏ	ರಾಜ + ಏ = ರಾಜನೇ	ಅಭಿಮುಖೀಕರಣ	

* ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು
  ಅಭ್ಯರ್ಥಿ + ಉ = ಪ್ರಥಮಾ
* ಆರಂಭದಿಂದ
  ಆರಂಭ + ಇಂದ
  ತೃತೀಯಾ
* ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ
  ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ + ಇಗೆ -
  ಚತುರ್ಥಿ
* ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ
  ಕೇಂದ್ರ + ಅಲ್ಲಿ
  ಸಪ್ತಮಿ

ಗಮನವನ್ನು
ಗಮನ + ಅನ್ನು -
ದ್ವಿತೀಯಾ

ಕುಳಿತಿದ್ದರೆಂದು = ಕಾಲವಾಚಕ / ಪ್ರತ್ಯಯ
ಸಂಭ್ರಮ
ಸುಖಂ = ...
DATE: ... PAGE: ...

ಕೃದಂತ = ಅ - ಕೃದ+ಂ - ಪ್ರತ್ಯಯ) ನಾಯಿಗೆ - ಗೆ - ಚತುರ್ಥಿ
ಮರದಿಂದ = ಮರದ + ಇಂದ ಕೋಲಿನಿಂದ - ಇಂದ - ತೃತೀಯಾ
ಮನೆಗಳಿಗೆ = ಸಪ್ತಮಿ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು - ಅನ್ನು - ದ್ವಿತೀಯಾ
ನಾಮ - ಪ್ರಥಮಾ
ಮನೆಯಲ್ಲಿ — ಸಪ್ತಮಿ (ಅತ್ತ - ಅನುಕ್ತ ಸಪ್ತಮಿ)
ಶಿವನಿಗೆ ಸಪ್ತಮಿ
ನಾಡಿಗೆ — ಸಪ್ತಮಿ "ಅಲ್ಲಿ" ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ
→ ಮನೆ + ಅಲ್ಲಿ (ಅಲ್ಲಿ) → ಸಪ್ತಮಿ

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ [illegible]
ಅಕ್ಷರ 27
ಕಾರಕ = 6

① ಮೊದಲಿಗರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ
(a) ತೃತೀಯಾ (b) ಷಷ್ಠಿ (c) ಪಂಚಮೀ (d) ಸಪ್ತಮಿ

② ಮರದಿಂದ = ಪಂಚಮಿ (ಅಪಾದಾನ = ಅಗಲಿಕೆ)

③ ಕೃಷ್ಣನು ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳು ದರಿಸಿದ
(a) ಚತುರ್ಥಿ (b) ಪಂಚಮಿ (c) ತೃತೀಯಾ (d) ಷಷ್ಠಿ

④ ಕೋಲಿನಿಂದ — ತೃತೀಯಾ

ಕರಣ ಕಾರಕದಲ್ಲಿ = Joint
ಅಪಾದಾನದಲ್ಲಿ = ಅಗಲಿಕೆ ಇರುತ್ತೆ
ಸಾಧನ = ತೃತೀಯಾ

ex. ರಾಮನು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಕೃಷ್ಣನ ಬಳಿಗೆ ಹೋದನು ಕಾಲಿನಿಂದ ಬಂದನು ಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು (ಷಷ್ಠಿ, ಚತುರ್ಥಿ)

ಸಂಪ್ರದಾನ - ಚತುರ್ಥಿ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮರಕ್ಕೆ ನೇತು ಹಾಕಿದರು

ಕರಣ - ಸಾಧನ

ರಾಮನು ರಾವಣನನ್ನು ಕೊಂದನು Vidya (0246)
→ ಕರ್ತೃ ಕರ್ಮ ಕ್ರಿಯೆ

ನಾಮಪದದ ಪ್ರಕಾರಗಳು

① ವಸ್ತುವಾಚಕ ನಾಮಪದ
- → ಜೀವವುಳ್ಳ ವಸ್ತು – ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿ, ಕ್ರಿಮಿ, ...
- → ಜೀವವಿಲ್ಲದ ವಸ್ತು – ಗಿಡ, ಮರ, ಬೆಟ್ಟ, ...

3 ವಿಧಗಳು
1. ರೂಢನಾಮ
2. ಅಂಕಿತನಾಮ
3. ಅನ್ವರ್ಥಕ ನಾಮ

ರೂಢನಾಮ	ಅಂಕಿತನಾಮ	ಅನ್ವರ್ಥಕ ನಾಮ
ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ರೂಢಿಯಿಂದ ಬಂದ ಒಂದು ವರ್ಗ, ಜಾತಿ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಪದಗಳು	ಒಂದು ಜಾತಿ, ವರ್ಗ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇಟ್ಟ ಅಂಕಿತನಾಮ	ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಒಂದು ಸ್ಥಳ, ವಸ್ತು, ಗುಣ ಅವುಗಳ ಸ್ವಭಾವದ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟ ಹೆಸರು.
ಉದಾ: ಮನುಷ್ಯ, ನದಿ, ಬೆಟ್ಟ, ಮನೆ, ಅರಸು, ಮರ, ಗುಡ್ಡ, ಊರು, ಗ್ರಾಮ, ನಗರ, ಮನುಷ್ಯ, ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿ, ಕ್ರಿಮಿ, ಕೀಟ, ನಾಯಿ, ಹಾವು, ಆನೆ, ಹಸು, ಅರಸ (ಬೆಟ್ಟ, ಊರು)	ಉದಾ- ಹಿಮಾಲಯ, ಕಾವೇರಿ, ಶರಾವತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ, [illegible]	ಉದಾ: ಕುರುಡ, ಕಿವುಡ, ಕುಳ್ಳ, ಪಂಡಿತ, ಶಿಕ್ಷಕ, ವ್ಯಾಪಾರಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಬೇಸಾಯ, ನೇಕಾರ, ಉದ್ಯಾನ ನಗರಿ, ಜೀವ ನದಿ, ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಕವಿ, ಗಣ್ಯ, [illegible], ಹೀಗೆ, ರೈತ
* ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಳಕೆ: ಸಾಗರ, ಹಣ್ಣು, ನವಿಲು, ತೋಳ, ವ್ಯಾಪಾರಿ, ರೈತ, ಜಾತಿ		

ಗುಣವಾಚಕ	ಪರಿಮಾಣವಾಚಕ
ದೊಡ್ಡ ಬಂಡಿ	ದೊಡ್ಡದು ಬಂಡಿ
ಚಿಕ್ಕ ಬಾವಿ	ಚಿಕ್ಕದು ಬಾವಿ
[illegible]	[illegible]

೭) ವಿಶೇಷಣ ವಾಚಕ
ವರ್ಣಿಸುವ / ಹೇಳುವ ಶಬ್ದ

ವಿಶೇಷ್ಯ
ಹೇಳಲ್ಪಡುವ
ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಡುವ

DATE: PAGE:

ವಿಶೇಷಣ	ವಿಶೇಷ್ಯ
(ಹೇಳುವುದು)	(ಹೇಳಲ್ಪಡುವ)
ವರ್ಣಿಸುವ	ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಡುವ

ಬಿಳುಪು ಹಾಳೆ
ಸುಂದರ ಹೂಗಳು, ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆ, ಒಳ್ಳೆ ಹುಡುಗ

ವ್ಯಕ್ತಿ, ವಸ್ತು, ಸ್ಥಳ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಗುಣ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಪದಗಳೇ ವಿಶೇಷಣ

=> ವಿಶೇಷಣಗಳು ನಾಮಪದದ ಮುಂಚೆ ಬರುತ್ತವೆ
ಬಿಳುಪು ಹಾಳೆ ಇದ್ದಾಗ
ಬಿಳುಪು - ವಿಶೇಷಣ
ಹಾಳೆ - ವಿಶೇಷ್ಯ (ನಾಮಪದ)

1) ಗುಣವಾಚಕ ವಿಶೇಷಣ - ವ್ಯಕ್ತಿ, ವಸ್ತು, ಪ್ರಾಣಿ ಇವು ಗುಣ ವಿಶೇಷತೆ ತಿಳಿಸುವುದು
ex ಪವಿತ್ರ ಗಂಗಾನದಿ, ಹಳೆ ಮನೆ, ಒಳ್ಳೆಯ,

2) ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ ವಿಶೇಷಣ = ವ್ಯಕ್ತಿ, ವಸ್ತು, ಸ್ಥಳ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ತಿಳಿಸುವುದು
ex ಎರಡು ಪುಸ್ತಕ, ಮೂರು ಹಣ್ಣು, ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ, ಮೊದಲನೆ, ಸಾವಿರಾರು, ನೂರಾರು, ಹೇಳಲಾಗದ

3) ಸಂಖ್ಯೇಯವಾಚಕ ವಿಶೇಷಣ = ವ್ಯಕ್ತಿ, ವಸ್ತು, ಸ್ಥಳ, ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಕ್ರಮ ಸೂಚಿಸುವ
ex ~~ಮೊದಲನೆಯ, ಎರ~~ ಎರಡನೆಯ, ಆರನೆಯ, ಹತ್ತನೆಯ, ಮೊದಲ

4) ಪರಿಮಾಣವಾಚಕ ವಿಶೇಷಣ ವ್ಯಕ್ತಿ, ವಸ್ತು, ಸ್ಥಳ, ಪ್ರಾಣಿಯ ಅಳತೆ, ಪ್ರಮಾಣ ತಿಳಿಸುವ ಪದಗಳು
ex ಎಷ್ಟು, ಸ್ವಲ್ಪ, ಹೆಚ್ಚು, ಅಷ್ಟು, ಹಲವು, ಕೆಲವು, ಬಹಳ, ಅಧಿಕ

5) ಪ್ರಕಾರವಾಚಕ ವಿಶೇಷಣ ವ್ಯಕ್ತಿ, ವಸ್ತು, ಸ್ಥಳ, ಪ್ರಾಣಿ ಇವು ಬಗೆ ಪ್ರಕಾರ ತಿಳಿಸುವ ಪದಗಳು
ex ಅಂಥ, ಇಂಥ, ಎಂಥ, ಅಂಥಹ, ಇಂಥಹ, ಎಂಥಹ

6) ದಿಗ್ವಾಚಕ ವಿಶೇಷಣ - ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪದಗಳು

3/4/24

೩) ಸರ್ವನಾಮ

ನಾಮಪದದ ಬದಲಿಗೆ ಬಳಸುವ ನಾಮಪದದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ, ನಾಮಪದದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಶಬ್ದವೇ ಸರ್ವನಾಮ

(1) ರಾಮನು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದನು
ಅವನು.

(2) ರಾಮ, ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದರು
ಅವರು.

(3) ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ಸೀತೆಯರು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದರು
ಅವರು

(4) ಸಿಂಹವನ್ನು ಕಾಡಿನ ರಾಜ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ
ಅದು

ಬಗೆಗಳು
1) ಪುರುಷಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ
2) ಆತ್ಮಾರ್ಥಕ
3) ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ
4) ನಿರ್ದೇಶಕ

ಪುರುಷಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ

I) ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ ಸರ್ವನಾಮ
ನಾನು (ಏಕವಚನ)   ಲಿಂಗ ಭಿನ್ನತೆ ಅನ್ವಯ   ಆ
ನಾವು (ಬಹುವಚನ)   ಆಗಲ್ಲ
ಲಿಂ
ಗ

II) ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ ಸರ್ವನಾಮ
ಗ
ನೀನು (ಏಕವಚನ)   ಲಿಂಗ ಭಿನ್ನತೆ ಅನ್ವಯ
ನೀವು (ಬಹುವಚನ)   ಆಗಲ್ಲ   ಟ

III ಇಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಭೇದ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ ಸರ್ವನಾಮ

ಅವನು (ಏಕವಚನ) ಪುಲ್ಲಿಂಗ

ಅವಳು (ಏಕವಚನ) ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ

ಅದು (ಏಕವಚನ) ನಪುಂಸಕ

* ಅವರು (ಬಹುವಚನ) ಪು + ಸ್ತ್ರೀ

ಅವು (ಬಹುವಚನ) ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ

DATE: PAGE:

ನಾನು, ನಾವು, ನೀನು, ನೀವು ಅಂದರೆ ಉತ್ತಮ, ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಭೇದ ಗುರುತಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

1) ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ ಏಕವಚನ ತ್ರಿಲಿಂಗ ನಾನು

2) ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ ಬಹುವಚನ ತ್ರಿಲಿಂಗ = ನಾವು

3) ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ ಏಕವಚನ ತ್ರಿಲಿಂಗ = ನೀನು

4) ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ ಬಹುವಚನ ತ್ರಿಲಿಂಗ = ನೀವು

1) ಅವನು ಯಾವುದು ?

Ans ಸರ್ವನಾಮ, ಪುರುಷಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ, ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ ಸರ್ವನಾಮ ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ ಏಕವಚನ ಪುಲ್ಲಿಂಗ.

Vidya (0246)

2) ಆತ್ಮಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ

ತಾನು, ತಾವು, ತಮ್ಮ, ತನಗೆ, ತನ್ನಿಂದ, ತಮಗಾಗಿ
ತ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುವ ಶಬ್ದಗಳು

DATE: PAGE:

3) ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸೂಚಕವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಸರ್ವನಾಮಗಳು

ex - ಏನು ? ಯಾರು ?
ಅವನು, ಅವಳು, ಅವುದು
ಯಾವನು ? ಯಾವಳು ? ಯಾವುದು ?

4) ದರ್ಶಕ ಸರ್ವನಾಮ

1) ಸಮೀಪ ದರ್ಶಕ ಸರ್ವನಾಮ = ಇವನು, ಇವಳು, ಇವರು, ಇವು, ಇದು.

2) ದೂರದರ್ಶಕ ಸರ್ವನಾಮ = ಅವನು, ಅವಳು, ಅದು, ಅವರು, ಅವು.

ಭಾವನಾಮ

ಭಾವ, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಬಾಧ್ಯ / ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸೂಚಿಸುವ ಪದಗಳೇ ಭಾವನಾಮ

ex - ಕೋಪ, ಸಂತೋಷ, ದುಃಖ, ಆಹ್ಲಾದ. ಆನಂದ ಅಸೂಯೆ

ತದ್ಧಿತಾಂತ ಭಾವನಾಮ = ಹಿರಿತನ, ಬಡತನ

ಲಿಂಗ ಅಧ್ಯಾಯ 84

ಜ್ಞಾನ - ಅಜ್ಞಾನದ ಕೊರತು
ಲಿಂಗ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ

=> ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪುಲ್ಲಿಂಗ & ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ಗುರುತಿಸುತ್ತೇವೆ

① ಪುರುಷರಿಗೆ ಪುಲ್ಲಿಂಗ
ರಾಜ, ರಾಮ, ..., ಅ ಕಾರ ಅಂತ್ಯಗಳು.

② ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ
ಸೀತೆ, ರಾಣಿ, ಇ ಕಾರ ಅಂತ್ಯಗಳು.

③ ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ
ಇತರ ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿ, ಕ್ರಿಮಿ, ಕೀಟ ಇತರ ನಿರ್ಜೀವ ವಸ್ತುಗಳು

ಉದಾ = ನಾಯಿ, ಕಲ್ಲು, ..., ಮರ, ..., ...

* ಕೇಶಿರಾಜನ ಪ್ರಕಾರ 9 ಲಿಂಗಗಳು

DATE: PAGE:

① ರಾಜ ಎಂಬುದು
ⓐ ಪುಲ್ಲಿಂಗ ⓑ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ⓒ ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ ⓓ ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ

② ಸಚಿವ ಎಂಬುದು
ⓐ ಪುಲ್ಲಿಂಗ ⓑ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ⓒ ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ ⓓ ಪು ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ

③ ಜನ ಎಂಬುದು ಈ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ
ⓐ ಪು ⓑ ಸ್ತ್ರೀ ⓒ ನಪುಂಸಕ ⓓ ಪು ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ

④ ಅರಸ - ಎಂಬುದು
ⓐ ಪು ⓑ ಸ್ತ್ರೀ ⓒ ನ ⓓ ನಿತ್ಯ ನಪುಂಸಕ

⑤ ದೇವತೆ ಎಂಬುದು
ⓐ ಪು ⓑ ಸ್ತ್ರೀ ⓒ ಸ್ತ್ರೀ ನಪುಂಸಕ ⓓ ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ

⑥ ದೇವ ಎಂಬುದು
ⓐ ಪು ⓑ ಸ್ತ್ರೀ ⓒ ಪು ಸ್ತ್ರೀ ⓓ ಸ್ತ್ರೀ ನಪುಂಸಕ

⑦ ಮರ ಎಂಬುದು ಈ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ
ಉದಾ - ⓐ ಪು ⓑ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ⓒ ಪುನ್ನಪುಂಸಕ ⓓ ಪು ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ

⑧ ಅಮೃತ ಎಂಬುದು ಈ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಉದಾ
ⓐ ಪು ⓑ ಸ್ತ್ರೀ ⓒ ಪು ನಪುಂಸಕ ⓓ ಪು ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ

visit knclingarajuedu.com

ಮೂಲ ಲಿಂಗ

① ಪುಲ್ಲಿಂಗ - ಅರಸ, ಕವಿ

② ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ - ಅರಸಿ, ಕವಯಿತ್ರಿ

(ವಿಜ್ಞಾನಿ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ, [illegible])

DATE: PAGE:

③ ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ - ಹಸು, ಪುಸ್ತಕ, ನದಿ, ಜನ

ಮಿಶ್ರ ಲಿಂಗ

④ ಪುಂಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ (1+2) = ಅವರು, ಇವರು, ಯಾರು, ಎಲ್ಲರು (ಗೌರವ ಬಹು)

⑤ ಪುನ್ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ (1+3) = ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ, ಮುತ್ತುಗಳು (ಸೂರ್ಯ ಮೂಡಿತು, ಸೂರ್ಯ ಮೂಡಿದನು), ಗ್ರಹಗಳು, ನಕ್ಷತ್ರವಾಚಿ ಶಬ್ದಗಳು

⑥ ಸ್ತ್ರೀ ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ (2+3)

7 ನಿತ್ಯ ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ

8 ತ್ರಿಲಿಂಗ / ವಾಚ್ಯಲಿಂಗ / ವಿಶೇಷ್ಯಾಧೀನ ಲಿಂಗ (ಪು + ಸ್ತ್ರೀ + ನಪುಂಸಕ) = ನಾನು, ನೀನು, ನೀವು, ನಾವು, ವಿಶೇಷಣಗಳೆಲ್ಲವೂ - ಕೆಟ್ಟ, ~~[illegible]~~, ಸುಂದರ

9 ಅವ್ಯಯ ಲಿಂಗ

ಪುನ್ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ (ಪುಲ್ಲಿಂಗ + ನಪುಂಸಕ)

ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ, ಮುತ್ತುಗಳೆಲ್ಲವೂ = ವಸಂತ,

ಗ್ರಹವಾಚಿ ಶಬ್ದಗಳು - ಬುಧ, ಗುರು, ಶುಕ್ರ, ಶನಿ, ನೆಪ್ಚೂನ್, ಯುರೇನಸ್

ಯಮ, ಕಾಲ, ~~ಮಾರುತ~~ ಮಾರುತ.

ಸ್ತ್ರೀ ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ

ಕಾವೇರಿ, ಗಂಗೆ, ತುಂಗೆ - ನದಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳು,

ದೇವತೆಗಳ ಹೆಸರು, ಹುಡುಗಿ, ಕನ್ನೆ, ಅಮ್ಮ, ಅಕ್ಕ

ಕನ್ಯೆ ಬಂದಿತು (ನಪುಂಸಕ), ಕನ್ಯೆ ಬಂದಳು (ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ = ಸ್ತ್ರೀ ನಪುಂಸಕ

ಭೂಮಿ)

ನಿತ್ಯ ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ = ಮಗು, ಕಂದ, ಶಿಶು, ದಂಡು

ತ್ರಿಲಿಂಗ - ಬಲಿಷ್ಠ, ಕೋಮಲನ, ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಸುಂದರ

* ಉತ್ತಮ, ಮಧ್ಯಮ, ಪ್ರ.ಪು. ಸರ್ವನಾಮಗಳು

* ವಿಶೇಷಣಗಳೆಲ್ಲವು

* ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕಗಳೆಲ್ಲವು = ಒಬ್ಬನು, ಇಬ್ಬರು

ಅವ್ಯಯ ಲಿಂಗ = ಮೆಲ್ಲನೆ, ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಧಗ-ಧಗ, ಪಟ-ಪಟ

* ಅನುಕರಣಾ ಅವ್ಯಯಗಳೆಲ್ಲವು.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಅವ್ಯಯಗಳು

⇒ ಜನ ಎಂಬುದು - ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ

(ಸಜ್ಜನ, ದುರ್ಜನ, ಜನರು) = ಪುಲ್ಲಿಂಗ (ಜನ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ, ಉತ್ತರ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರಿದ್ರೆ - ಪುಲ್ಲಿಂಗ.)

ಸತ್+ಜನ ಶ್ಚುತ್ವ ಸಂಧಿ

Vidya (0246)

ತತ್ಸಮ > ತದ್ಭವ

DATE: PAGE:

ತತ್ + ಸಮ = ತತ್ಸಮ = ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳು

ತತ್ + ಭವ = ತದ್ಭವ = ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಕನ್ನಡ ಪದಗಳೇ - ತದ್ಭವಗಳು

ಶಾಲಾ > ಶಾಲೆ => ಆ > ಎ - ಅಕ್ಷರ
ಆಕಾಶ > ಆಗಸ => ಕ > ಗ - ಅಕ್ಷರ ಬದಲಾವಣೆ
ಅಕ್ಷರ > ಅಕ್ಕರ =>
ಮುಂಬಾಪುರಿ > ಮುಂಬಯಿ
ಹಂಸ > ಅಂಚೆ

ತದ್ಭವಗಳು: ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗ ಅಕ್ಷರ-ಸ್ವರ ವಿಕಾರ ಹೊಂದಿ / ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಕಾರ ಹೊಂದಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಶಬ್ದಗಳೇ ತದ್ಭವಗಳು.

=> ತದ್ಭವದ ಮೂಲರೂಪ ತತ್ಸಮ

=> ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪದಗಳು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದರೆ ತತ್ಸಮ

=> ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಬರುವಾಗ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳೇ ತತ್ಸಮಗಳಾಗಿವೆ
↳ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಮಸಂಸ್ಕೃತಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

① ಸ್ > ಸ್ಸು

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಪದದ / ಶಬ್ದದ ವ್ಯಂಜನಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಂಜನಾಕ್ಷರವಾಗಿ ನಂತರ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗ ಆ ಅಕ್ಷರದ ಒತ್ತಕ್ಷರ ಬಂದರೆ ಉ ಕಾರಾಂತ ಬಂದರೆ ಅದುವೇ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದ.

DATE: PAGE:

ತಪಸ್ > ತಪಸ್ಸು
ಮನಸ್ > ಮನಸ್ಸು
ಧನುಸ್ > ಧನಸ್ಸು
ತೇಜಸ್ > ತೇಜಸ್ಸು
ಶಿರಸ್ > ಶಿರಸ್ಸು
ವಯಸ್ > ವಯಸ್ಸು

ಸಂಸ್ಕೃತದ ಸ್ ಕಾರಾಂತ್ಯ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ದ್ವಿತ್ವ ಆಗುವುದು.

② ಭಿನ್ನ ವ್ಯಂಜನಾಂತ್ಯಗಳು ತದ್ಭವಕ್ಕೆ (ಕನ್ನಡ) ಬರುವಾಗ ದ್ವಿತ್ವವಾಗಿವೆ / ದ್ವಿತ್ವದೊಂದಿಗೆ "ಉ" ಕಾರ ಅಂತ್ಯವಾಗಿವೆ

ವಾಕ್ > ವಾಕ್ಕು — ವಿಪತ್ > ವಿಪತ್ತು
ದಿಕ್ > ದಿಕ್ಕು — ಸಂಪತ್ > ಸಂಪತ್ತು
ಆಪತ್ > ಆಪತ್ತು — ಪೆನ್ > ಪೆನ್ನು
ಬಿಲ್ > ಬಿಲ್ಲು — ಪೆಗ್ > ಪೆಗ್ಗು
ಆಸ್ > ಆಸ್ಸು — ಮಾಲ್ > ಮಾಲ್ಲು (ಆಸ್ತಿ)
ಕಾಳ್ > ಕಾಳ್ಳು

③ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಹಾಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರಗಳು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರಗಳಾಗಿವೆ
ಖ್, ಛ್, ಠ್, ಥ್, ಫ್, ಘ್, ಝ್, ಢ್, ಧ್, ಭ್

* ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ [illegible] > ಲ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ.

ಘಂಟಾ > ಗಂಟೆ — ಶಕಟಾ > ಶಗಟೆ
ಶಾಲಾ > ಸಾಲೆ — ಕುಸುಂಭಾ > ಕುಸುಬೆ
ಜಟಾ > ಜಡೆ — ಕಂಥಾ > ಕಂತೆ

Vidya (0246)

DATE: PAGE:

~~ಘಟಿಕ~~ →

ಖಲಿಫ > ಖಲಿಪ

ಘಟಕ > ಗಗೆ

ಕೌಸ್ತುಂಭರ > ಕೊತ್ತಂಬರ

ಪುಸ್ತಕ > ಪೊತ್ತಗೆ

ಕಸ್ತೂರ > ಕತ್ತೂರ

ಗೋಷ್ಠಿ > ಗೋಟ್ಟಿ

ಶ್ರೇಷ್ಠಿ > ಶೆಟ್ಟಿ

ಕ > ಗ

ಖ > ಬ

ಪ್ಷ > ಪ್ಪ

ಫ > ಹ

ಖ > ಖ

ಝ > ಜ

ಕ್ಷ > ಕ್ಕ

ಬೇರೆ ಮಹಾಪ್ರಾಣ > ಬೇರೆ ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣ

ನಾನಾರ್ಥ
* ಪಾಷಾಣ – ಕಲ್ಲು, ಬಂಡೆ

(4) ಸಂಸ್ಕೃತದ ಶ, ಷ ವ್ಯಂಜನಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ ಕಾರ ವಾಗುತ್ತವೆ.

ಶರ > ಸರ	ಶೂಲ > ಸೂಲ
ಶ್ರೀ > ಸಿರಿ	ಶಕಲ > ಸಕಲ
ವರ್ಷ > ವರುಷ	ವಿಷ > ಬಿಷ > ಬಿಸ
ಹರ್ಷ > ಹರುಷ	ಪಕ್ಷಿ > ಹಕ್ಕಿ
ಶೃಂಖಲೆ > ಸಂಕೋಲೆ	ಶೃಂಗಾರ > ಸಿಂಗಾರ
(ಸಂ) ಶಯ್ಯೆ > ಸಜ್ಜೆ	ಆಕಾಶ > ಆಗಸ
ಪಾಷಾಣ > ಪಾಸಾಣ	ವೇಷ > ವೇಸ

8/5/24

ಕಸ್ತೂರಿ > ಕತ್ತೂರಿ (ಕನ್ನಡ)

ಝ > ಜ → ಝುಮು > ಜುಮು

ಖ > ಖ → ಖಲಿಫ > ಖಲಿಪ

ಫ > ಹ → ಫಲಮು > ಹಲಮು

ಕ್ಷ > ಕ್ಕ → ಅಕ್ಷರ > ಅಕ್ಕರ

ಬೇರೆ ಮಹಾಪ್ರಾಣ > ಬೇರೆ ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣ →

ಕ > ಗ ಮಲ್ಲಿಕ > ಮಲ್ಲಿಗೆ

ಶ್, ಷ್ > ಸ್ ಜ್ಞಾ > ನ್ನ , ತ್ರ > ತ್ತ
ಸ್ > ಸ್ಸ -> ಮನಸ್ > ಮಾನಸ್ಸ * ಮಾಣಿಕ್ಯ > ಅಪ್ಪಣಿ > [illegible]
[illegible] > [illegible] ಉದಾ - ಮನಸ್ DATE ಮನಸ್ಸ PAGE:

(5) ಯ > ಜ

ಯಮ > ಜವ ಯುದ್ಧ > ಜುದ್ದ ದ್ಯೂತ > ಜೂಜು
ಯಶ > ಜಸ ಕಾರ್ಯ > ಕಜ್ಜ ಯಮಳ > ಜವಳ
ಯೋಗಿ > ಜೋಗಿ ಆರ್ಯ > ಅಜ್ಜ ಧ್ಯಾನ > ಜಾನ
ಯಾತ್ರೆ > ಜಾತ್ರೆ ವೀರ್ಯ > ಬಿಜ್ಜ ಯಜ್ಞ > ಜನ್ನ
ಯವ್ವನ > ಜವ್ವನ ಸಂಧ್ಯಾ > ಸಂಜೆ ಯಂತ್ರ > ಜಂತ್ರ
ಯವನಿಕೆ > ಜವನಿಕೆ ವಿಂಧ್ಯ > ಬಿಂಜೆ ಶೌರ್ಯ >
ಯೋಧ > ಜೋದ ವಿದ್ಯಾಧರ > ಬಿಜ್ಜೋದರ ರಾಜ > ರಾಯ
ಯೋತ್ಸ್ನ > ಜೊನ್ನ * ಉಪಾಧ್ಯಾಯ > ಒಜ್ಜಗ

(6) ವ > ಬ

ಅರ್ಥ > ಅತ್ತ
ಶರ್ಕರ > ಸಕ್ಕರೆ
ಶೌರ್ಯ > ಶೌರಿಯ
ಕೀರ್ತಿ > ಕೀರುತಿ
ಮೂರ್ತಿ > ಮೂರುತಿ
[illegible] > [illegible]

ವನ > ಬನ ವಲ್ಲಿ > ಬಳ್ಳಿ , ವಿಜ್ಞಾನ > ಬಿನ್ನಣ
ವಸತಿ > ಬಸದಿ ವಿನಾಯಕ > ಬೆನಕ , ಜ್ಞಾನ > ಜಾನ
ವೇಗ > ಬೇಗ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ > ಬಿನ್ನಪ > ಬಿನ್ನಹ
ವಿಸ್ತಾರ > ಬಿತ್ತರ
ವೈಶಾಖ > ಬೇಸಗೆ > ಬ್ಯಾಸಗೆ > ಬೇಸಿಗೆ > ಬ್ಯಾಸಿಗೆ
ವೈರಾಗಿ > ಬೈರಾಗಿ
ವೀರ > ಬೀರ ಕವಿ > ಕಬ್ಬಿಗ , ಕಾವ್ಯ > ಕಬ್ಬ
ಇರ್ವರು > ಇಬ್ಬರು
ಪರ್ವ > ಪಬ್ಬ , * ವೃಷಭ > ಬಸವ
ವಸತಿ > ಬಸದಿ ಗರ್ವ > ಗಬ್ಬ
ಚತುರ > ಚದರ ಗರ್ಭ > ಗಬ್ಬ
ವಸ್ತ್ರ > ಬಟ್ಟೆ ವಾತಾಳಿ > ಬಾತಾಳಿ
ವಾಲಿ > ಬಾಲಿ
ಲಕ್ಷ್ಮಿ > ಲಕುಮಿ * ವಿನೋದ > ಬಿಂಯೊದ

visit knclingarajuedu.com

DATE: PAGE:

ವೇಂಟು > ಬೇಂಟು ವ್ಯಾಪಾರ > ಬೇಪಾರ

ವ್ಯಾಘ್ರ > ಬಗ್ಗ ವರ್ಣ > ಬಣ್ಣ

ವೇತ್ರ > ಬೆತ್ತ

ವ್ಯಾಪಾರ > ಬೇಪಾರ

(6) ಶ > ಸ

ಶಾಲು > ಸಾಲು ಪಕ್ಷಿ > ಪಕ್ಕಿ ಶಿಲ್ಪ > ಸಿಪ್ಪ / ಸಿಪ್ಪ

ಶಲಭ > ಸಲಭ ಲಕ್ಷ್ಮಿ > ಲಕ್ಕುಮಿ ಶಿಷ್ಯ > ಸಿಸ್ಸ

ಶೇಣ್ಯ > ಸೇಣ್ಯ ಅಕ್ಷರ > ಅಕ್ಕರ ಶ್ರೀ / ಶ್ರೀಮತಿ > ಸಿರಿಮತಿ

ಶಾಪ > ಸಾಪ ರಾಕ್ಷಸ > ರಕ್ಕಸ ಶಿಖಿ > ಸಿಖಿ

ಶಿಸೆ > ಸಿಸೆ → (ಬಣ್ಣಹಲ್ಲ) ಲಕ್ಷಣ > ಲಕ್ಕಣ ಶ್ರಾವಣ > ಸಾವಣ

ಶಲಕೆ > ಸಲಗೆ ಶ್ರೇಣಿ > ಸೇಣಿ

ಶ್ರವಣ > ಸವಣ ಶೇಷಾದ್ರಿ > ಸೇಸಾದ್ರಿ

ಶ್ರಣ > ಸರಣ ಶಂಕೆ > ಸಂಕೆ

ಶಿಖಿ > ಸಿಖಿ

ಶ್ರಾವಣ > ಸಾವಣ

ಶ್ರಾವಣಿಕ > ಸಾವಣಿಕ (ಮಲಾಶ)

ಶಾಪುಕ > ಸಾಪುಗೆ

ವರ್ಗದ ಪ್ರಥಮಾಕ್ಷರ > ತೃತೀಯಾಕ್ಷರ

ಮುಕುಟ > ಮುಗುಟ ಕಾಕ > ಕಾಗೆ

ಆಕಾಶ > ಆಗಸ ಕೀಲಿಕೆ > ಕೀಲಿಗೆ

ಶಂಖಿಕ > ಸಂಖಿಗೆ ಕಟಕ > ಕಡಗ

ಚಿಲಿಕೆ > ಚಿಲಿಗೆ ಮುಖ > ಮೊಗ

ಮುಖ > ಮೊಗ ಲೋಕ > ಲೋಗ

ಶೋಕ > ಸೋಗೆ ಉಪಳ > ಉಬಳ

9/05/24

ಕೆಳೆಯ > ಗೆಳೆಯ
ಅಱೆ > ಗರೆ
ಕಿಱಿದು > ಕಿರಿದು
ಜೋಱೆ > ಜೋಡಿ
ಹೊಱಗೆ > ಹೊರಗೆ
ಸೊಱಗೆ > ಸೊರಗು

[illegible] > [illegible]
ರ್ತ > ಟ್ಟ = ವರ್ತುಳ > ಬಟ್ಟ
ರ್ಧ > ದ್ಧ = ಅರ್ಧ > ಅದ್ಧ
ರ್ಥ > ತ್ಥ = ತೀರ್ಥ > ತಿತ್ಥ
ಶ್ಚ > ಚ್ಚ = ಆಶ್ಚರ್ಯ > ಅಚ್ಚರಿ
ಸ್ > ಸ್ಸು = ಮನಸ್ > ಮನಸ್ಸು
[illegible] > [illegible] = [illegible] > [illegible]
[illegible] > [illegible] = [illegible] > [illegible]
[illegible] > [illegible] = [illegible] > [illegible]

ಸ್ತ > ತ್ತ
ಪುಸ್ತಕ > ಹೊತ್ತಗೆ
ಅಸ್ತ್ರ > ಅತ್ತರ
ಕಸ್ತೂರಿ > ಕತ್ತೂರಿ
ಕುಸ್ತುಂಭರ > ಕೊತ್ತುಂಬರಿ

ಪೇಟಿಕೆ > ಪೆಟ್ಟಿಗೆ
[illegible] > [illegible]
[illegible] > [illegible]
ಮನುಷ್ಯ > [illegible]
ತ್ಯಾಗ > ಚಾಗ

ಸ್ಥಾನ > ಠಾಣ
ಶಾಸ್ತ್ರ > ಸಾತ್ತ
ಸಂಧ್ಯೆ > ಸಂಜೆ
[illegible] > [illegible]
ಲಕ್ಷ್ಯ > ಲಕ್ಕ
ಪಕ್ಷ > ಪಕ್ಕ
ಮುಕ್ತರ > [illegible]
[illegible] > [illegible]

ಸ್ನೇಹ > ನೇಹ
ಕೂಷ್ಮಾಂಡ > ಕುಂಬಳ
[illegible] > [illegible]
ಕಲಶ > ಕಳಸ
[illegible] > [illegible]
[illegible] > [illegible]

ದರ್ಶನ > ದರುಶನ
[illegible] > [illegible]
ದೃಷ್ಟಿ > ದಿಟ್ಟಿ
* ಇಷ್ಟಿಕಾ > ಇಟ್ಟಿಗೆ
ಮುಷ್ಟಿ > ಮುಟ್ಟಿ
[illegible] > [illegible]
* [illegible] > [illegible]

Vidya (0246)

visit knclingarajuedu.com

DATE: PAGE:

ಸಂಸ್ಥಾ > ಸಂತೆ ಶಿಬಿಕ > ಸಿವಿಗೆ ಪಂಕ್ತಿ > ಪಂತಿ
ಸ್ವರ > ಸರ ಗ್ರಂಥ > ಗಂಟು ಧರ್ಮ > ದಮ್ಮ
ಧ್ವನಿ > ದನಿ ನಿಶಾಲ > ನಿಶಾಲೆ ಪಕ್ಷ > ಪಕ್ಕ
ಸರ = ಸರಳ / ಸ್ವರ್ಗ > ಸಗ್ಗ ನಿರ್ಮಲ > ನಿರ್ಮಳಗ > ನೆಳಗ ಪಕ್ಷಿ > ಪಕ್ಕಿ
ಅರ್ಘ್ಯ > ಅಗ್ಘ ತ್ರಿವೇಣಿ > ತಿವೇಣಿ
ಪುಸ್ತಕ > ಪೊತ್ತಗೆ ತೀರ > ತಡಿ ಶೃಂಗಾರ > ಸಿಂಗಾರ

ಶಲಾಕೆ > ಸಲಿಗೆ ಅಮೃತ > ಅಮರ್ದು ಶೃಂಖಲ > ಸಂಕೋಲೆ
ರಾಜ್ಞಿ > ರಾಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತ > ಸಕ್ಕದ ಪಲ್ಯಂಕ > ಪಲ್ಲಂಕ
ಮಾಣಿಕ್ಯ > ಮಾಣಿಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ > ಸೆಟ್ಟಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ > ಪಟ್ಟ
ಮಂಗಲ > ಮಂಗಳ ಅರ್ಘ > ಅಗ್ಘ ಪುತ್ರ > ಪುತ್ತ
ಕಲಶ > ಕಳಸ ಗ್ರಹ > ಗರ ಉತ್ತರ > ಉತ್ತರ
ಮೃತ್ಯು > ಮಿತ್ತು ಶಸ್ತ್ರ > ಸತ್ತಿಗೆ ಸ್ಥಾನ > ಠಾಣ
ಅಂಗುಲ > ಅಂಗುಲಿ ಉತ್ಪಲ > ಉಪ್ಪಲ ರಾಜ್ಯ > ರಜ್ಜ

ಕ್ರೌಂಚ > ಕೊಂಚೆ
ಗ್ರಾಮಸಿಂಹ > ಗಾವಸಿಂಗ (ನಾಯಿ) ತಪಸ್ವಿ > ತವಸಿ ಕ್ಷೀರ > ಕೀರ
ಕಲಹ > ಕಳಹ ವಂಶ > ಬಂಸ ಸಂಕೋಲೆ > ಸಂಕೋಲೆ
ವಿದ್ಯಾ > ವಿದ್ದೆ ಗರ್ದಭ > ಗದ್ದೆ ಪಕ್ಷಿ > ಪಕ್ಕಿ
ಸಾಂಬ್ರಾಣಿ > ಸಾಂಬ್ರಾಣಿ ಸಾಲುಂಬು > ಸಾಲುಂಬು ಸ್ನೇಹ > ನೇಹ
ಪುಷ್ಪಕ > ಪುಷ್ಪಕ ಜಲ > ಜಳ ಶಿಲಾ > ಸಿಲೆ
ಪ್ರಾಣ > ಪರಾಣ ಕೋಲಾಹಲ > ಕೋಳಾಹಳ ದಿನ > ದಿನ
ತ್ರಿಭುವನ > ತಿಭುವನ ಸಿಂಹ > ಸಿಂಗ ದಿಕ್ಕು > ದಿಕ್ಕು
ಪಟ್ಟಣ > ಪಟ್ಟಣ ಮಾರ್ಗ > ಮಗ್ಗ
ಚೈತ್ರ > ಚೈತ ಮೃಗ > ಮಿಗ
ರತ್ನ > ರತನ ಮಾಣಿಕ್ಯ > ಮಾಣಿಕ
[illegible]

ಪ್ರಾಸ - ಸಮಾನ | ತುರು - ಹಸು, ತುರಗ - ಕುದುರೆ | ಆರ್ - ಯಾರು, ತರು - ಮರ | ತರಣಿ - ಸೂರ್ಯ, ತರಣಿ - ಹಡಗು

ಶಬ್ದ ದ್ವಿರುಕ್ತಿ

ಅರ್ಥವಿರುವ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳು	ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳು	ಅರ್ಥ ಹೊಂದಿದ ಶಬ್ದ ಜೋಡು
ದ್ವಿರುಕ್ತಿ	ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ	ಜೋಡುನುಡಿ
ಬನಗಳಲಿ - ಬನಬನಗಳಲಿ	ಬಿರುಬಿರುಸು	ಆಟ - ಊಟ
ಗುಂಪು - ಗುಂಪು	ಗುಣುಗುಣು	ಮನೆ - ಮಠ
ಅಬ್ಬರ - ಅಬ್ಬರ	ದಬದಬ, ಗಣಗಣ	ವಿರುದ್ಧ: ಹಾವು - ನೋವು
ಬಿಟ್ಟು - ಬಿಟ್ಟು	ಕಿರಕಿರಿ, ಕಿರಿಕಿರಿ	ಸುಖ - ದುಃಖ
ಹೇಳಿ - ಹೇಳಿ	ಠಣ್ಣನೆ, ಕರ್ರನೆ,	ಅಂದ - ಚೆಂದ
ಬುದ್ಧಿ - ಬುದ್ಧಿ	ಸುಂಯ್ಯನೆ,	ಸಮಾನಾರ್ಥ ಜೋಡು: ಅಕ್ಕಿ - ಬೆಲ್ಲ
ಮರ - ಮರ	ಗಕ್ಕನೆ	ಹಳ್ಳಿ - ದಿಲ್ಲಿ > ಪ್ರಾಸಬದ್ಧ ಪದಗಳು
ದಾಂಡಿಗ - ದಾಂಡಿಗ	ಟಂಟ - ಟಂಟ, ಪಟಪಟ - ಪಟಪಟ	ಮಾತುಕತೆ (ಮಾತುಗಳೊಂದಿಗೆ ಕತೆ)
ನಿಲ್ಲು - ನಿಲ್ಲು		ಗಿಡಮರಗಳು
ಒಂದು ಒಂದು, ಒಂದೊಂದು	* ಘಟಿತ ಸಂಕೇತ	ಜಸ್ತಿಗಾಗ, ಹಣ್ಣು - ಹಂಪಲು
ಬೆಂದ ಬೆಂದ		ಹಾಲು - ಜೇನು
ಅತ್ತ, ಇತ್ತ		ಗಿಡ - ಬಳ್ಳಿ
ಹಸಿರುಹಸಿರು, ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ,		ತರುಲತೆ
ಹಿಂದೆಹಿಂದೆ, ಬಿಡದೆ		ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳು
ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು		

Q) ದ್ವಿರುಕ್ತಿ, ಜೋಡುನುಡಿ, ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಗುರುತಿಸಿ

Ans ಬಿಡದೆ, ಹೇಳುಹೇಳು, ಪಟಪಟ - ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ (ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಶಬ್ದಗಳು)

16/5/24

ಧಾತು (ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕೃತಿ)

DATE: PAGE:

→ ಕ್ರಿಯೆಯ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಸುತ್ತೆ
→ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲರೂಪ
ಪ್ರತ್ಯಯ ರಹಿತ

ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕೃತಿ ಹೋಗು
ಕೃದಂತ - ಹೋದ
ಕ್ರಿಯಾಪದ - ಹೋಗುತ್ತಾನೆ
ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಕ ಅವ್ಯಯ - ಬೇಕು
ಕರ್ತೃವಿನ ಲಿಂಗ, ವಚನ, ವಿಭಕ್ತಿ
ಗನುಗುಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗದ ಅವ್ಯಯ
→ ಚೆನ್ನಾಗಿ - ಮಾಡಿದೆ
ರಾಹುಲ್ ಓದಲು ಬಯಸಿದ - ಅವ್ಯಯ

I
1) ಮೂಲಧಾತು
2) ಸಾಧಿತ ಧಾತು
3) ಪ್ರೇರಣಾರ್ಥಕ ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ ಧಾತು

II
1) ಸಕರ್ಮಕ ಧಾತು
2) ಅಕರ್ಮಕ ಧಾತು

1) ಮೂಲ ಧಾತು

ಬರ್, ನಡೆ, ಬರೆ, ಬಿಡು,
ಓದು ತಿನ್ನು, ಆಡು,
ಹೇಳು ನೋಡು, ಕಾಣು,
ಕಲ್ಲು ಹಾರು, ತಿನ್ನು, ಕಾಯು
ಹೊಳು ಹಾಡು, ಬಿಡು
ಬೇಡು ನಗು, ಮಾಡು,
ಕೂಡು ಬಿಡು, ಬಿಡು,
ಕಲಿ ಕಲಿತು, ಕಾಣು

ಒಂದು ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆಯ ಅರ್ಥವಿರುವ ಪ್ರತ್ಯಯ ರಹಿತ ಧಾತುವೇ ಮೂಲಧಾತು

ಆನ್, ಅಳ್, ಅರು - ಕ್ರಿಯಾಪದ

ನಾಮಪ್ರಕೃತಿ ಪರಿವರ್ತನ... ನಾಮ ಪ್ರಕೃತಿ ... ಕೇಳಿದರೆ - ನಾಮ ಪ್ರಕೃತಿ

DATE: PAGE:

ಪ್ರತ್ಯಯ ಸಹಿತ

2) ಸಾಧಿತ ಧಾತು

ಕನ್ನಡ ನಾಮ ಪ್ರಕೃತಿ + ಇಸು = ಸಿಂಗಾರ + ಇಸು = ಸಿಂಗರಿಸು

ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಮ ಪ್ರಕೃತಿ + ಇಸು = ಪ್ರಯತ್ನ + ಇಸು = ಪ್ರಯತ್ನಿಸು

ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ + ಇಸು = ಧಗಧಗ + ಇಸು = ಧಗಧಗಿಸು

Q) ಧಾತು ಗುರುತಿಸಿ

a) ಸಿಂಗರಿಸು b) ಸಿಂಗಾರ c) ಸಿಂಗರಿಸಿದಳು d) ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

Q) ಪ್ರಯತ್ನ ಎನ್ನುವುದು

a) ಧಾತು b) ಕ್ರಿಯಾ ಪ್ರಕೃತಿ c) ನಾಮ ಪ್ರಕೃತಿ

ಧಗಧಗ -> ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ

ಧಗಧಗಿಸು -> ಸಾಧಿತ ಧಾತು

ಧಗಧಗಿಸಿತು -> ಕ್ರಿಯಾಪದ

ಪ್ರಯತ್ನಿಸು -> ಸಾಧಿತಧಾತು

ಪ್ರಯತ್ನ -> ನಾಮ ಪ್ರಕೃತಿ

ಪ್ರಯತ್ನಿಸು -> ಧಾತು

ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾ -> ಕೃದಂತ

ಬೆಳಕಿದರು - ಕ್ರಿಯಾಪದ

ಬೆಳಕು - ~~ಧಾತು~~, ನಾಮ ಪ್ರಕೃತಿ

ಬೆಳಕಿಸು - ಧಾತು / ಸಾಧಿತ ಧಾತು

ಬೆಳಕಿಸಿದ - ಕೃದಂತ

(ನಾಮಪ್ರಕೃತಿ / ಮೂಲಧಾತು) 1) ಜುಳುಜುಳಿಸು - ಸಾಧಿತಧಾತು

(ಬೆಳಕು, ಕ) 2) ಬೆಳಕಿಸು - ಸಾಧಿತಧಾತು

3) ಥಳಥಳಿಸು - ಸಾಧಿತಧಾತು

(ನಗಿಸಿದ / ಪ್ರೇರಣಾರ್ಥಕ) 4) ನಗಿಸು - ಮೂಲಧಾತು

5) ಗುನುಗುನಿಸು - ಸಾಧಿತ ಧಾತು

6) ಮಾಡಿಸು - ಸಾಧಿತಧಾತು / ಪ್ರೇರಣಾರ್ಥಕ

7) ಆಡಿಸು - ಪ್ರೇರಣಾರ್ಥಕ ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ

8) ಕೊರಗು - ಕ್ರಿಯಾ ಪ್ರಕೃತಿ / ಮೂಲಧಾತು

9) ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ - ಕ್ರಿಯಾಪದ

10) ರಕ್ಷಿಸು - ಸಾಧಿತಧಾತು

visit knclingarajuedu.com

ಅಬ್ಬರಿಸಿತು - ಸಾಧಿತ ಧಾತು
ಅಬ್ಬರಿಸಿದ - ಕೃದಂತ
ಅಬ್ಬರ - ನಾಮಪ್ರಕೃತಿ

ಸಾಧನೆ - ನಾಮ ಪ್ರಕೃತಿ
ಎಬ್ಬಿಸು — ಪ್ರೇರಣಾರ್ಥಕ

(11) ಅಬ್ಬರಿಸಿದರು — ಕ್ರಿಯಾಪದ
(12) ಉತ್ತರಿಸು — ಸಾಧಿತ ಧಾತು
(13) ಕಲಿಸು — ಸಾಧಿತ ಧಾತು ಪ್ರೇರಣಾರ್ಥಕ ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ ಧಾತು
(14) ಎಳ್ಳು — ಕ್ರಿಯಾ. ಮೂಲಧಾತು
(15) ಸಾಧಿಸು — ಸಾಧಿತ ಧಾತು
(16) ಸ್ಪರ್ಧಿಸು — ಸಾಧಿತ ಧಾತು

ಮೂಲಧಾತು + ಇಸು = ಪ್ರೇರಣಾರ್ಥಕ ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ ಧಾತು
↳ ಕ್ರಿಯೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಂದ ನಡೆಯುವುದು

3) ಪ್ರೇರಣಾರ್ಥಕ ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ ಧಾತು

=> ಮೂಲಧಾತುಗಳಿಗೆ ಇಸು ಪ್ರತ್ಯಯವು ಸೇರಿ ಪ್ರೇರಣಾರ್ಥಕ ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ ಧಾತು ಆಗುತ್ತವೆ
-> ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ

ಬರೆ + ಇಸು = ಬರೆಯಿಸು
ನಗು + ಇಸು = ನಗಿಸು
ಗೆಲ್ಲು + ಇಸು = ಗೆಲ್ಲಿಸು

ಗೆಲ್ಲಲಿ - ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ
ಗೆಲ್ಲಬಹುದು - ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಕ
ಗೆಲ್ಲನು - ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ

II

ಸಕರ್ಮಕ ಧಾತು
ಕರ್ಮಪದವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಧಾತು.
ಉದಾ- ರಮೇಶನು ಮರವನ್ನು ಕಡಿದನು
ಅನ್ನು

=> ಯಾರನ್ನು, ಏನನ್ನು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದರೆ ಅದು = ಸಕರ್ಮಕ ಧಾತು.
ಹೇಳು, ಕೊಲ್ಲು, ನೋಡು, ಕೇಳು, ತಿನ್ನು, ಮಾಡು, ಕಾಣು, ಎಳೆ, ಎತ್ತು

ಬೇಡು - ಸಕರ್ಮಕ
ಕಲಿ -> ಸಕರ್ಮಕ
Q) ಅಕರ್ಮಕ ಧಾತು ಗುರುತಿಸಿ
ನಗು -> ಅಕರ್ಮಕ a) ಅಳು
ಓದು -> ಸಕರ್ಮಕ (b) ಮಲಗು
ಬರೆ -> ಸಕರ್ಮಕ (c) ಓದು
ಮಲಗು -> ಅಕರ್ಮಕ
ಅಳು -> ಅಕರ್ಮಕ
ಗೆಲ್ಲು -> ಸಕರ್ಮಕ
ಹಾಡು -> ಸಕರ್ಮಕ

DATE: PAGE:

ಅನುಕರಣ ಧಾತು

ಪಿಸ್, ಚಿಲ್ಲು, ಝಳ್, ಟಿಳು,

ಕನ್ನಡೇತರ ಬಂದಿರುವ / ಅಂಗೀಕೃತ ಧಾತು – ಅನುಕರಣ ಧಾತು

ಉದಾ: ಮಾಡು, ಅಳು, ನಲಿ, ಬಳು, ಹೋಗು, ನಿಲ್ಲು, ನಡೆ, ಓದು

ಕ್ರಿಯಾಪದ

ಕ್ರಿಯೆಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುವ ಪದ

ಕ್ರಿಯಾ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ + ಕ್ರಿಯಾ ವಾಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರಿ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಎನಿಸುವುದು.

ಉದಾ: ಹೋಗು (ಧಾತು) + ಅಲಿ (ಪ್ರತ್ಯಯ) = ಹೋಗಲಿ

ಹೋಗು (ಧಾತು) + ಉತ್ತ (ಕಾಲಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ) + ಆನೆ (ಆಖ್ಯಾತ/ಕ್ರಿಯಾ ವಾಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ) = ಹೋಗುತ್ತಾನೆ

① ಕಾಲಾರ್ಥ → ವರ್ತಮಾನ, ಭೂತ, ಭವಿಷ್ಯತ್
② ವಿಧ್ಯರ್ಥ – ಆಜ್ಞೆ ಅರ್ಥ
③ ಸಂಭಾವನಾರ್ಥ – ಕ್ರಿಯೆಯ ಸಂಶಯ
④ ನಿಷೇಧಾರ್ಥ – ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆದ/ನಡೆಯ

ದ, ಉತ್ತ, ಇ

ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಮೊದಲು a) ಕಾಲಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ

ನಾಮ ಪದದ ಜೊತೆ b) ನಾಮ ವಾಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ → ಉ, ಅಲು, ಇಸು

ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಜೊತೆ c) ಕ್ರಿಯಾ ವಾಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ → ಅನು, ಅಳು, ಅದು, ಅರು, ಎನು, ಎವು, ಇರಿ

d) ಕೃದಂತಗಳು → ಅಲು, ಗಳು, ಅಂತಹ

e) ಉಪಸರ್ಗಗಳು → ಅನ್, ಅಪ್, ಅಲ್, ದುರ್, ನಿರ್
(ಪದದ ಮೊದಲು ಸೇರುವ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು)

f) ತದ್ಧಿತ ಪ್ರತ್ಯಯ — ಗಾರ, ಕಾರ, ಇಗ, ಅಳ, ವಂತ

DATE: PAGE:

ಕಾಲಭೇದ ಕ್ರಿಯಾ ರೂಪಗಳು

(ಧಾತು + ಕಾಲಸೂಚಕ + ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯ)

ಸರ್ವನಾಮ	ವರ್ತಮಾನ	ಭೂತಕಾಲ	ಭವಿಷ್ಯತ್	ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ	ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಕ	ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ
	ಬರೆ + ಉತ್ತ + ಆನೆ	ಬರೆ + ದ್ + ಅನು	ಬರೆ + ಉವ + ಅನು	ಬರೆಯಲಿ	ಬರೆ + ದ್ + ಆನು	ಬರೆ + ಅಯ್ + ಅನು
ಅವನು	ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ.	ಬರೆದನು	ಬರೆಯುವನು	ಬರೆ + ಅಲಿ (ಅಲಿ ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯ)	ಬರೆದಾನು	ಬರೆಯನು
ಅವಳು	ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ	ಹೋದಳು	ಹೋಗುವಳು	ಹೋಗಲಿ	ಹೋದಾಳು	ಹೋಗಳು
ಅದು	ನೆಗೆಯುತ್ತದೆ	ನೆಗೆದಿತು	ನೆಗೆಯುವುದು	ನೆಗೆಯಲಿ	ನೆಗೆದೀತು	ನೆಗೆಯದು
		ಕೇಳಿದರು	ಕೇಳುವರು	ಕೇಳಲಿ	ಕೇಳಿಯಾರು	ಕೇಳರು
ಅವರು	ಓದುತ್ತಾರೆ	ಓದಿದರು	ಓದುವರು	ಓದಲಿ	ಓದಿಯಾರು	ಓದರು
ನಾನು	ಕೇಳುತ್ತೇನೆ	ಕೇಳಿದೆನು (ಆಖ್ಯಾತ ಹೊಂದಿದ ಭೂತ ಕಾಲ)	ಕೇಳುವೆನು	ಕೇಳೋಣ (ಓದೋಣ/ಬಲ್ಲೆ)	ಕೇಳಿಯೇನು	ಕೇಳೆನು
	ಕೇಳುತ್ತೇನೆ	ಕೇಳಿದೆನು	ಕೇಳುವೆನು			
ನಾವು	ಕೇಳುತ್ತೇವೆ	ಕೇಳಿದೆವು	ಕೇಳುವೆವು			
ಅವನು	ನಗುತ್ತಾನೆ	ನಕ್ಕನು	ನಗುವನು	ನಗಲಿ	ನಕ್ಕಾನು	ನಗನು
ಅವಳು	ಅಳುತ್ತಾಳೆ	ಅತ್ತಳು	ಅಳುವಳು	ಅಳಲಿ	ಅತ್ತಾಳು	ಅಳಳು
ಅದು	ತಿನ್ನುತ್ತದೆ	ತಿಂದಿತು	ತಿನ್ನುವುದು	ತಿನ್ನಲಿ	ತಿಂದೀತು	ತಿನ್ನದು
ಅವರು	ಕಾಣುತ್ತಾರೆ	ಕಂಡರು	ಕಾಣುವರು	ಕಾಣಲಿ	ಕಂಡಾರು	ಕಾಣರು
	ಕೊಡುತ್ತಾರೆ	ಕೊಟ್ಟರು	ಕೊಡುವರು	ಕೊಡಲಿ	ಕೊಟ್ಟಾರು	ಕೊಡರು

Vidya (0246)

Q) ಮಾರಿದರು ಬಿಡಿಸಿ ಬರೆದಾಗ

a) ಮಾರ್ + ಅರು

(c) ಮಾರ್ + ದ್ + ಇತ್ + ಅರು

(b) ಮಾರಿ + ಇತ್ + ಅರು

(d) ~~ಮಾರ್ + ದ್ + ಅರು~~

DATE: PAGE:

Q) ಹೊಂದಿದರು

(a) ಹೊಂದು + ಅರು

(c) ~~ಹೊಕ್ಕು + ದ್ + ಅರು~~

(b) ಹೊಕ್ಕು + ಅರು

(d) ಹೊಂದಿ + ದ್ + ಅರು

Q) ಸಿಕ್ಕರು ಬಿಡಿಸಿ ಬರೆದಾಗ

ಸಿಗು + ದ್ + ಅರು

ಮೂಲಧಾತು — ಸಿಗು

Q) ಹೊಕ್ಕರು → ಹೊಗು (ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ change ಮಾಡಿ ಕೊಡಬಹುದು ಬರುತ್ತೆ)

ಹೊಂದಿದರು → ಹೊಕ್ಕು

15/24

ತದ್ಧಿತಾಂತ | ತದ್ಧಿತ

DATE: PAGE:

"ನಾಮಪ್ರಕೃತಿಗೆ ತದ್ಧಿತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿ ತದ್ಧಿತಾಂತ" ಎನಿಸುವುದು

ಉದಾ: ಬುದ್ಧಿ + ವಂತ = ಬುದ್ಧಿವಂತ

ಬಳೆ+ಗಾರ = ಬಳೆಗಾರ, ಸಿರಿ+ವಂತ = ಸಿರಿವಂತ

ಗಾಣ+ಇಗ = ಗಾಣಿಗ, ಕೃತ + ಜ್ಞ = ಕೃತಜ್ಞ

ಗಾರ, ಕಾರ, ಇಗ, ವಂತ, ತನ → ತದ್ಧಿತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು

ನಾಮಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಎರಡು ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರುವವು

① ನಾಮವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ② ತದ್ಧಿತ ಪ್ರತ್ಯಯ

① ನಾಮಪ್ರಕೃತಿಗೆ ನಾಮವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರಿ ನಾಮಪದ ಎನಿಸುವುದು.

ಬಳೆ + ಯು = ಬಳೆಯು

② ನಾಮಪ್ರಕೃತಿಗೆ ತದ್ಧಿತ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರಿ ತದ್ಧಿತಾಂತ ಎನಿಸುವುದು

ಬಳೆ + ಗಾರ = ಬಳೆಗಾರ.

ತದ್ಧಿತ ಪ್ರತ್ಯಯ

ನಾಮಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಸೇರುವ ನಾಮವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆಯಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ಇಂತಹ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳೇ ತದ್ಧಿತ ಪ್ರತ್ಯಯ ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ: ಗಾರ, ಕಾರ, ಇಗ, ವಂತ, ತನ

ಪ್ರಕಾರಗಳು

1) ತದ್ಧಿತಾಂತ ನಾಮ
2) ತದ್ಧಿತಾಂತ ವಿಶೇಷಣ
3) ತದ್ಧಿತಾಂತ ಭಾವನಾಮ
4) ತದ್ಧಿತಾಂತ ಅವ್ಯಯ

DATE: PAGE:

1) ತದ್ಧಿತಾಂತ ನಾಮ
ನಾಮಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಗಾರ, ಕಾರ, ಇಗ, ವಂತ, ವಳ ಅಥವಾ ಆಳಿಯ, ಸ್ಥ, ಗುಳಿ, ಆಳಿ ಎಂಬ ತದ್ಧಿತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿ ತದ್ಧಿತಾಂತ ನಾಮ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಉದಾ: ನಾಮಪ್ರಕೃತಿ + ತದ್ಧಿತ ಪ್ರತ್ಯಯ = ತದ್ಧಿತಾಂತ ನಾಮ
ಮಾಲೆ + ಗಾರ = ಮಾಲೆಗಾರ
ಸೊಗಸುಗಾರ, ಕನಸುಗಾರ
ಚಿತ್ರ + ಕಾರ = ಚಿತ್ರಕಾರ, ಸಾಲಕಾರ, ಬಂಡಾರ, ಕಂಬಾರ
ಕನ್ನಡ + ಇಗ = ಕನ್ನಡಿಗ, ಹಾಡಿಗ,
ಬುದ್ಧಿ + ವಂತ = ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಹಣವಂತ
ಮಡಿ + ವಳ = ಮಡಿವಾಳ,
ಹಾವಾಡಿಗ, ಹೂವಾಡಿಗ, ಬಂಡಿಸೆಂಮ, ಒಡೆಸೆಂದ
ಗೃಹಸ್ಥ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥ, ಎಂಜಲುಗುಳಿ, ಮಾತಾಳಿ
ಹಠಾಳಿ

⇒ ತಿ, ಇತಿ, ಇತ್ತಿ, ಗಿತ್ತಿ — ತದ್ಧಿತಾಂತನಾಮ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ವಾಚಿ
ಗಾರ, ಕಾರ, ವಂತ — ತದ್ಧಿತಾಂತನಾಮ ಪುಲ್ಲಿಂಗ ವಾಚಿ

2) ತದ್ಧಿತಾಂತ ವಿಶೇಷಣ
* ನಾಮಪದದ ಮೊದಲು ವಿಶೇಷಣ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ
"ತದ್ಧಿತಾಂತ ನಾಮಗಳು ವಿಶೇಷಣದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾದರೆ ಅದನ್ನು ತದ್ಧಿತಾಂತ ವಿಶೇಷಣ" ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ: ಬಳೆಗಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯ, ಹಣವಂತ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಂದ
ಮಡಿವಾಳ ಮಾಚಯ್ಯ,

visit knclingarajuedu.com

ಬಳೆ ಬಾರಿ

DATE: PAGE:

ಪಡೆದವರಿಂದ ಅಕ್ಕಮಾಡಿದೇಶ, ಗಾಢದ ಮರುಗಳು,
ಬುದ್ಧಿವಂತ ಪದ್ಧತಿ, ಬಂಡಿಗಳ ಅಧಿಕಾರ

೩೮) ಬಳೆಗಾರ ಪದವು ಯಾವ ನಾಮ ?

a) ತದ್ಧಿತಾಂತ ನಾಮ
b) ತದ್ಧಿತಾಂತ ಅವ್ಯಯ
c) ತದ್ಧಿತಾಂತ ಭಾವನಾಮ
d) ನಾಮಪದ

೩೯) ಬಳೆಗಾರ ಇದು ಒಂದು ತದ್ಧಿತಾಂತ ನಾಮ

3) ತದ್ಧಿತಾಂತ ಭಾವನಾಮ
ನಾಮಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಭಾವ-ಭಾವನಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ತದ್ಧಿತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಾದ ತನ, ಇಕೆ, ಪು, ಉ, ಮೆ, ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿ ತದ್ಧಿತಾಂತ ಭಾವನಾಮ ಆಗುತ್ತವೆ.

ತನ - ಸಿರಿತನ, ಬಡತನ, ಜಾಣತನ, ಮುದಿತನ, ಗೆಳೆತನ
ಇಕೆ - ಚೆಲುವಿಕೆ, [illegible] ಗೌಡಿಕೆ
ಪು - ತಂಪು, ಇಂಪು, ಬೆಪ್ಪು, ಕಂಪು
ಉ - ಕುರುಡು, ಕಿವುಡು, ಕುಂಟು,
ಮೆ - ಹಿರಿಮೆ, ಗರಿಮೆ, ಒಲ್ಮೆ, ತಾಳ್ಮೆ, ಗರ್ಮೆ, ಜಾಣ್ಮೆ

ಗೋಳಿಕೆ ಕಲಿಕೆ ಎಂದಿರುವುದು — ತ್ರಿಲಿಂಗ ಶಬ್ದ ಪದ
ತದ್ಧಿತಾಂತ ನಾಮ

ಸಿರಿತನ — ನಾಮಪ್ರಕೃತಿ, ಸಿರಿವಂತ ಪ್ರತ್ಯಯ — ತದ್ಧಿತಾಂತ [illegible]
ಕನ್ನಡ ಸಿರಿವಂತ — ತದ್ಧಿತಾಂತ ನಾಮ ಸಿರಿತನ — ತದ್ಧಿತಾಂತ ಭಾವನಾಮ

Vidya (8246)

ತದ್ಧಿತಾಂತ ಭಾವನಾಮ	ಕೃದಂತ ಭಾವನಾಮ
ಗೆಳೆತನ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಕೆ ಜಾಣ್ಮೆ, ಬಿಳುಪು	ಅಂಜಿಕೆ, ಹೆದರಿಕೆ ನೆನಪು, [illegible]

ಸಿರಿವಂತ — ತದ್ಧಿತಾಂತ ನಾಮ

ಮಾಲೆಗಾತಿ / ಗಾರ್ತಿ — ತದ್ಧಿತಾಂತ ನಾಮ

ಕುಂಬಾರ — ತದ್ಧಿತಾಂತ ನಾಮ

ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕೃತಿ ಅಂಜು + ಇಕೆ — ಅಂಜಿಕೆ - ಕೃದಂತ ~~ತದ್ಧಿತಾಂತ~~ ಭಾವನಾಮ ಹೆದರಿಕೆ,

ನೆನಪು - ಕೃದಂತ ಭಾವನಾಮ = ನೆನೆ + ಪು

ಬಿಳುಪು - ತದ್ಧಿತಾಂತ ಭಾವನಾಮ

ಮಾತುಗಾರ ಬಸಪ್ಪ - ತದ್ಧಿತಾಂತ ವಿಶೇಷಣ

ಕುಡಿತ - ಕೃದಂತ ಭಾವನಾಮ

ತಳವಾರಿಕೆ - ತದ್ಧಿತಾಂತ ಭಾವನಾಮ

ಲೆಕ್ಕಿಗ - ತದ್ಧಿತಾಂತ ನಾಮ

ತದ್ಧಿತಾಂತ ಅವ್ಯಯ

ನಾಮ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಅವ್ಯಯದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ತದ್ಧಿತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಾದ ಅಂತೆ, ವರೆಗೆ, ಮಟ್ಟಿಗೆ, ತನಕ, ಸಲುವಾಗಿ, ಓಸ್ಕರ, ಆಗೋಸ್ಕರ, ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿ ತದ್ಧಿತಾಂತ ಅವ್ಯಯ ಎನಿಸುವುದು.

ಅವ್ಯಯ —> ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದದೇ ಇರುವುದು.

ಉದಾ: ನಾನು GPSTR ಪರೀಕ್ಷೆಯವರೆಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದುತ್ತೇನೆ
ಅವಳು GPSTR ಪರೀಕ್ಷೆಯವರೆಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದುತ್ತಾಳೆ

17/8/24

ಕೃದಂತ

DATE: PAGE:

- ಪ್ರಕೃತಿ
  - ಕ್ರಿಯಾ ಪ್ರಕೃತಿ
    - ಕ್ರಿಯಾ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ — ಕ್ರಿಯಾಪದ
    - ಕೃತ್ ಪ್ರತ್ಯಯ — ಕೃದಂತ
      ಬರೆಯುವ, ಬರೆದ, ನಡೆಯುವ
  - ನಾಮ ಪ್ರಕೃತಿ
    - ನಾಮವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ — ನಾಮಪದ
      ಬಳೆಯನ್ನು
    - ತದ್ಧಿತ ಪ್ರತ್ಯಯ — ತದ್ಧಿತಾಂತ
      ಬಳೆಗಾರ

"ಕ್ರಿಯಾ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಕೃತ್ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿ ಕೃದಂತ ಎನಿಸುತ್ತವೆ.

→ ಕೃದಂತವು ಅಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯಾಪದವಾಗಿದೆ

→ ಕೃದಂತದ ಮೂಲರೂಪ ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕೃತಿ / ಧಾತು

ಉದಾ: ಬರೆದ = ಬರೆ + ದ / ಬರೆ + ದ್ + ಅ

ಬರೆ ಎಂಬುದು → ಪ್ರಕೃತಿ / ಮೂಲಧಾತು.

QP) ಕೃದಂತ ಗುರುತಿಸಿ

a) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆಟದ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಾ ತರಗತಿಗೆ ಹೋದರು
b) ಹಕ್ಕಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಾ (ನಾಮಪದ / ಕ್ರಿಯಾಪದ) ಹಾರಿತು
c) ನೀವು ಬರೆದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತೀರಿ
d) ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಓದಿದ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಮರೆತು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹೋದರು

* ಹಾರಿತು → ಹಾರು + ದ್ + ಇತು
ಭೂತಕಾಲ.

Vidya (0246)

* ಕ್ರಿಯಾಪದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇರುವ ಕೃದಂತವೇ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಕ್ರಿಯಾಪದ
ಕ್ರಿಯಾಪದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಅವಲಂಬಿತ ಸಂಬಂಧ ಇರುವ
ಕೃದಂತವೇ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಕ್ರಿಯಾಪದ.

ಉದಾ: ಹಕ್ಕಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತಾ ಹಾಡಿತು
→ ಕ್ರಿಯಾಪದ
→ ಹಾಡಿತು - ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾಪದ

ಆಗುತ್ತದೆ - ವರ್ತಮಾನ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಕಾಲಸೂಚಕ
ಆಗಿದೆ - ಭೂತಕಾಲ ಕಾಲಸೂಚಕ ಕ್ರಿಯಾಪದ
ಆಗುವುದು - ಭವಿಷ್ಯತ್
ಆಗಲಿ - ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾಪದ
ಆದೀತು - ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಕ
ಆಗದು - ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾಪದ

ಕೃದಂತದ ಪ್ರಕಾರಗಳು

1) ಕೃದಂತ ನಾಮ
2) ಕೃದಂತ ವಿಶೇಷಣ
3) ಕೃದಂತ ಭಾವನಾಮ
4) ಕೃದಂತ ಅವ್ಯಯ

1) ಕೃದಂತ ನಾಮ
ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ

"ದ" 1) ಭೂತ ಕೃದಂತ ನಾಮ : ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕೃತಿ + ದ = ಭೂತ ಕೃದಂತ ನಾಮ
ಕೃನ್ನಾಮ = ಕೃತ್ + ನಾಮ = ಅನುನಾಸಿಕ ಸಂಧಿ

DATE: PAGE:

ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕೃತಿಗಳಿಗೆ "ದ" ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರಿ ಭೂತಕೃದಂತ ನಾಮ

ಉದಾ: ಬರೆ + ದ = ಬರೆದ , ಕೇಳು + ದ = ಕೇಳಿದ

ತಿನ್ನು + ದ = ತಿಂದ

ಹೇಳಿದ, ಮರೆತ, ಕಲಿತ, ಬಿದ್ದ, ಕೇಳಿದ, ಸೋಲು+ದ = ಸೋಲಿತ

ವ/ಉವ ii) ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕೃದಂತ ನಾಮ : ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕೃತಿ + ವ / ಉವ = ಬರೆಯುವ,
ಕೇಳುವ, ನಗುವ, ತಿನ್ನುವ,
ಸೋಲು + ವ = ಸೋಲುವ

ವ/ಉವ iii) ವರ್ತಮಾನ ಕೃದಂತ ನಾಮ : ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕೃತಿ + ವ / ಉವ =
ಬರೆಯುವ, ತಿನ್ನುವ, ನಗುವ
ಗೆಲ್ಲು + ವ = ಗೆಲ್ಲುವ

"ಅದ" iv) ನಿಷೇಧ ಕೃದಂತ ನಾಮ : ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕೃತಿ + ಅದ
ಬರೆ + ಅದ = ಬರೆಯದ
ಸೋಲು + ಅದ = ಸೋಲದ,
ಗೆಲ್ಲದ, ತಿನ್ನದ, ನಗದ, ಅಳದ, ಓದದ

೨) ಕೃದಂತ ವಿಶೇಷಣ

ಕೃದಂತ ನಾಮಗಳು ವಿಶೇಷಣದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾದರೆ ಅದನ್ನು ಕೃದಂತ ವಿಶೇಷಣ ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ:

ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿ, ತಿಳಿಯದ ವ್ಯಾಕರಣ, ತಿಳಿದ ವ್ಯಾಕರಣ, ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ,

* ಬಿಳಿ ಹಕ್ಕಿ → ನಾಮ ವಿಶೇಷಣ * ನಡೆದಾಡುವ ನಾಣ್ಯ → ಕೃದಂತ ವಿಶೇಷಣ
* ಬಳೆಗಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯ → ತದ್ಧಿತಾಂತ ವಿಶೇಷಣ

ಬಿಳಿಬಣ್ಣ, ಹೆಬ್ಬುಲಿ, ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು, ಹೆಮ್ಮರ, ಹೆಬ್ಬಂಡೆ, ಕೆಂಗುಲಾಬಿ
ನೀಲಿಗಗನ ——> ಕರ್ಮಧಾರೆಯ ಸಮಾಸ.
ವಿಶೇಷಣ ಮೊದಲು + ನಾಮಪದ = (ನಾಮಪದ ಸಮಾಸ)

DATE: PAGE:

=> ಬಿದ್ದ ಫಲ, ಕಲ್ಲಾದ ಮನಸ್ಸು, ಆರಿದ ದೀಪ
ಹೊಳೆವ ಸೂರ್ಯ

3) ಕೃದಂತ ಭಾವನಾಮ
ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಭಾವ - ಭಾವನೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕೃತ್ ಪ್ರತ್ಯಯ
- ಗಳಾದ ಇಕೆ, ತು, ಅತ, ತ, ಟ, ವಣಿಗೆ, ವಳಿಕೆ
ಕೆ, ಗೆ, ಪು, ಉವು, ವಳಿ

ಉದಾ: ಇಕೆ - ಅಂಜು + ಇಕೆ = ಅಂಜಿಕೆ, ಹೆದರಿಕೆ, ಹೋಗಲಿಕೆ
ಬರುವಿಕೆ (ಬರುವಿಕೆಯ ಭಾವ)
ತು - ಸೆಳೆತು, ಹೊಳೆತು (ಹೊಳೆ + ತು - ...)
ತ - ಕುಣಿತ, ನೆಗೆತ, ಹೊಡೆತ, ಕುದಿತ
ಟ - ಆಟ, ನೋಟ, ಕೂಟ, ಮಾಟ, ಓಟ, ಬೇಟ, ಊಟ
ವಣಿಗೆ - ಬರವಣಿಗೆ, ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಉರವಣಿಗೆ
ವಳಿಕೆ - ನಡೆವಳಿಕೆ, ತಿಳುವಳಿಕೆ
ಕೆ - ಕಲಿಕೆ, ಗಳಿಕೆ, ಅಳಿಕೆ, ಬಳಕೆ, ಹೋಲಿಕೆ
ಗೆ - ಉಡುಗೆ, ತೊಡುಗೆ, ಅಡುಗೆ
ಪು - ನೆನಪು, ಮರೆಪು, ಕಾಪು

ನಡೆ - ನಾಮಪದ (ಕ್ರಿಯೆ)
ನಾಮ + ಪ್ + ಅದು

ಹೇಳಿದರು - ಕ್ರಿಯಾಪದ
ಮಾಡು - ಧಾತು
ಮಾಡನು - ನಿಷೇಧ
ಹೇಳಿದನು - ಭೂತಕಾಲ
ಮಾಡಲಿ - ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ
ಮಾಡುತ್ತಾನೆ - ವರ್ತಮಾನ
ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಸಾಮಾನ್ಯ
ಹೇಳಿ - ಭೂತ ಕೃದಂತ
ಮಾಡುವ - ವರ್ತಮಾನ
ಮಾಡದ - ನಿಷೇಧ
ಮಾಡು - ಕೃದಂತ

4) ಕೃದಂತ ಅವ್ಯಯ =
i) ಭೂತ ಕೃದಂತ ಅವ್ಯಯ
ii) ವರ್ತಮಾನ ಕೃದಂತ ಅವ್ಯಯ
iii) ನಿಷೇಧ ಕೃದಂತ ಅವ್ಯಯ
iv) ಭಾವಾರ್ಥಕ ಕೃದಂತ ಅವ್ಯಯ
v) ತಥ್ಯರ್ಥ ಕೃದಂತ ಅವ್ಯಯ

ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಅವ್ಯಯದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕೃತ್ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರಿ ಕೃದಂತ ಅವ್ಯಯ ಎನಿಸುವುದು.

DATE: PAGE:

i) ಭೂತ ಕೃದಂತ ಅವ್ಯಯಗಳು : ಧಾತು + ದು / ಇ

ಬರ್ + ದು = ಬರೆದು

ಕೇಳು + ಇ = ಕೇಳಿ, ಹೋಗಿ,

ನುಂಗು + ಇ = ನುಂಗಿ, ಕಲಿತು, ನಗಿದು, ಜಗಿದು,

ii) ವರ್ತಮಾನ ಕೃದಂತ ಅವ್ಯಯಗಳು : ಧಾತು + ಉತ್ತ

ಕಲಿಯುತ್ತಾ, ಓದುತ್ತ, ಬರೆಯುತ್ತಾ, ಹಾಡುತ್ತ

iii) ನಿಷೇಧ ಕೃದಂತ ಅವ್ಯಯಗಳು : ಧಾತು + ಅದೆ

ಬರೆಯದೆ, ನಿಲ್ಲು + ಅದೆ = ನಿಲ್ಲದೆ, ನಗದೆ, ಅಳದೆ,

ಸೋಲದೆ, ಕಲಿಯದೆ, ನಿಲ್ಲದೆ

iv) ಭಾವಲಕ್ಷಕ ಕೃದಂತ ಅವ್ಯಯಗಳು : ಧಾತು + ಅಲು

ಬರೆಯಲು, ಕೇಳಲು, ನಿಲ್ಲಲು, ಓದಲು,

v) ಷರತ್ತಾರ್ಥಕ ಕೃದಂತ ಅವ್ಯಯಗಳು : ಧಾತು + ಅರೆ

ಬಂದರೆ, ಹೇಳಿದರೆ, ಹಾಡಿದರೆ, ಕೇಳಿದರೆ, ನಕ್ಕರೆ, ಅತ್ತರೆ,

ಸಿಕ್ಕರೆ (ಸಿಗು + ದ + ಅರೆ)

Vidya (0246)

18/5/24

ಸಮಾಸ

* ಸಂಧಿ = ಎರಡು ಅಕ್ಷರಗಳ ಬಿಡಿಸಿ ಬರೆಯುವ.
* ಸಮಾಸ = ಎರಡು ಪದ/ಶಬ್ದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ವಿಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆಯುವ

DATE PAGE

"ಎರಡು ಪದಗಳು (ಶಬ್ದಗಳು) ~~ಅರ್ಥಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ~~ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಗೊಳ್ಳುವ ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಾಸ" ಎನ್ನುವರು.

ಬೆಟ್ಟ + ತಾವರೆ → ಆದೇಶಸಂಧಿ (ಬಿಡಿಸಿ)
ಬೆಟ್ಟದ + ತಾವರೆ → ತತ್ಪುರುಷ ಸಮಾಸ (ವಿಗ್ರಹಿಸಿ)

ನಾಮಪದ, ಕ್ರಿಯಾಪದ, ಸರ್ವನಾಮ, ಅವ್ಯಯ, ಸಂಖ್ಯೆ, ಸಂಖ್ಯೇಯ, ಕೃದಂತ ಸೇರಿ ಆಗುವ ಪದ ಸಮೂಹವೇ ಸಮಾಸ

* ಪದಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.
* ಪದದ ಅರ್ಥ ಗಣನೆಗೆ ಬರುತ್ತೆ.

ಹಳೆಯದಾದ/ ಹಳೆದಾದ + ಕನ್ನಡ = ಹಳೆಗನ್ನಡ → ಕರ್ಮಧಾರೆ
ಹಳೆ + ಕನ್ನಡ = ಹಳೆಗನ್ನಡ = ಆದೇಶಸಂಧಿ
ಎ (ಕ)

* ಪ್ರತ್ಯಯ ಸಹಿತ ಪದಗಳು.
ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರಿಸಿ ವಿಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ

ಉದಾಹರಣೆ
ಇಂಚರ → ಇನ್ + ಸರ = ಆದೇಶಸಂಧಿ
ಇಂಚರ → ಇನಿದು + ಸರ → ಕರ್ಮಧಾರೆ ಸಮಾಸ

ಹಳೆಗನ್ನಡ → ಹಳೆ + ಕನ್ನಡ → ಸಂಧಿ ಪದ → ಆದೇಶ ಸಂಧಿ
ಹಳೆಗನ್ನಡ → ಹಳೆಯದಾದ + ಕನ್ನಡ → ಸಮಾಸ → ಕರ್ಮಧಾರೆಯ ಸಮಾಸ

ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ → ಬೆಟ್ಟ + ತಾವರೆ → ಆದೇಶಸಂಧಿ
ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ → ಬೆಟ್ಟದ + ತಾವರೆ → ತತ್ಪುರುಷ ಸಮಾಸ

ಎರಡೂ ಕ್ರಿಯೆ ಸಾರುವ ಶಕ್ತಿ → ಗಮಕ

ಶಕ್ತಿ ಸಾಲದು → ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಾಸ

ನಾಮಕ್ರಿಯೆ

DATE: PAGE:

ಬಲಿಷ್ಠ ಹುಲಿ, ಪವಿತ್ರ ಗಂಗಾನದಿ, ದೊಡ್ಡ ಪರ್ವತ

ಉತ್ತಮ ಪುಸ್ತಕ ಶುಭ ವಾರ್ತೆ => ನಾಮ ವಿಶೇಷಣ

ಹಿರಿದು + ಬಂಡೆ = ಹೆಬ್ಬಂಡೆ

ಕೆಂಪಾದ + ತಾವರೆ = ಕೆಂದಾವರೆ

ಪ್ರಕಾರಗಳು

1) ತತ್ಪುರುಷ ಸಮಾಸ

2) ದ್ವಿಗು ಸಮಾಸ

3) ದ್ವಂದ್ವ ಸಮಾಸ

4) ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಾಸ

5) ಗಮಕ ಸಮಾಸ

6) ಅಂಶಿ ಸಮಾಸ

7) ಬಹುವ್ರೀಹಿ ಸಮಾಸ

8) ಕರ್ಮಧಾರೆಯ ಸಮಾಸ

9) ಅರಿ ಸಮಾಸ

Vidya (0246)

ಕೆಂಡ ಹಾವು
64 ಪಾತ್ರೆಗಳು

ಪರ ಪದದೊಳಿರ್ಪ ವಿಶೇಷ
ಅದರ್ ತತ್ಪುರುಷಂ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣಂ ಅಗ
ನಿರ್ ಕರ್ಮಧಾರಯಂ ನಾಲೆ
ಆರ್ ಅದರೊಳ್ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದೆ ಬಂದ ದ್ವಿಗುವೆಂಬುದು → ಕೇಶಿರಾಜ

ಪಾಠ್ಯ ಗದ್ಯ 4 | 5
4 | 3 ಗದ್ಯ

DATE: PAGE:

ಕರ್ಮಧಾರಯ ಸಮಾಸ

ವಿಶೇಷಣ + ನಾಮಪದ = ಕರ್ಮಧಾರಯ ಸಮಾಸ
(ಪೂ.ಪ) (ಉ.ಪ)
[ಆದಿ, ಮೊದಲು] [ಪರ, ನಂತರ ಪದ]

ಪೂರ್ವ ಪದವು ವಿಶೇಷಣವಾಗಿದ್ದು, ಉತ್ತರ ಪದವು ನಾಮಪದವಾಗಿ ಕೂಡಿಬರುವ ಸಮಾಸವೇ
ಕರ್ಮಧಾರಯ ಸಮಾಸ

ವಿಶೇಷಣ ನಾಮಪದ
ಪೂ.ಪ ಉ.ಪ
ಹಿರಿದಾದ + ಬಾಗಿಲು = ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು

ವಿಶೇಷಣ ಎಂಬ ಪದವು, ವ್ಯಕ್ತಿ, ವಸ್ತು, ಸ್ಥಳ, ಪ್ರಾಣಿಯ
ವಿಶೇಷತೆ ತಿಳಿಸುವುದೇ ವಿಶೇಷಣ

ಕೆಂಪಾದ + ನಾಲಗೆ = ಕೆನ್ನಾಲಗೆ
ಇನಿದು + ಸರ = ಇಂಚರ
ಶುಭವಾದ + ವಾರ್ತೆ = ಶುಭವಾರ್ತೆ
ಕಿರಿದಾದ + ಬೆರಳು = ಕಿರುಬೆರಳು
ಹಿರಿದಾದ + ಮರ = ಹೆಮ್ಮರ
ಬಿಳಿದಾದ + ತಾವರೆ = ಬೆಳ್ದಾವರೆ
ಶ್ವೇತವಾದ + ಛತ್ರಿ = ಶ್ವೇತಛತ್ರಿ
ಹೊನ್ನು ನಂತಹ + ಬಣ್ಣ = ಹೊಂಬಣ್ಣ
ಹೊನ್ನು ನಂತೆ + ಕಿರಣ = ಹೊಂಗಿರಣ
ಹೊನ್ನು ನಂತೆ + ಕನಸು = ಹೊಂಗನಸು
ಬಹುಭುಜ

visit knclingarajuedu.com

DATE: PAGE:

ಶ್ವೇತವಾದ + ವಸ್ತ್ರ = ಶ್ವೇತವಸ್ತ್ರ
ಪೀತವಾದ + ಅಂಬರ = ಪೀತಾಂಬರ (ಬಹುವ್ರೀ)
ಹಿರಿದಾದ + ಬಯಕೆ = ಹೆಬ್ಬಯಕೆ
ಕರಿದಾದ + ಮುಗಿಲು = ಕಾರ್ಮುಗಿಲು
ಸಿರಿದಾದ + ಕನ್ನಡ = ಸಿರಿಗನ್ನಡ
ಕೆಂಪಾದ + ತಾವರೆ = ಕೆಂದಾವರೆ

[ಹಿರಿದಾದ, ಮಗ್ಗ, ಶ್ರೇಷ್ಠ]

ದ್ವಿಗು ಸಮಾಸ

ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಿ + ನಾಮಪದ = ದ್ವಿಗು ಸಮಾಸ

"ಪೂರ್ವಪದವು ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಿಯಾಗಿದ್ದು, ಉತ್ತರ ಪದವು ನಾಮಪದದೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿದರೆ ಅದುವೇ ದ್ವಿಗು ಸಮಾಸ"
"ಪದಮೊದಲೊಳ್ ಸಂಖ್ಯೆಯಾದ ಪೊಲಂ ದ್ವಿಗುವೆಸರ್ಕುಂ"
→ ಕೇಶಿರಾಜ

U U U U | U – U | – U U
ಪರಪದದೊಳ್ ಪೂರ್ವಪದವೇನ = 4 ಮಾತ್ರೆ | 3 ಗಣ

U U – | U U – | U – U | – – | U U –
ಯಾಲೆ ಲಿಪ್ಯುದುಹಿ | ಸಮಂತ ದೇಶಾ | ಭ್ಯಾಸ ಮ = 4 | 5 ಗಣ

U U – | U – U | –
ಗಿರಿ ಕ್ರಮಧಾರ | ಯಾಂ ನಳ್ = 4 ಮಾತ್ರೆ | 3 ಗಣ

U U U U | – – – | U U U U | – U U | – –
ಸಿರಿ ಮೊದಲೊಳ್ ಸಂಖ್ಯೆಯಾದ ಪೊಲಂ ದ್ವಿಗು | ವೆಸರ್ಕುಂ = 4|5

ಕಂದಪದ್ಯ. ⇒ 64 ಮಾತ್ರೆ ⇒ 16 ಗಣಗಳು

Vidya (0246)

DATE: PAGE:

ಒಂದು + ಊರು = ಒಂದೂರು
(ಸಂಖ್ಯೆ) (ನಾಮಪದ)

ಎರಡು + ಮಡಿ = ಇಮ್ಮಡಿ

ಮೂರು + ಮಡಿ = ಮುಮ್ಮಡಿ

ತ್ರಿ + ಕೋನ = ತ್ರಿಕೋನ

ಪಂಚ + ಆನನ = ಪಂಚಾನನ

ಪಂಚ + ಅಮೃತ ಪಂಚಾಮೃತ

ಸಪ್ತ + ಋಷಿ = ಸಪ್ತರ್ಷಿ

ಷಟ್ + ಕೋನ =

ಸಪ್ತ + ಸಾಗರ = ಸಪ್ತಸಾಗರ

ಅಷ್ಟ + ದಿಕ್ಪಾಲಕ = ದಿಕ್ಪಾಲಕ

ನವ + ಮಾಸ = ನವಮಾಸ

ದಶ + ದಿಕ್ಕು = ದಶದಿಕ್ಕು

ಅಷ್ಟ + ಅಧಿಕ = ಅಷ್ಟಧಿಕ

* ದಶ + ಅವತಾರ = ದಶಾವತಾರ

ಮೂರು + ಕಣ್ಣು = ಮುಕ್ಕಣ್ಣು

ಮೂರು + ಮಡಿ = ಮುಮ್ಮಡಿ

ಲಕ್ಷ + ದೀಪ = ಲಕ್ಷದೀಪ

ಸಹಸ್ರ + ದಿನಾರ (ಗ್ರೀಕ್) = ಸಹಸ್ರದಿನಾರ

ಸಾಸಿರ + ದಿನಾರ = ಸಾಸಿರದಿನಾರ

ಸಾವಿರ + ದಿನಾರ = ಸಾವಿರದಿನಾರ

ನೂರು + ಕಾಳಂಜು = ನೂರುಕಾಳಂಜು

* ಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದರು ಬೇರೆಂದು ಅರ್ಥ ಕೊಡುತ್ತೆ.
{ಮುಕ್ಕಣ್ಣ (ಶಿವ), ದಶಮುಖ (ರಾವಣ), ನಾಲ್ಮೊಗ (ಬ್ರಹ್ಮ)}
ಬಹುವ್ರೀಹಿ ಸಮಾಸ

DATE: PAGE:

ದ್ವಂದ್ವ ಸಮಾಸ

ಪದಾರ್ಥಗಳೆಲ್ಲಾ ದ್ವಂದ್ವ — ಅರ್ಥ ಹೊಂದಿದ ಪದಗಳ ಗುಂಪು

ಭೀಮನು + ಅರ್ಜುನನು = ಭೀಮಾರ್ಜುನರು

ಕೆರೆ + ಕಟ್ಟೆ + ಬಾವಿಗಳು = ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಬಾವಿಗಳು

ಕಾಗೆಗಳು + ಗೂಗೆಗಳು = ಕಾಗೆಗೂಗೆಗಳು

ಫಲಗಳು + ಪುಷ್ಪಗಳು = ಫಲಪುಷ್ಪಗಳು

ತರುಗಳು + ಲತೆಗಳು = ತರುಲತೆಗಳು

ಚಂದ್ರ + ಅರ್ಕ = ಚಂದ್ರಾರ್ಕ

ಚಂದ್ರ + ಅರ್ಕ + ತಾರೆ + ಅಂಬರ = ಚಂದ್ರಾರ್ಕತಾರಾಂಬರ

(ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ)

DATE: PAGE:

ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಾಸ

ಮೊದಲೊಳ್ ಕಾರಕ ಅಗ್ರದೊಳ್ ಕ್ರಿಯೆಯುಂ – ಕ್ರಿಯಾಸಮಾಸ

ನಾಮಪದ (ಕಾರಕ) + ಕ್ರಿಯೆ
(ಪೂ.ಪ) (ಉ.ಪ)

ಪೂರ್ವ ಪದವು ನಾಮಪದದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉತ್ತರ ಪದ ಕ್ರಿಯಾಪದವಾಗಿದ್ದರೆ ಕ್ರಿಯಾಸಮಾಸ

ತಲೆಯನ್ನು + ಬಾಗು = ತಲೆಬಾಗು
ಬಳೆಯನ್ನು + ತೊಡು = ಬಳೆತೊಡು
ಮಾಲೆಯನ್ನು + ತೊರೆದು = ಮಾಲೆತೊರೆದು
ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು + ತೊಡು = ಬಟ್ಟೆತೊಡು
ಮೈಯನ್ನು + ತೊಳೆ = ಮೈತೊಳೆ
ಕೈ~~ಯನ್ನು~~ + ಕೊಡು = ಕೈಗೊಡು
[illegible] ಬಗೆಯನ್ನು + ತೊರೆದು = ಬಗೆತೊರೆದು
ತಲೆಯನ್ನು + ಕೊಡವು = ತಲೆಕೊಡವು
ಆಶ್ರಯವನ್ನು + ಕೊಡು = ಆಶ್ರಯಂಗೊಡು
ಬೆನ್ + ಪತ್ತು = ಬೆಂಬತ್ತು
ಬೆನ್ನನ್ನು + ಬಳೆ = ಬೆಂಬಳೆ
ದುಃಖವನ್ನು + ಪಡು = ದುಃಖಪಡು

DATE: PAGE:

ಗಮಕ ಸಮಾಸ

ಸರ್ವನಾಮಂ ಕೃತ್ಯೋರ್ವಂ ಗಮಕ

ಕೃದಂತ/ಕ್ರಿಯೆ/ಸರ್ವನಾಮ + ನಾಮಪದ

ಅವನು + ಮನುಷ್ಯ = ಆ ಮನುಷ್ಯ
ಅದು + ವೃಕ್ಷ = ಆ ವೃಕ್ಷ
ಅವನು + ಹುಡುಗ = ಆ ಹುಡುಗ
ಅದು + ಮನೆ = ಆಮನೆ
ಅದು + ಹೊಲ = ಆ ಹೊಲ
ಇದು + ಮನೆ = ಈ ಮನೆ
ಅವರು + ಜನರು = ಆ ಜನರು

ಹಾರುವ + ಹಕ್ಕಿ = ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿ
ಹೊಳೆವ + ಸೌಂದರ್ಯ = ಹೊಳೆವ ಸೌಂದರ್ಯ
Q1) ನೇಯ್ದುದು + ವಸ್ತ್ರ = ನೇಯ್ದ ವಸ್ತ್ರ
ಆರಿಂದುದು + ಕೊಳ್ಳಿ = ಆರಿಂದಕೊಳ್ಳಿ
ಸಿಡಿದುದು + ಮದ್ದು = ಸಿಡಿದಮದ್ದು
ಮದಿಸಿದ + ಆನೆ = ಮದ್ದಾನೆ
ಸುಡುವ + ಕಾಡು = ಸುಡುಗಾಡು
ಓಡುವ + ಕುದುರೆ = ಓಡುವ ಕುದುರೆ

Vidya (0246)

ಅಂಶ ಸಮಾಸ

ಅಂಶಿ ಅಂಶಭಾವ

→ ಅಂಶಿ → ಪೂರ್ಣಭಾಗ

→ ಅಂಶ → ಪೂರ್ಣಭಾಗದ ಒಂದು ಭಾಗ

⇒ ಪ್ರಯುಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ⇒ ಅಂಶ ಸಮಾಸ

ಮುಂಗೈ = ಕೈಯ + ಮುಂದು

ಅಂಶ (ಅಂಶಿ) (ಅಂಶ)

ಮುಂಬಾಗಿಲು = ಬಾಗಿಲಿನ + ಮುಂದು

ನಡುರಾತ್ರಿ = ರಾತ್ರಿಯ + ನಡುವೆ

ತುದಿನಾಲಗೆ = ನಾಲಗೆಯ + ತುದಿ

ಕೆಳದುಟಿ = ತುಟಿಯ + ಕೆಳಗೆ

ನಟ್ಟಿರುಳು = ಇರುಳಿನ + ನಡುವೆ

ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ = ರಾತ್ರಿಯ + ಮಧ್ಯ

ತುತ್ತತುದಿ = ತುದಿಯ + ತುದಿ

ಕೊನೆಗೊನೆಗೆ = ಕೊನೆಯ + ಕೊನೆ

ಬಟ್ಟಬಯಲು = ಬಯಲಿನ + ಬಯಲು

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು = ಮೊದಲು + ಮೊದಲು

ನಟ್ಟನಡುವೆ = ನಡುವೆ + ನಡುವೆ

DATE: PAGE:

ಬಹುವ್ರೀಹಿ ಸಮಾಸ

ಎರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪದಗಳು ಸೇರಿ ಬೇರೊಂದು ಅರ್ಥಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹುವ್ರೀಹಿ ಸಮಾಸ ಎನಿಸುವುದು

ಪದಗಳೆರಡು ಕೂಡಿ ಮೂರನೇ ಪದದ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಬರುವಂತಹುದೇ ಬಹುವ್ರೀಹಿ ಸಮಾಸ

ಮುಕ್ಕಣ್ಣ = ಮೂರು + ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನು = ಶಿವ
ಚಕ್ರಪಾಣಿ = ಚಕ್ರವನ್ನು + ಪಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳವನು - ವಿಷ್ಣು
ವೀಣಾಪಾಣಿ = ವೀಣೆಯನ್ನು + ಪಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳವಳು = ಸರಸ್ವತಿ
(ಅಥವಾ) ಪಿನಾಕಪಾಣಿ = ಪಿನಾಕವನ್ನು + ಪಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳವ = ಶಿವ
ತ್ರಿಶೂಲಧಾರಿ = ತ್ರಿಶೂಲವನ್ನು + ಧರಿಸಿದವ = ಶಿವ
ಗಂಗಾಧರ = ಗಂಗೆಯನ್ನು + ಧರಿಸಿದವ = ಶಿವ
ನಾಗಾಭರಣ = ನಾಗವನ್ನು + ಆಭರಣ ಉಳ್ಳವ = ಶಿವ
ಶಶಿಶೇಖರ = ಶಶಿಯನ್ನು + ಉಳ್ಳವ = ಶಿವ
ನೀಲಕಂಠ = ನೀಲಿಯಾದ + ಕಂಠ ಉಳ್ಳವ = ಶಿವ
ಕಮಲಾಸನ = ಕಮಲದಲ್ಲಿ + ಕುಳಿತವ ಬ್ರಹ್ಮ
ಕಮಲಜ = ಕಮಲದಲ್ಲಿ + ಹುಟ್ಟಿದವ ಬ್ರಹ್ಮ
ಪದ್ಮಜ = ಪದ್ಮದಲ್ಲಿ + ಹುಟ್ಟಿದವ ಬ್ರಹ್ಮ
ನಾಭಿಸಂಜಾತ ನಾಭಿಯಲ್ಲಿ + ಹುಟ್ಟಿದವ ಬ್ರಹ್ಮ
ಕಮಲನಯನ = ಕಮಲದಂತ + ನಯನ ವಿಷ್ಣು
ಕಮಲವದನ = ಕಮಲದಂತ + ವದನ ವಿಷ್ಣು
ಕಮಲನಾಭ ಕಮಲ + ನಾಭಿ ಉಳ್ಳವ ವಿಷ್ಣು
ಕೌಸ್ತುಭಧರ ವಿಷ್ಣು
ಉರಗಶಾಯಿ = ಉರಗವನ್ನು + ಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳವ = ಧ್ವಂಸೋದ್ಧವ
ಅಕ್ಷಿಶಿಲಾಸನ - ಧ್ವಂಸೋದ್ಧವ * ಸಿಂಹಶಿಲಾಸನ Vidya
ಸಿಂಹಾಸನ - ಧ್ವಂಸೋದ್ಧವ

ಕರ್ಮಧಾರೆ	ದ್ವಿಗು	ಬಹುವ್ರೀಹಿ	ತತ್ಪುರುಷ
ನೀಲಯೋಗಿನಿ	—	ನೀಲಕಂಠ	—
ಕೆಂದಾವರೆ	—	ಚಕ್ರಪಾಣಿ	ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ
ಕೆಂಗಣ್ಣು	—	ಕೆಂಗಣ್ಣ	—
	ಮುಕ್ಕಣ್ಣು	ಮುಕ್ಕಣ್ಣ	
	ನಾಲ್ವಡಿ	ನಾಲ್ಮೊಗ	
		ಚತುರ್ಮುಖ	

ಹನುಮಕೇತನ - ಅರ್ಜುನ

ಪಾರ್ವತಿ ತನಯ - ಗಣೇಶ

ಉಮಾಸುತ

ಗಾಂಡೀವಿ - ಅರ್ಜುನ

ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರಧಾರಿ - ಅರ್ಜುನ

ನಂದೀವಾಹನ - ಶಿವ

ಗರುಡವಾಹನ - ವಿಷ್ಣು

ಸಿಂಹವಾಹನೆ - ದುರ್ಗೆ

ಮೂಷಿಕವಾಹನ - ಗಣಪತಿ

ಕೋಣವಾಹನ - ಯಮ

ಕಾಗೆವಾಹನ - ಶನಿ

ನವಿಲು ವಾಹನ - ಸರಸ್ವತಿ

ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರ - ದುರ್ಯೋಧನ

ಸುಮಿತ್ರೆಯ ನಂದನ - ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಕುಮಾರ

ಕೌಸಲ್ಯಾ ನಂದನ - ಲಕ್ಷ್ಮಣ

ಗಾಂಧಾರಿ ನಂದನ - ದುರ್ಯೋಧನ

ಜಾನಕಿ - ಸೀತೆ

ಪಾಂಚಾಲಿ - ದ್ರೌಪದಿ

ಕೌಂತೇಯರು - ಪಾಂಡವರು

ಗಜಾನನ - ಗಣೇಶ

ಏಕದಂತ - ಗಣೇಶ

ತತ್ಪುರುಷ ಸಮಾಸ

ನಾಮಪದ + ನಾಮಪದ = ತತ್ಪುರುಷ ಸಮಾಸ

ಉತ್ತರ ಪದ ಅರ್ಥ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದರೆ → ತತ್ಪುರುಷ ಸಮಾಸ

ದೇವಮಂದಿರ = ದೇವರ + ಮಂದಿರ

ಆನೆಗಾಲು = ಆನೆಯ + ಕಾಲು

ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ = ಬೆಟ್ಟದ + ತಾವರೆ

ತಲೆನೋವು = ತಲೆಯಲ್ಲಿ + ನೋವು (ಸಪ್ತಮಿ

ಚೋರಭಯ = ಚೋರರಿಂದ + ಭಯ ತೃತೀಯ

ಕಲ್ಮನೆ = ಕಲ್ಲಿನ + ಮನೆ ಷಷ್ಠಿ

ಹುಲ್ಮನೆ = ಹುಲ್ಲಿನ + ಮನೆ

ರಾಜಮುಕುಟ = ರಾಜನ + ಮುಕುಟ

ರಾಜಪುತ್ರ = ರಾಜನ + ಪುತ್ರ

ಅರಮನೆ = ~~ಅರಸನ~~ + ಮನೆ

[~~ಅರಸಿನ~~ + ಮನೆ]

ಹಗಲುಗನಸು = ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ + ಕನಸು

ಕಂಬನಿ = ಕಣ್ಣಿನ + ಹನಿ

ಹುಲಿಯಂಜಿಕೆ = ಹುಲಿಯಿಂದ + ಅಂಜಿಕೆ

ಕಣ್ಣುಗುರುಡ = ಕಣ್ಣಿನಿಂದ + ಕುರುಡ

[illegible] = [illegible] + [illegible]

ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು = ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ + ಕಿಚ್ಚು

DATE: PAGE:

ಅರಿ ಸಮಾಸ

ಕನ್ನಡ + ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳು ಸೇರಿ = ಅರಿ ಸಮಾಸ
ಸಂಸ್ಕೃತ + ಕನ್ನಡ

ದಳಪತಿ = ದಳದ + ಪತಿ
ಮಂಗಳಾರತಿ = ಮಂಗಳದ + ಆರತಿ
ಬ್ರಹ್ಮ ಗಂಟು = ಬ್ರಹ್ಮ + ಗಂಟು
ಸುಖಪಡು = ಸುಖವನ್ನು + ಪಡು (ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಾಸ & ಅರಿ ಸಮಾಸ
ತುರಗದಳ = ತುರಗ + ದಳ

① ಅಕ್ಷರ ② ಶಬ್ದ ③ ಪದ
* ಆ * ಆ ಮನುಷ್ಯ * ಆ ಮನುಷ್ಯನು
ಅವನು ಮನುಷ್ಯ

20/5/24

DATE: PAGE:

ಅವ್ಯಯ

ರೂಪ ಭೇದ ಹೊಂದದಿರು

"ಕೆಲವೊಂದು ಲಿಂಗ, ವಚನ, ವಿಭಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗದ ಶಬ್ದಗಳೇ ಅವ್ಯಯ"

ಈ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವ್ಯಯ ಗುರುತಿಸಿ

ರಮೇಶನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ [ಬೇಗನೆ] ಓದುತ್ತಾನೆ

ರಮೇಶನು	ಓದುತ್ತಾನೆ
ಕರ್ತೃ	ಕ್ರಿಯಾಪದ
ಏ	ಓದು - ಧಾತು
ಏಕವಚನ	ಏಕವಚನ
ಪುಲ್ಲಿಂಗ	ಪುಲ್ಲಿಂಗ
ನಾಮಪದ	ಕ್ರಿಯಾವಿಭಕ್ತಿ ಇದೆ - ಆನೆ

→ ತದ್ಧಿತ, ಕ್ರಿಯಾಪದ, ನಾಮಪದ, ಕೃದಂತ ಪದಗಳು ಅಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಪದವೇ "ಅವ್ಯಯ"

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಕಲಿಯಲು [ಸುಮ್ಮನೆ] ಕುಳಿತರು

ಕುಳಿತರು: ಕ್ರಿಯಾಪದ
ಮೂಲಪದ - ಕುಳಿ
ಪ್ರತ್ಯಯ - ಕುಳಿತರು
ಭೂತ - ಕುಳಿತರು

ಪ್ರಕಾರಗಳು

1) ಸಾಮಾನ್ಯಾವ್ಯಯ
2) ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ
3) ಸಂಬಂಧಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ
4) ಸಂಬೋಧನಾವ್ಯಯ
5) ಭಾವಸೂಚಕ ಅವ್ಯಯ
6) ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ
7) ಅವಧಾರಣಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ
8) ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ
9) ತದ್ಧಿತಾಂತ ಅವ್ಯಯ
10) ಕೃದಂತ ಅವ್ಯಯ

ವಾಕ್ಯ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಅವ್ಯಯ

ಅವ್ಯಯ ಗುರುತಿಸಿ

Q) ಅವಳೇ (ಅವಧಾರಣಾ) ನನ್ನ ಗೆಳತಿ

Q) ಶಿಕ್ಷಕಿಯು ಪಾಠವನ್ನು ಮಧುರವಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ವರ್ತಮಾನ - ಮಾಡುತ್ತಾರೆ

Q) ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಕ್ಷಣ ಉತ್ತರಿಸಿದರು

Q) ಮಕ್ಕಳು ಥಟ ಥಟ (ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ) ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ

Q) ಶಿಕ್ಷಕರ ಅರ್ಹತಾ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರ (ಸಂಬಂಧ) ನೇಮಕಾತಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಾವು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇವೆ

Q) (ಸಂಬಂಧಾರ್ಥಕ) ಶಿಕ್ಷಕರ ನೇಮಕಾತಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ

visit knclingarajuedu.com
Vidya

೩) ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣನಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಮಗೆ ಸಾಕಾಗದ → ಸಂಬಂಧಾರ್ಥಕ
ಪರಿಶ್ರಮದೊಂದಿಗೆ ಜ್ಞಾನ ಬೇಕು.

DATE: PAGE:

೪) ಆಹಾ! ನೀಲಿ ಗಗನ ಎಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ
ಭಾವನಾತ್ಮಕ / ಭಾವಸೂಚಕ

೫) ಮಾನ್ಯರೇ, ನೀವು ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತಪ್ಪದೇ ಬರಬೇಕು
ಸಂಬೋಧನಾರ್ಥಕ

ಸಾಮಾನ್ಯ ಅವ್ಯಯ
ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆದ ಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ರೀತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಶಬ್ದವೇ
ಸಾಮಾನ್ಯ ಅವ್ಯಯ
→ ಇವುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರು - ಕ್ರಿಯಾ ವಿಶೇಷಣ
ಉದಾ: ಅಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲಿ, ಮೇಲೆ, ಕೆಳಗೆ, ಮೇಲು, ಕೆಳಗು, ಹಿಂದೆ, ಮುಂದೆ

a) ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ
b) ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ
c) ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ

ಕಾಲ: ಅಂದು, ಇಂದು, ನಿನ್ನೆ, ನಾಳೆ, ಆಗ, ಈಗ, ಬಳಿಕ, ತರುವಾಯ, ಒಡನೆ, ಕೂಡಲೇ, ತಕ್ಷಣ, ತಟ್ಟನೆ, ಬೇಗ, ನಂತರ, ತಡವಾಗಿ

೩) ರೀತಿ: ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆದ ರೀತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಶಬ್ದಗಳೇ ರೀತಿವಾಚಕಗಳು / ಸಾಮಾನ್ಯ ಅವ್ಯಯ / ಕ್ರಿಯಾ ವಿಶೇಷಣ
ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಸುಮ್ಮನೆ, ಮೆಲ್ಲಗೆ, ಮೆಲ್ಲನೆ, ಹಾಗೆ, ಹೀಗೆ, ಅಂತು, ಇಂತು, ಎಂತು, ಸುಮ್ಮಗೆ, ಸುಮ್ಮನೆ, ತಟ್ಟನೆ ಸೊಗಸಾಗಿ,
⇒ ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಹಿಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ ಜೊತೆ

DATE: PAGE:

ಅನುಕರಣ ಅವ್ಯಯ

ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಧ್ವನಿ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಪುನಃ ಉಚ್ಚರಿಸುವ ಶಬ್ದಗಳೇ ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ

ಸರಸರ, ಬುಳು-ಬುಳು, ಗಪ್ಪನೆ, ಚಟಚಟ, ಸುಂಯ್ಯನೆ, ಚಿಟ್ಟನೆ, ದಗಬ್ಬನೆ, ಛಳಛಳ, ಖರಖರನೆ, ಕ್ರಕ್ರ, ಟಂಯ್ ಟಂಯ್, ಥಟ್ಟನೆ,

ಸಂಬಂಧಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ

"ಎರಡು ಪದ / ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು or ಹಲವು ಪದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಶಬ್ದಗಳೇ ಸಂಬಂಧಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ"

"ಎರಡು (ಹಲವು) ಪದಗಳು ಇಲ್ಲವೆ ಎರಡು / ಹಲವು ವಾಕ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಪದಗಳೇ ಸಂಬಂಧಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ" ಎನ್ನುವರು

-> ಇವು ಸಂಬಂಧಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಆಗುವ

ಮತ್ತು, ಹಾಗೂ, ಅಥವಾ, ಆದ್ದರಿಂದ, ಕಾರಣ, ಆದರೆ, ಕೂಡ, ಹೊರತು, ಅಲ್ಲದೆ, ಸಂಗಡ, ಇಲ್ಲವೆ, ಆಗ, ಊ,

ಉದಾ:- ರಾಮ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣ

ರಾಮ, ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಸೀತೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದರು

ಉ:- ರಾಮನೂ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೂ ಸೀತೆಯೂ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದರು

ರಾಮನೂ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೂ ಹಾಗೂ ಸೀತೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದರು

Vidya (0246)

ಕಾಂಟಾರ - ಗಾರು

DATE: PAGE:

ಸಂಬೋಧಕಾವ್ಯಯ

"ಕರೆಯುವಾಗ ಬಳಸುವ ಶಬ್ದಗಳು"

"ಸಂಬೋಧಿಸುವಾಗ ಬಳಸುವ ಅವ್ಯಯಗಳೇ ಸಂಬೋಧಕಾವ್ಯಯ"

ಎಲೈ, ಎಲಾ, ಎಲೆಲ್ಲಾ, ಎಗ, ಎಲೋ, ಎಲೆ, ಓ, ಏ, ಮಾನ್ಯರೇ, ಆತ್ಮೀಯರೇ, ಜನಗಳೇ

ಭಾವಸೂಚಕ ಅವ್ಯಯ / ಭಾವಾತ್ಮಕಾವ್ಯಯ

ಹರ್ಷ, ದುಃಖ, ಕ್ರೋಧ, ಕರುಣೆ, ಮೆಚ್ಚುಗೆ, ಆಶ್ಚರ್ಯ, ತಿರಸ್ಕಾರ, etc ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಾಗ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಭಾವಸೂಚಕಾವ್ಯಯ ಎನ್ನುವರು

ಅಹಹಹಾ!, ಅಹಾ!, ಭಲಾ!, ಭಲೇ!, ಅಯ್ಯೋ!, ಛೆ!, ಅಬ್ಬಾ!, ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ!, ಛೀ, ಆಹಾ!, ಥೂ,

ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ

ಕ್ರಿಯೆಯ ಅರ್ಥ ಕೊಡುವ, ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುವ, ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಅವ್ಯಯಗಳೇ ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ

ಬೇಕು, ಉಂಟು, ಅಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ, ಹೌದು, ಬೇಡ

ಸಾಕು → (ಧಾತು, ಕ್ರಿಯಾಪದ, ದ ಕಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ನೋ)

ಸಾಕು. — ಕ್ರಿಯಾಪದ, ಸಾಕು - ಧಾತು

ಸಾಕುತ್ತಾ - ಕೃದಂತ.

ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರದ ಪದ ಗುರುತಿಸಿ

a) ನೋಡು c) ಆಡು
b) ಹಾಡು d) ಹೇಡಿ

DATE: PAGE:

ಇರು - ಧಾತು

ಇಲ್ಲ - ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ

ಅಲ್ಲ - ಸಾಮಾನ್ಯಾವ್ಯಯ

ಮತ್ತು - ಸಂಬಂಧ

ಅವಧಾರಣಾವ್ಯಯ

"ಕೆಲವು ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ನಿಶ್ಚಯಾರ್ಥ ಸೂಚಿಸುವುದು" ಹೀಗೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅವ್ಯಯಗಳೇ ಅವಧಾರಣಾ ಅವ್ಯಯ

a) ಅದೇ ನನ್ನ ಊರು

b) ಅವನೇ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪದಗಳಿಗೆ "ಏ" ಕಾರ ಜೋಡಿಸಿರುವರು.

c) ರಾಜಕುಮಾರನೇ ಗೆದ್ದಿದ್ದು

d) ಚಿತ್ರಾಂಗದೆ ಹೇಳಿದ

e) ಕಾಲೇ ಕಂಬ, ದೇಹವೇ ದೇಗುಲ, ಶಿರವೇ ಹೊನ್ನ ಕಳಶವಯ್ಯ,
ಸಿರಸಿಂದೇ ಜನನ ಅಳಿಸಿದೇ ಮರಣ

Q.P) ಅವ್ಯಯ ಗುರುತಿಸಿ (ಅವಧಾರಣಾ)

a) ಸರ

b) ಸರಸ

c) ಸರಸಿಯೇ

d) ಏ

Vidya (0248)

1937 - ... 1st ... boys college

DATE: PAGE:

ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಪ್ರತ್ಯಯ

ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪ್ರತ್ಯಯವೇ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಪ್ರತ್ಯಯ.

ಆ, ಏ, ಓ, ಈ, ಏನು

ಅವನು ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದನೇ (ಏ)
ಅವರು ಇಂದು ತರಗತಿಗೆ ಬಂದರೋ (ಓ)
ನೀನು ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆಯಾ (ಆ)
ನೀನು ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಿದೆಯಾ (ಆ)

21/5/24

ಆಡಳಿತ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಅನ್ಯದೇಶ್ಯ ಪದಗಳು

ಅನ್ಯ ದೇಶದ ಭಾಷೆಯ ಪದಗಳೇ ಅನ್ಯದೇಶ್ಯ ಪದಗಳು

ದೇಶ್ಯ - ಅಚ್ಚಗನ್ನಡ

ನೇಸರ, ಬಾಗಿಲು, ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು, ಬೆಸುಗೆ, ಅಕ್ಕರ - ಅಚ್ಚಗನ್ನಡ
ನೆಲ, ನೀರು, ಬೆಂಕಿ, ಮನೆ, ತೆಂಗಿನಮರ, ಹುಲ್ಲುಗದ್ದೆ

ಅನ್ಯಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪದಗಳು
ಸಂಸ್ಕೃತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಉರ್ದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದ

ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಪದಗಳು
ಮೇಜು, ಪಗಾರ, ಪಾದ್ರಿ, ಸಾಬೂನು, ಇಸ್ತ್ರಿ, ಬಟಾಟೆ, ಪೆಂಟು

* ಮಾತ್ರಾಂಶ - ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದ

ದಿನಾರ, ದ್ರಮ್ಮ, ದಮ್ಮಡಿ, ಕಾಸು, ಗದ್ಯಾಣ → ಗ್ರೀಕ್ ರೋಮನ್ ಪದಗಳು

1) ಪರ್ಷಿಯನ್ (ಪಾರಸಿ)
2) ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್
3) ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ → ರೈತ, ಅಮಾನತು
4) ಉರ್ದು → ಮಜಾ
5) ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳು

ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳು - ರಾಜ, ಅರ್ಕ, ಗೃಹ, ಚಂದ್ರ, ಜಲ, ಅಗ್ನಿ, ವಾಯು, ಭೂಮಿ, ಆಕಾಶ, ಪ್ರಕೃತಿ

ಖಾನಾವಳಿ - ಮರಾಠಿ ಪದ

Vidya (0246)

ಪರ್ಷಿಯನ್ ಪದಗಳು

ಸರಕಾರ, ಸರದಾರ, ಅಮಲ್ದಾರ, ಹವಾಲ್ದಾರ, ಸುಬೇದಾರ, ಖಾತೆದಾರ, ದಫೇದಾರ, ಜಮೇದಾರ, ತಹಸಿಲ್ದಾರ

* ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸಂಬಂಧಿ ೬ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ "ದಾರ" ಎಂಬ (ಗಿಲ - ಇದು) - ಪರ್ಷಿಯನ್

ದಿವಾನ, ಮುನ್ಷಿ, ದಫ್ತರ, ಖಾತರಿ, ಮುದ್ದೆ, ಜಾಲ್ಸಿ, ಆಖ್ಯೆ, ಪಗಾರ, ನಗ, ದರಬಾರು, ಆಹಿಲೇಖ, ದಾಸ್ತಾನು, ಮುದ್ದೆ,

ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಪದಗಳು

ಸಾಕ್ಷಿ - ಸಾಕ್ಷಿ

ಅನಾನಸ್, ಬಟಾಟೆ, ಪಪ್ಪಾಯ, ಬಿಸ್ಕತ್, ಪಿಸ್ತೂಲ್, ಮೇಜು, ತಂಬಾಕು

ಇಸ್ತ್ರಿ, ಮೇಸ್ತ್ರಿ, ಸಾಬೂನು

ಕಂಪನಿ, ಲಾಂದ್ರ, ಲಾಟೀನು, ಮೇಜು, (ಗಣ - ಡಿಸೆಂಬರ್)

ಚಹಾ, ಬಾಲ್ದಿ, ಕಪಾಟು, ಪಿಂಟು, ಅಸ್ಕತ್, ಜುಬ್ಬ (ತಪ್ಪು)

ಅಲಮಾರು, ಪಂಗಾಸು, ಸ್ಪಂಜು, ಚೆರ್ರಿ, ಪಗಾರ,

ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪದ ಗುರುತಿಸಿ

ತರಭೇತಿ - ಅಂದಾಜು ಉಡುಗೆ - (ಅ)

ತರಕಾರಿ ಅಂದಾಜು ಅಸಲು (ಅ)

ತಕರಾರು ಅಂದಾಜು ಬದಲಾವಣೆ (ಅ)

ತಂಗಾಳಿ ಅಂದಾಜು ನಕಲು (ಅ)

ಕೃಷಿ ಅಂದಾಜು ಅಸಲು ಅಂದಾಜು

ಸೌತೆಕಾಯಿ - ಕನ್ನಡ

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ ಪದಗಳು

ಪೈಕಿ ದರೋಬಸ್ತು, ಗುಮಾಸ್ತ, ಜಪ್ತಿ, ಜಾಸ್ತಿ.

ತಕರಾರು, ತಂಬೂರಿ, ತರಬೇತಿ, ತಕರಾರು,

ಕಿಲ್ಲೆ, ದುನಿಯಾ, ಮುಜರೆ, ರುಜುವೆ, ಕಿಮ್ಮತ್ತು, ಜುಸ್ತಿ,

ತಾಂಬೂಗಾರ

ಅಸಲಿ, ನಕಲು, ಅಸಲು, ನಕಲಿ.

ಆಮದು, ಲೆಕ್ಕದು, ಹಾಜರ್, ಸಾಹೇಬ್, ಲಸ್ಕರ್,

ನವಾಬ್, ಸಲಾಂ, ಗುಲಾಬಿ

ಸೌದ, ಹುಕುಮತ್ತು, ಹಾಜರು, ಹಾಕೀಂ, ಅಮಾನತ್ತು

ಬಾದಶಹ, ಬದಲು, ಬದಲಾವಣೆ, ಜಮಾವಣೆ

ಮುಜಾನ, ದಾನ, ರೋಜ್, ಫಲ, ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ, ಅತ್ತರು, ಇನಾಮು

ಪುದಿನ, ಮೋಸ, ಪಸಂದು, ಮುಜುಬುಗರ.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ ಪದ ಗುರುತಿಸಿ

a) ಹಾಜರು

b) ಖಂಡಿತ

c) ಗುಲಾಬಿ

d) ಸರ್ಕಾರ — ಆಲುಗಡ್ಡೆ (ಅರಬ್ಬಿ)

ಕರಾಮತ್ತು, ಬಾಬತ್ತು

ಕಾಯ್ದೆ, ಬಂದಖಾನೆ, ದವಾಖಾನೆ, ಸಾಹುಕಾರ, ತಾಲ್ಲೂಕು, ಗಲೀಜು

ಅರಬ್ಬಿ ಪದಗಳು (ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ)

ಆಲುಗಡ್ಡೆ, ದುನಿಯಾ, ಬಾಂಬತ್ತು, ಇಲಾಖೆ, ಇನಾಮು,

ಅದಾಲತ್, ಮಜಾನ, ಕಾಯ್ದೆ, ನಕಲಿ, ನಕಲು, ಅಸಲಿ,

ಅಮಾನತ್ತು, ಅಮಲ್ದಾರ, ಅಸಲು,

ಕನ್ನಡ ಅರ್ಥ

ದಿನ -> ಸಂಸ್ಕೃತ - ದಿನ - (ಹಗಲು) ದಿವ (ಸ್ವರ್ಗ) ಸಂಸ್ಕೃತ

ಕಮಾಲದಾರ -> [illegible] ದಿವಾನ ಮಂತ್ರಿ - ಪಾರಸಿ

ಸಮಾಧಾರ -> [illegible] ದಿನಾರ (ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯ) ಗ್ರೀಕ್-ರೋಮನ್

[illegible] -> [illegible] DATE: PAGE: [illegible] ([illegible]) = ಸಂಸ್ಕೃತ

ಗ್ರೀಕ್ - ರೋಮನ್ ಪದಗಳು

ದಿನಾರ, ದಮ್ಮಡಿ, ದಮಡಿ, ದ್ರಮ್ಮ, ಗದ್ಯಾಣ, ನಿಷ್ಕ, ಕೇಂದ್ರ, ಜ್ಯಾಮಿತಿ, ಹೋರಾ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಶಬ್ದಗಳೆಲ್ಲವೂ, [illegible], [illegible],

ಸುರಂಗ, [illegible], ಸೀಸೆ,

ಸೀಸಾ > ಸೀಸೆ > [illegible] > [illegible]

ಉರ್ದು ಪದಗಳು

ಖಾಯಿಲೆ, ಪೇಟ, ಜುಲ್ಮಾನೆ (ದಂಡ), ದಫ್ತರ, ಗುಲಾಬಿ, ಶುರು, ತಾಲೀಮು, ರುಜು, ಬಂದೂಕು, ([illegible])

ಮರಾಠಿ ಪದಗಳು

[illegible], ಖಾನಾವಳಿ, [illegible], ಚಾಳೀಸು, [illegible], ಸೂಟಿ, ಭಾಕರಿ, [illegible], ಜೋಗತಿ, [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] (ಸಂ) [illegible], ಅಗ್ಗಳ, [illegible],

2/5/24

ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಪದಗಳು

DATE: PAGE:

ನಿಜ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಪದ	ತಪ್ಪು ವಿರುದ್ಧ ಪದ
a) ಅನಿಜ	a) ಚಿಗುರು
b) ಸತ್ಯ	b) ಹಗಲ್
c) ಸಜೀವ	c) ಬಾಡು
d) ಖಾಲಿ	d) ಅರಳು

ಅಳವು X

* ಪ್ರಾಸಾಕ್ಷರ ಹೊಂದಿದ ವಿರುದ್ಧ ಪದ => ಸತ್ಯ x ಮಿಥ್ಯ
* ಪ್ರಾಸಾಕ್ಷರ ಹೊಂದದ ವಿರುದ್ಧ ಪದ => ಸತ್ಯ x ಸುಳ್ಳು
* ಉಪಸರ್ಗ ಸೇರಿದ ವಿರುದ್ಧ ಪದ => ಸತ್ಯ x ಅಸತ್ಯ
  └ ಪೂರ್ವ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು

=> ಅವ್ಯಯ ಪ್ರತ್ಯಯ → ಅಂತ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಯ

→ ವಿರುದ್ಧವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಪದಗಳಾಗಿವೆ

ಪ್ರಾಸಾಕ್ಷರ ಹೊಂದಿದ ವಿರುದ್ಧ ಪದ	ಶುದ್ಧ ಪದ
ಸತ್ಯ X ಮಿಥ್ಯ	* ಅನನುಕೂಲ, ಅನನುಭವ
ಜೀವ X ನಿರ್ಜೀವ	* ಅನಪೇಕ್ಷಿತ, ಅನಾದರ

ಆದಿ X ಅಂತ್ಯ — ಶತ್ರು X ಮಿತ್ರ

ಅಜ X ಗಜ — ಶ್ರೇಷ್ಠ X ಕನಿಷ್ಠ

(ಆದು) ಆಂತು X ಪ್ರಾಂತು — ಸ್ವೀಕಾರ X ತಿರಸ್ಕಾರ

ಕನಸು X ನನಸು — ಆಕಾರ X ನಿರಾಕಾರ

ಕೃತಜ್ಞ X ಕೃತಘ್ನ — ಸ್ಥೂಲ X ಸೂಕ್ಷ್ಮ

ಪಂಡಿತ X ಪಾಮರ — ಅಪಕಾರ X ಉಪಕಾರ

ಪ್ರಾಚೀನ X ಅರ್ವಾಚೀನ (ಆಧುನಿಕ, ನವೀನ) — ಪುರಸ್ಕಾರ X ತಿರಸ್ಕಾರ

ಸುಖ X ದುಃಖ — ಸಾಮಾನ್ಯತೆ X ಅನನ್ಯತೆ

ಬಡವ X ಬಲ್ಲಿದ

Vidya (0246)

visit knclingarajuedu.com

[illegible] - ೨೦೨೧

DATE: PAGE:

ಸ್ಥಾಪಕ x ಭಂಜಕ	ಪ್ರಾಸಾಕ್ಷರ ಹೊಂದಿದ ವಿರುದ್ಧ ಪದ
ಸ್ವತಂತ್ರ x ಪರತಂತ್ರ	ಗುಣ x ದುರ್ಗುಣ
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ x ಪಾರತಂತ್ರ್ಯ	[illegible] x [illegible]
ಸ್ವದೇಶ x ವಿದೇಶ	ಬಿಗಿತ x ಸಡಿಲತೆ
ಸು x ಕು — ಸುಸ್ಥಿತಿ x ಕುಸ್ಥಿತಿ	ಉದಯ x ಅಸ್ತ
ಕುಸ್ವಭಾವ x ಸುಸ್ವಭಾವ	ಇಹ x ಪರ
ಉಪಸರ್ಗಗಳು = ಸು ಕು — ಸುಪುತ್ರ x ಕುಪುತ್ರ	ಸ್ವರ್ಗ x ನರಕ
ಸುಂದರ x ಕುಂದರ	ಸ್ಥಾವರ x ಜಂಗಮ
ಸುಂಗತಿ x ಕುಂಗತಿ	(ಹೊಗಳು) ಸ್ತುತಿ x ನಿಂದೆ
ಅಂತರ್ಮುಖಿ x ಬಹಿರ್ಮುಖಿ	ಮಿತ್ರ x ಶತ್ರು (ಸ್ನೇಹಿತ)
ಅಂತರ್ಯಾತ್ರೆ x ಬಹಿರ್ಯಾತ್ರೆ	ರಾಜ x ಸೇವಕ (ಕಿಂಕರ)
ಅಂತರ್ದೇಶಿ x ಬಹಿರ್ದೇಶಿ	ಬಾಲ್ಯ x ಯೌವ್ವನ
ಅಂತರಂಗ x ಬಹಿರಂಗ	ಹೊಗಳು x ತೆಗಳು
ಪುರಸ್ಕಾರ x ತಿರಸ್ಕಾರ	ಬಾಲ x ವೃದ್ಧ
ಪುರಸ್ಕೃತ x ತಿರಸ್ಕೃತ	ವರ x ಶಾಪ
೨೨) ಸುಗಂಧ x ದುರ್ಗಂಧ	ಬಿಚ್ಚು x ಮುಚ್ಚು
ಪಕ್ಷಪಾತ x ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ	ಗುರು x ಶಿಷ್ಯ
ಅರಸು x ಪ್ರಜೆ/ಆಳು	ಸಿರಿ x [illegible]
ನಲಿವು x ನೋವು	ಕತ್ತಲು x ಬೆಳಕು
ಸಾಮಾನ್ಯತೆ x ಅಸಾಮಾನ್ಯತೆ	ಅತಿ x ಮಿತಿ
ಸಮ್ಮತಿ x ಅಸಮ್ಮತಿ	
ಸಂಯೋಗ x ವಿಭಜನೆ/ವಿಯೋಗ	
ಮಾನವತೆ x ದಾನವತೆ	

DATE: PAGE:

ಉಪಸರ್ಗ ಸೇರಿಸಿ ವಿರುದ್ಧ ಪದ

ಪೂರ್ವ ಪ್ರತ್ಯಯ | ವಿರುದ್ಧ ಪದ ಸೇರಿಸಲು |

ಅ, ಅಪ, ಅವ, ಅನ್, ನಿರ್, ದುರ್, ಸತ್, ನಿಶ್

ಸತ್ಯ x ಅಸತ್ಯ

ಅವಶ್ಯಕ x ಅನ್ + ಅವಶ್ಯಕ

ಸಂಯೋಜಿಸಿದ = ಅನವಶ್ಯಕ

ಉಪಕಾರ x ಅಪಕಾರ

ಗುಣ x ಅವಗುಣ

ಅ

ವ್ಯವಸ್ಥೆ x ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಪರಿಮಿತ x ಅಪರಿಮಿತ

ರುಚಿ x ಅರುಚಿ

ಶಾಂತಿ x ಅಶಾಂತಿ

ಪುತ್ರ ಅಪ

ಮೂರ್ತ x ಅಮೂರ್ತ

ಧರ್ಮ x ಅಧರ್ಮ

ಚೇತನ x ಅಚೇತನ

ಯೋಗ್ಯ x ಅಯೋಗ್ಯ

ನ್ಯಾಯ x ಅನ್ಯಾಯ

ನೀತಿ x ಅನೀತಿ

ಜ್ಞಾನ x ಅಜ್ಞಾನ

ಸಂಸ್ಕೃತಿ x ಅಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಮಾಹಿತ

ಲೋಲ

ಸಾಮಾನ್ಯತೆ x ಅಸಾಮಾನ್ಯತೆ

ಪರಿಚಿತ x ಅಪರಿಚಿತ

ಸಹಜ x ಅಸಹಜ

ಸ್ಥಿರ x ಅಸ್ಥಿರ

ನಾಗರಿಕ x ಅನಾನಾಗರಿಕ

ಪೂರ್ವ x ಪಶ್ಚಿಮ | ಅಪೂರ್ವ

ಪೌರಾತ್ಯ x ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ

ಭಂಗ x ಅಭಂಗ | ನಿರ್ಭಂಗ

ಚಲಿತ x ಅಚಲಿತ | ಸಂಚಲಿತ

ಉಪಚಾರ x ಅಪಚಾರ

ನಾಗರಿಕ x ಅನಾಗರಿಕ

ಅನ್

ನಾಗರಿಕ x ಅನಾಗರಿಕ -7 (ಅ)

ಆಂತರ್ಯ x ಅನಾಂತರ್ಯ

ಅರ್ಥ x ಅನರ್ಥ

ಆರೋಗ್ಯ x ಅನಾರೋಗ್ಯ

ಅತಿವೃಷ್ಟಿ x ಅನಾವೃಷ್ಟಿ

ವ್ಯಷ್ಟಿ x ಸಮಷ್ಟಿ

ಅನುಕೂಲ x ಅನನುಕೂಲ

DATE: PAGE:

ಉಪಯುಕ್ತ x ಅನುಪಯುಕ್ತ

ಉಚಿತ x ಅನುಚಿತ

[illegible] – ಅಂತ x ಅನಂತ ([illegible])

ಆದಿ x ಅಂತ

ಆದಿ x ಅಂತ್ಯ

ಅನುಪಮ x ಉಪಮ

(ಹೋಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ್ದು) ಹೋಲಿಕೆ ಇರುವ

ಅಪ

ಜಯ x ಅಪಜಯ

ಮಾನ x ಅಪಮಾನ

ಕೀರ್ತಿ x ಅಪಕೀರ್ತಿ

ಖ್ಯಾತಿ x ಅಪಖ್ಯಾತಿ

ಯಶ x ಅಪಯಶ

[illegible] x ಅಪ[illegible]

ಉತ್ಕರ್ಷ x ಅಪಕರ್ಷ

ಅವ

ಉನ್ನತಿ x ಅವನತಿ

ಆರೋಹಣ x ಅವರೋಹಣ

ಉತ್ಸರ್ಪಿಣಿ x ಅವಸರ್ಪಿಣಿ

"ನಿರ್"

ಉದ್ಯೋಗ x ನಿರುದ್ಯೋಗ

ಉತ್ಸಾಹ x ನಿರುತ್ಸಾಹ

ಅಭಿಮಾನ x ನಿರಭಿಮಾನ

ಆಕಾರ x ನಿರಾಕಾರ

ಲಕ್ಷ್ಯ x ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ

[illegible] x ನಿರ್[illegible]

[illegible] x ನಿರ್[illegible]

ಭಯ x ನಿರ್ಭಯ

ಸಂದೇಹ x ನಿಸ್ಸಂದೇಹ

[illegible] x ನಿ[illegible]

[illegible] x ನಿ[illegible]

ಆತಂಕ x ನಿರಾತಂಕ

ಪ್ರಯೋಜನ x ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನ

ಸಾಕ್ಷರ x ನಿರಕ್ಷರ

ಚೇತನ x ನಿಶ್ಚೇತನ

ಆಸಕ್ತಿ x ನಿರಾಸಕ್ತಿ

ಸಂಪೂರ್ಣತೆ x ಅಪೂರ್ಣತೆ

ಅಪರಾಧಿ x ನಿರಪರಾಧಿ

[illegible] x ನಿರ್[illegible]

DATE: PAGE:

ದುರ್

ಸದ್ಬಳಕೆ x ದುರ್ಬಳಕೆ

ಸೌಭಾಗ್ಯ x ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ

ಸದಾಚಾರ x ದುರಾಚಾರ

ಸುಕಾಲ x ದುಷ್ಕಾಲ

ದುರ್ಬಳಕೆ x ಸದ್ಬಳಕೆ

ಸದ್ಬುದ್ಧಿ x ದುರ್ಬುದ್ಧಿ

ಸ

ನಿರ್ / ನಿಸ್

ಲಕ್ಷ್ಯ x ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ

ಶಬ್ದ x ನಿಶ್ಶಬ್ದ

ಶಕ್ತಿ x ನಿಶ್ಶಕ್ತಿ

ಸ್ವಾರ್ಥ x ನಿಸ್ವಾರ್ಥ

ಜೀವ x ನಿರ್ಜೀವ

ದಿಷ್ಟ x ನಿರ್ದಿಷ್ಟ

[illegible] x ನಿರ್[illegible]

ಫಲ x ನಿಷ್ಫಲ

ಕಳಂಕ x ನಿಷ್ಕಳಂಕ

ಉ

ಶಾಪ x ಉಶ್ಶಾಪ

ನಿಶ್ವಾಸ x ಉಚ್ಛ್ವಾಸ

ಸನ್ಮಾನ x ಅವಮಾನ

ಸಾಕ್ಷರತೆ x ನಿರಕ್ಷರತೆ

ಅಕ್ಷರ x ನಿರಕ್ಷರ

ಉತ್ಸಾಹ x ನಿರುತ್ಸಾಹ

ಆಗಮನ x ನಿರ್ಗಮನ

[illegible] x ನಿ[illegible]

ಅನ್ಯಾಯ x ನಿರನ್ಯಾಯ

ಆಶ್ರಿತ x ನಿರಾಶ್ರಿತ

ಸ್ವ x ಪರ

ಸ್ವದೇಶಿ x ಪರದೇಶಿ

ಸ್ವಾವಲಂಬಿ x ಪರಾವಲಂಬಿ

ಸ್ವಜನ x ಪರಜನ

ಸ್ವಾಧೀನ x ಪರಾಧೀನ

ಬಹಿಷ್ಕೃತ x ಅಬಹಿಷ್ಕೃತ

ಆದ್ಯಾಪಿ x ಅದ್ಯಾಪಿ

ಸನ್ಮಾನ x ಅವಮಾನ

[illegible] x [illegible]

ಆಸಕ್ತಿ x ನಿರಾಸಕ್ತಿ

(ಅನಾಸಕ್ತಿ

[illegible] x [illegible]

ಸುರ x ~~[illegible]~~ ಅಸುರ

ಪುರಸ್ಕಾರ x ತಿರಸ್ಕಾರ

ಆದರ x ಅನಾದರ

ಆರೋಗ್ಯ x ಅನಾರೋಗ್ಯ

ಅಪಾಯ x ನಿರಪಾಯ

DATE: PAGE:

ಬಿಡಿ x ತೆಗರ

ಊರ್ಧ್ವಮುಖಿ x ಅಧೋಮುಖಿ

ಹಗಲು x ಇರುಳು

ವ್ಯಕ್ತ x ಅವ್ಯಕ್ತ

ಆಯಾಸ x ನಿರಾಯಾಸ

ಸಾಮಾನ್ಯ x ಅನನ್ಯತೆ

ಅಕ್ಕರೆ x [illegible]

ಅನುಮೋದಿಸು x ನಿರಾಕರಿಸು

ಕೊರಗು x ಹಿಗ್ಗು / ಹೆಚ್ಚು

([illegible]) ಯಾಚಕ x ದಾನಿ

ಕೊಡು x ಕೊಳ್ಳು

([illegible]) [illegible] x [illegible]

ದಾಕ್ಷ್ಯ x ಉದಾಸೀನತನ

ಪಾಲನ x ಉಲ್ಲಂಘನ

([illegible]) [illegible] x [illegible]

ಬಂಧ x ಮೋಕ್ಷ

ವಿಶಾಲ x ಸಂಕುಚಿತ

ಸಾಕ್ಷರ x ಅನಕ್ಷರ

ಆಯುಧ x ನಿರಾಯುಧ

ಮುಂದು x ಹಿಂದು

([illegible]) ಕೆಲ x ಹಲವು

ಅಂತರ x ದೂರ

(ಪ್ರಧಾನ) ಗರಿಷ್ಠ x ಕನಿಷ್ಠ

([illegible]) ಖ್ಯಾತ x ಅಜ್ಞಾತ

ಉಕ್ತ x ನಿರುಕ್ತ / ಅನುಕ್ತ

ಶಾಶ್ವತ x ನಶ್ವರ

ನಶ್ವರ x ಚಿರಂತನ

[illegible] x ತೆಳು

(ದಿಬ್ಬ) ದಿಬ್ಬ x ತಗ್ಗು

ನಿದ್ದೆ x ಜಾಗರ / ಎಚ್ಚರ

ಊಟ x ಉಪವಾಸ

ಅಭ್ಯುತ್ಥಾನ x ಅಧ್ಯಾಪನ

(ಬೆಳವಣಿಗೆ) ([illegible])

ಪತನ x ಪ್ರತಿಫಲನ ([illegible]

ಆಪೇಕ್ಷೆ x ಪ್ರತ್ಯಪೇಕ್ಷೆ

ಆಸಕ್ತಿ x ವಿರಕ್ತಿ

ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ x ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ

ಅಣು x ಮಹತ್ತು

ಕೃತ್ರಿಮ x ಸ್ವಾಭಾವಿಕ

ಉತ್ಕೃಷ್ಟ x ನಿಕೃಷ್ಟ

ಪೂರಕ x ರೇಚಕ

ಜನ್ಮ x ಮರಣ

ಸಹಕಾರ x ಅಸಹಕಾರ

ಹಿತನುಡಿ ಕಟುನುಡಿ

26/5/24

ಲೇಖನ ವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆಗಳು

1) ಪೂರ್ಣ ವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆ .
2) ಅರ್ಧ ವಿರಾಮ ;
3) ಅಲ್ಪ ವಿರಾಮ ,
4) ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆ ?
5) ಉದ್ಗಾರವಾಚಕ (ಭಾವಸೂಚಕ) !
6) ಉದ್ಧರಣ ಚಿಹ್ನೆ / ಜೋಡಿ ಅವತರಣ ಚಿಹ್ನೆ / ಜೋಡಿ ವಾಕ್ಯವೇಷ್ಟನ " "
7) ಒಂಟಿ ವಾಕ್ಯವೇಷ್ಟನ / ಒಂಟಿ ಅವತರಣ ಚಿಹ್ನೆ ' '
8) ಆವರಣ ಚಿಹ್ನೆ
9) ಅಪೂರ್ಣ ವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆ :
10) ನಿರ್ದೇಶಕ ಚಿಹ್ನೆ —
11) ಸಂಯೋಜಕ ಚಿಹ್ನೆ -
12) ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಚಿಹ್ನೆ :-
13) ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಚಿಹ್ನೆ *+ *+
14) ಹಂಸಪಾದ ಚಿಹ್ನೆ ^

* 15) ಲೇಖನ ವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆ

ಪೂರ್ಣ ವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆ .

ಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಕ ಸೂಚಿಸುವ ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಮುಂದೆ ಬಳಸುವ ಚಿಹ್ನೆಯೇ ಪೂರ್ಣ ವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆ

ಕ್ರಿಯಾಪದ
ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದಗಳು
ಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯೆಗಳು

DATE: PAGE:

ಅರ್ಧ ವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆ ;

ಒಂದು ಪ್ರಧಾನ ಆಶಯದ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು / ಅನೇಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ವಾಕ್ಯಗಳು ಬಂದಾಗ ಆ ಸ್ವತಂತ್ರ ವಾಕ್ಯಗಳ ಪ್ರಯೋಗದ ಮುಂದೆ ಅರ್ಧ ವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆ ಬಳಸಬೇಕು

ಉದಾ : ಇಂದು ಮಳೆಬರುತ್ತದೆ ; ತರಗತಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ತರಗತಿಗೆ ಬಂದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

(b) ಭೀಮನು ಗದೆ ಹಿಡಿದನು ; ಅವನಿಗೆ ಸಾಟಿಯಾಗುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ.

ಅಲ್ಪವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆ ,

ಸಂಬೋಧನೆಯ ಮುಂದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕರ್ತೃ ಪದಗಳು, ಕರ್ಮ ಪದಗಳು, ವಿಶೇಷಣಗಳು, ಸರ್ವನಾಮಗಳು, ತದ್ಧಿತಾಂತಗಳು, ನಾಮ ಪದಗಳು, ಕೃದಂತಗಳು ಬಂದಾಗ ಜೊತೆಯ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಪದಗಳ ಮುಂದೆ ಅಲ್ಪವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆ ಬಳಸಬೇಕು.

a) ಬಾಲಕರೇ, ಸುಂದರವಾದ ಬಯಲಿಗೆ ಬರುವಿರಾ ? ಬಯಲಲ್ಲಿ ಆಡೋಣವೇ ?

(b) ರಾಮನು, ಲಕ್ಷ್ಮಣನು, ಸೀತೆಯರು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದರು

(c) ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳೇ, ಬೇಗ ತರಗತಿಗೆ ಬನ್ನಿ

(d) ಶೂರನೂ, ಧೀರನೂ, ಉದಾತ್ತನೂ ಆದ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜನಾಗಿದ್ದನು

DATE: PAGE:

(e) ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ಬಲಿಷ್ಠನಾದ ಭೀಮ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ, ಅರ್ಜುನನ
ಬಾಣಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿದನು, ಗಾಂಡೀವವನ್ನು ಹಿಡಿದನು.

(f) ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು, ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು, ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು
ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ

g) ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದ, ಕಿವಿಗೆ ಕೇಳದ, ಅರಿವಿಗೆ ಬಾರದ
ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನಂಬಬಾರದು

(h) ಬಳೆಗಾರ, ಚಕ್ಕಿಗ, ಹೂಗಾರ, ಚಿತ್ರಗಾರರು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ
ಕುಲಕಸುಬಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ

ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆ ?
ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಪದವಿದ್ದು ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲವೆ
ಅ ವಾಕ್ಯದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಚಿಹ್ನೆಯೇ
ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆ

ಏನು? ಯಾರು? ಎಲ್ಲಿ? ಯಾವಾಗ? ಏಕೆ? ಯಾವುದು
a) ಕೇಪ್ ಆಫ್ ಗುಡ್ Hope ಕಂಡುಹಿಡಿದವರು ಯಾರು?
b) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ?
c) ತರಗತಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು?
(d) ಲೋಹ & ಅಲೋಹ ಎಂದರೇನು? ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ
ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ.

ಉದ್ಗಾರವಾಚಕ / ಭಾವಸೂಚಕ / ಭಾವಬೋಧಕ ಚಿಹ್ನೆ !
ಹರ್ಷ, ಆಶ್ಚರ್ಯ ಸಂತಸ ದುಃಖ ಕರುಣೆ ಭಯ
ಮುಂತಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾವನೆ ಸೂಚಿಸುವ
ಶಬ್ದಗಳ ಮುಂದೆ ಉದ್ಗಾರವಾಚಕ ಚಿಹ್ನೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ

visit knclingarajuedu.com

ಅಬ್ಬಾ! ಛಳಿ!

ಅಯ್ಯೋ! ಆ ಘಟನೆ ಆಗಬಾರದಿತ್ತು.

ಅರೆರೆ ಹೌದಾ! ಬಿಸುಡಬೇಡ, ಬಿಸುಡಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು.

ಅಬ್ಬಾ! ಹೇಗಿದೆ ಹೂಬಳ್ಳಿ ಎಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲವೇ?

ಉದ್ಧರಣ ಚಿಹ್ನೆ

ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಬರೆಯುವಾಗ -ವಾಕ್ಯ ಬಳಸುವಾಗ / ಹೇಳುವಾಗ ಬಳಸುವ ಚಿಹ್ನೆಯೇ ಉದ್ಧರಣ ಚಿಹ್ನೆ

→ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಅಭ್ಯಾಗತರು ಅತಿಥಿಗಳು "ನೀವು ಜಗತ್ತಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾದರೆ ನಿಮಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

⇒ "ಏಳಿರಿ, ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳಿರಿ, ಗುರಿ ಮುಟ್ಟುವ ತನಕ ನಿಲ್ಲದಿರಿ" ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೇಳಿದರು.

⇒ ಬರಗಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಹುಡುಗ ಅಜ್ಜನೊಂದಿಗೆ ಊರಿಗೆ ಹೊರಟಾಗ ದಾರಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಜನ ಹತ್ತಿರ "ಅಜ್ಜಯ್ಯ, ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಹಸಿವು, ಏನಾದರೂ ತಿನ್ನಲು ಕೊಡು" ಎಂದು ಅಜ್ಜನ ಕೈ ಹಿಡಿದನು.

DATE: PAGE:

ಒಂದು ಉದ್ಧರಣ ಚಿಹ್ನೆ ' '

ಉದ್ಧರಿಸಿದ ಸ್ವಗತ / ವಿಶೇಷಾರ್ಥ ಶಬ್ದದ ಆರಂಭ ಮತ್ತು ಕೊನೆ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಚಿಹ್ನೆಯು ಒಂದು ವಾಕ್ಯಾವೇಷ್ಟನ ಚಿಹ್ನೆ ಎನ್ನುವರು.

ವಿಶೇಷ ಪದ | ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದ

ಡಾ|| A P J ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ ರವರು ಭಾರತದ 'ಕ್ಷಿಪಣಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪಿತಾಮಹ' ಎನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಸವಣ್ಣನವರು 'ಅನುಭವ ಮಂಟಪ' ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಕುವೆಂಪು ರವರನ್ನು 'ಕನ್ನಡದ ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಆವರಣ ಚಿಹ್ನೆ

ಸಮಾನಾರ್ಥ ಪದಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವಾಗ ಆವರಣ ಚಿಹ್ನೆ ಬಳಸಬೇಕು

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿದೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳ ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನು ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿದೆ (ವಂಗಭಂಗ)

ಅಪೂರ್ಣ ವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆ :

ಇದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಚಿಹ್ನೆಯಾಗಿದೆ

ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು : ಚೋಮನ ದುಡಿ, ಸರಸಮ್ಮನ ಸಮಾಧಿ, ಬೆಟ್ಟದ ಜೀವ

DATE: PAGE:

ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವು : ಧ್ವನಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದು.

ಸಂಕೇತ / ಸಾಂಕೇತಿಕ ಚಿತ್ರ —

ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕ ಅರ್ಥವಿರುವಾಗ ಸಂಕೇತ ಚಿತ್ರ ಬಳಸುತ್ತೇವೆ.

=> ಆಗಸದಲ್ಲಿ ಹಾರುವ ಲೋಹ ವಾಹನ — ವಿಮಾನ

-> ಮರಳುಗಾಡಿನ ಹಡಗು — ಒಂಟೆ

ಸಂಯೋಗ ಚಿತ್ರ

ಒಂದು ಶಬ್ದ ಮತ್ತೊಂದು ಶಬ್ದ ಕೂಡಿದಾಗ ಬಳಸುವ ಚಿತ್ರ.

(a) ಕಾಡು - ಮೇಡು, ಹಾವು - ಚೇಳು

(b) ಆಟ - ಪಾಠ

(c) ಮನಸಿಂದ ಮರ - ಬೀಜದಿಂದ ವನ

ಮನಸಿನಿಂದ ಮರವಾಗಿದೆ; ಬೀಜದಿಂದ ವನವಾಗಿದೆ.

ಅನುಕರಣಾತ್ಮಕ ಚಿತ್ರ

ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಅನುಕರಣೆ ಶಬ್ದದ ಬಿಂಬವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಚಿತ್ರವು ಅನುಕರಣಾತ್ಮಕ ಚಿತ್ರ

-> ಕೈ ಕೆಸರಾದರೆ ಬಾಯಿ ಮೊಸರು :-

-> ಮಾತೆ ಮುತ್ತು - ಮಾತೆ ಮೃತ್ಯು :-

DATE: PAGE:

ವಾಕ್ಯದ ಉದ್ಧರಣ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಏಕೋದ್ಧರಣ ಚಿಹ್ನೆ ಬಳಸಬೇಕು.

~~ಅಧಿ ಉಲ್ಲೇಖ~~ ಹಂಸಪಾದ ಚಿಹ್ನೆ ^

ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಬಳಸುವ ಚಿಹ್ನೆಯೇ ಹಂಸಪಾದ ಚಿಹ್ನೆ ಆಗಿದೆ

ಹಸಿರು ಮನೆ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟುಮಾಡುವ ~~ಅನಿಲಗಳಿವು~~:
CO_2 ^CFC ಮೀಥೇನ್, ಕಾರ್ಬನ್ ಮೊನಾಕ್ಸೈಡ್

ಅಧಿ ಉಲ್ಲೇಖ *+

ಒಂದು ಅಂಶದ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣದ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ಪುಟದ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆ ವಿವರಣೆ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಅಧಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಇದನ್ನು *+ ಚಿಹ್ನೆಯಿಂದ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ

ಲೇಖನ ಸೂಕ್ತ ಚಿಹ್ನೆ ಬಳಸಿ ಬರೆಯಿರಿ

ಪ್ರ) ಸೋಮ ನೀವುಗಳು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ನಾನು ಕೇಳಿದೆ
ಸೋಮ, ನೀವುಗಳು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ? ನಾನು ಕೇಳಿದೆ.

ಪ್ರ) ಈ ಬಾಲೆಯ ಅಂದ ಚಂದ ಬೆಡಗು ಬಿನ್ನಾಣ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿದೆ
ಈ ಬಾಲೆಯ ಅಂದ - ಚಂದ, ಬೆಡಗು - ಬಿನ್ನಾಣ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರ) ಅಬ್ಬಾ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿದೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಂಗಡಿಗಳು
ಅಬ್ಬಾ! ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿದೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಂಗಡಿಗಳು ?

ಪ್ರ) ಸ್ವಾಮಿ ನಮ್ಮೂರು ದೇವರು ಬಂದಾನ ಬಂದರೆ
ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮೂರ ದೇವರು ಬಂದಾನ ಬಂ

Vidya (0246)

DATE: PAGE:

8) ~~ಅದೇನು ಹೇಳು ಮಗು ?~~
ಅದೇನು ಹೇಳು ಮಗು ?

9) ಪುಟ್ಟ ಪೋರಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ
ಪುಟ್ಟ ಪೋರಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ?

9) ಗುರುಪುತ್ರ ಇದು ಅಸಂತುಷ್ಟಿಯ ಫಲ
ಗುರುಪುತ್ರ, ಇದು ಅಸಂತುಷ್ಟಿಯ ಫಲ.

9) ನಿನಗೆ ಮೋಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಭೂಪಾಲನಾ
ನಿನಗೆ ಮೋಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಭೂಪಾಲನಾ ?
ಅಯ್ಯ ದುರ್ಯೋಧನನ ಸಾಮಂತರೇ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಬಗೆಯುವರು
ಅಯ್ಯೋ ! ಅಯ್ಯ, ದುರ್ಯೋಧನನ ಸಾಮಂತರೇ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಬಗೆಯುವರು.

ವಾಕ್ಯಗಳು

27/5/24 ಒಂದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥ ನೀಡುವ ಪದಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಜೋಡಣೆಯೇ ವಾಕ್ಯ

"ಕರ್ತೃ, ಕರ್ಮ, ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪದ ಸಮೂಹವೇ ವಾಕ್ಯ

ಬಲಿಷ್ಠನಾದ ಭೀಮನು ಬಕಾಸುರನನ್ನು ಕೊಂದನು
(ವಿಶೇಷಣ) ಕರ್ತೃ (ಉ) ಕರ್ಮ (ಅನ್ನು) ಕ್ರಿಯಾಪದ

ಅಧ್ಯಾಹಾರ ಹೊಂದಿದ ವಾಕ್ಯಗಳು (ಅಪೂರ್ಣ ವಾಕ್ಯ)

1) ಈಗ ಬಂದನು (ಕರ್ತೃ ಪದ ಇಲ್ಲ)

2) ಅವನು ಬೇಗ ತಾನೇ ಬಂದನು (ಕರ್ಮ ಪದ ಇಲ್ಲ)

visit knclingarajuedu.com

3) ಪ್ರಯೋಗ ಬಾಹ್ಯಲಂಬ — (ಕ್ರಿಯಾಪದ ಇಲ್ಲ)

ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಕ್ಯ

* ಒಂದು ಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ವಾಕ್ಯವಾಗಿದೆ
* ಒಂದೇ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಇರುವ ವಾಕ್ಯವೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಕ್ಯ
* ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಪಕ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. (ಸ್ವತಂತ್ರ)

①

1) ಜನರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ
2) ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಜೂನ್ 30 2024 ರಂದು ಚುನಾವಣೆ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ನಾಮಪತ್ರವನ್ನು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ
③ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ [illegible].
④ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದು, ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನೇತೃತ್ವದ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟು ಇರು, ಅವರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. (ಜವಾಬ್ದಾರರು)

ಸಂಯೋಜಿತ ವಾಕ್ಯ

* ಸ್ವತಂತ್ರ ವಾಕ್ಯಗಳಾಗಬಲ್ಲ ಎರಡು / ಹಲವು ಸ್ವತಂತ್ರ ವಾಕ್ಯಗಳು ಸಂಯೋಜನೆಗೊಂಡು ಒಂದು ಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥ ಕೊಡುವ ವಾಕ್ಯವೇ ಸಂಯೋಜಿತ ವಾಕ್ಯ

* ಸ್ವತಂತ್ರ ವಾಕ್ಯಗಳಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲ ಅನೇಕ ಉಪವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸಂಯೋಜಕ ಅವ್ಯಯದಿಂದ ವಾಕ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ

DATE: PAGE:

ಅದು ಸಂಯೋಜಿತ ವಾಕ್ಯ ಎನಿಸುವುದು

ಉದಾ:

(1) ಭೀಮನು ಬಂಡಿ ಅನ್ನವನ್ನು ತಿಂದನು; ಆದ್ದರಿಂದ ಬಕಾಸುರನನ್ನು ಕೊಂದನು.

(2) ಶಿಷ್ಯರು ತಡವಾಗಿ ತರಗತಿಗೆ ಬಂದರು; ಆಗ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

(3) ಕಾಲಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಿಂದು ಬಿದ್ದಿತು; ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ರೈತರು ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಬೆಳೆದರು

* ಆದರೆ, ಆಗ, ಅಥವಾ, ಆದ್ದರಿಂದ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತು, ಹಾಗೆ, ಜೊತೆಗೆ, ಹೀಗಾಗಿ, ಅಲ್ಲದೆ, ಆದಕಾರಣ, ಇಲ್ಲವೆ, ಕಾರಣ, ಆದರೂ, ಆದುದರಿಂದ

ಮಿಶ್ರವಾಕ್ಯ

ಒಂದು / ಅನೇಕ ವಾಕ್ಯಗಳು ಒಂದು ಪ್ರಧಾನ ವಾಕ್ಯದ ಅಧೀನಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಮಿಶ್ರವಾಕ್ಯ ಎನ್ನುವರು.

DATE: PAGE:

ಉತ್ತರ ① ಬಿನಾಮದು ಮಂಡಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಚಾಚಿಕೆನ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಅವರ ನಿರ್ಧಾರದ, ಪ್ರಯತ್ನದ ಸಹಾಯದ ಅಷ್ಟೇ ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಬಹಳ ಜನರು ಅವರ ಉಪಕಾರ ಮರೆಯಲಾರರು.

ಪ್ರಧಾನ ಅಂಶ

② ತಂದೆ ಊರಿಗೆ ಮೊದಲ ಬಸ್ ಸಂಚಾರ ಆರಂಭವಾಯಿತೆಂ-ದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. → ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಕ್ಯ

③ ಊರಿಗೆ ಮೊದಲು ಬಸ್ ಸಂಚಾರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಊರಿನ ಜನರಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು → ಸಂಯೋಜಿತ ವಾಕ್ಯ

④ ಇಂದು ತಂದೆ ಊರಿಗೆ ಬಸ್ ಸಂಚಾರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದು ಊರ ಜನರೆಲ್ಲ ಸಂಭ್ರಮಿಸಿದರು, ಅಲ್ಲದೆ ಮಾತಾಪಿತರಾದಂತೆ ಊರನ್ನು ಸಿಂಗರಿಸಿ ಸಂತಸಪಟ್ಟರು.
↳ ಮಿಶ್ರ ವಾಕ್ಯ

ಛಂದಸ್ಸು

* ಪಾದ
* ಯತಿ
* ಪ್ರಾಸ
* ಮಾತ್ರೆ
* ಗಣ

DATE:

(1) ಪಾದ
(2) ಯತಿ
(3) ಪ್ರಾಸ
(4) ಮಾತ್ರೆ
(5) ಗಣ

(a) ಮಾತ್ರಾಗಣ → ಕಂದ, ಷಟ್ಪದಿ, ರಗಳೆ (ಜಾತಿಗಳು, ದೇಶೀ ಛಂದಸ್ಸು, ಹಂಸರ)

(b) ಅಕ್ಷರಗಣ → ವೃತ್ತಗಳು ಚ|ಉ|ಮ ಶ|ಸ|ಮ|ಸ

(c) ಅಂಶಗಣ → ಸಾಂಗತ್ಯ, ತ್ರಿಪದಿ

ಛಂದ

ಛದ್ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ

ಅರ್ಥ — ಆಚ್ಛಾದಿಸು / ಹೊದಿಸು

"ಪದ್ಯ / ಕಾವ್ಯದ ರಚನೆಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಶಾಸ್ತ್ರ"

ಹೆಗೆಲ್ : ಛಂದಸ್ಸು ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆಚ್ಛಾದನ ಇದ್ದಂತೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಮಾತನ್ನು ಎಲಿಯಟ್ ಗೀತಾರ್ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ

=> ಕನ್ನಡದ 1st ಛಂದಸ್ಸಿನ ಕೃತಿ - ಛಂದೋಂಬುಧಿ - 1ನೇ ನಾಗವರ್ಮ

=> ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಶತಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿ ಬರೆದವರು — ನಾಗವರ್ಮಾಚಾರ್ಯ

"ಚಂದ್ರಚೂಡಾಮಣಿ ಶತಕ" * ಮೊದಲ ಶತಕ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ)

=> 1ನೇ ನಾಗವರ್ಮ — ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿ, ಛಂದೋಂಬುಧಿ

*ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಗದ್ಯ ಕೃತಿ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ — ಅನುವಾದ ಕಾದಂಬರಿ / ಕೃತಿ — ಕನ್ನಡದ 1st ಛಂದಸ್ಸಿನ ಕೃತಿ

[illegible]

ವ್ಯಾಕರಣ

ಅಭಿನವ ಶರ್ವವರ್ಮ — ಬಿರುದು

2ನೇ ಅಲಂಕಾರ ಕೃತಿ

DATE: PAGE:

2ನೇ ನಾಗವರ್ಮ — ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ

ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಷಾಭೂಷಣ, ವರ್ಧಮಾನ ಪುರಾಣ

ಜೈನ ಕವಿ (ವ್ಯಾಕರಣ ಕೃತಿ)

=> ನಾಗಚಂದ್ರ — ಜೈನ ಕವಿ

ಪಂಪ ರಾಮಾಯಣ (ರಾಮಚಂದ್ರ ಚರಿತ ಪುರಾಣ)

-> ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಜೈನ ರಾಮಾಯಣ.

ಬಿರುದು — ಅಭಿನವ ಪಂಪ

=> ಭಾಷೆ/ಸಂಸ್ಕೃತದ 1st ಛಂದಸ್ಸಿನ ಕೃತಿ —> ಛಂದಸ್ಸೂತ್ರ ಪಿಂಗಳ ಬರೆದನು.

ಛಂದಸ್ಸಿನ ಅಂಶಗಳು — ಪಾದ, ಯತಿ, ಪ್ರಾಸ, ಮಾತ್ರೆ ಗಣ

ಪಾದ

ಚರಣ | ಸಾಲು — ಪಂಕ್ತಿ

=> 3 ಸಾಲಿನ ಪದ್ಯ — ತ್ರಿಪದಿ

=> 4 ಸಾಲಿನ ಪದ್ಯ — ಕಂದ, ಸಾಂಗತ್ಯ, ಖ್ಯಾತ ಕರ್ನಾಟಕ ವೃತ್ತ

=413 -415 * 4 ಸಾಲಿನ ಅರ್ಧ ಸಮವೃತ್ತ ಪದ್ಯ — ಕಂದ ಪದ್ಯ (ಮಾತ್ರಾಗಣ)

* 4 ಸಾಲಿನ ಸಮ ವೃತ್ತ ಪದ್ಯ — ಖ್ಯಾತ ಕರ್ನಾಟಕ ವೃತ್ತ (ಅಕ್ಷರ ಗಣ)

* 4 ಸಾಲಿನ ಅರ್ಧ ಸಮ ವೃತ್ತ ಪದ್ಯ — ಸಾಂಗತ್ಯ (ಅಂಶ ಗಣ

ಬಿ | ಬಿ | ಬಿ | ಬಿ

ಬಿ | ಬಿ | ಬಿ

[illegible]

Vidya (0246)

ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಂಠ ಪದ್ಯ ಕೃತಿ - ಯಶೋಧರ ಚರಿತೆ - ಜನ್ನ
ಕೆರೆದವರು

DATE: PAGE:

=> 6 ಸಾಲಿನ ಪದ್ಯ - ಷಟ್ಪದಿ
=> 14 ಸಾಲಿನ ಪದ್ಯ - ಸಾನೆಟ್ | ಸುನೀತ | ಅಷ್ಟಷಟ್ಪದಿ | ಚತುರ್ದಶ ಪದಿ

=> ಬಳೆ -> ೭ ಸಾಲಿನ ಪದ್ಯ
=> ಚೌಪದಿ -> 4 ಸಾಲಿನ ಪದ್ಯ
=> ಅಕ್ಕರಗಳು , ಷಟ್ಪದಿಗಳು
ರಗಳೆ -> ಸಾಲುಗಳ ಮಿತಿ ಇಲ್ಲ

ಯತಿ
ಯತಿ ಎಂಬುದು ಉಸಿರ್ದಾಣ -> ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ -> ಶ್ರೀವಿಜಯ
ಯತಿ ಎಂಬುದು ಉಸಿರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಭಾಗ
ಪದ್ಯವನ್ನು ಓದುವಾಗ ಉಸಿರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಭಾಗ
=> ಯತಿವಿಲಕ್ಷಣ -> ಪಿಂಗಳ ಹೇಳಿದರು
=> "ಪಾದಾಂತ್ಯಯತಿ"

ಬಲಿನ ಬಗೆ ನಿನಗೆ ತಕ್ಕುದು

ಚಪಲ ಮೃಗಪಕ್ಷಿರ ಬಲಿಬಲಿಯುಷ್ಟಗೆ ಮೊಟ್ಟೆ

ತಪದ ಮಹಿಮೆ ತಕ್ಕುದು

ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿತನ ನಿನ್ನ ನುಡಿಯಂತು ನೋಟ್ಟರೆ ಬಲ್ಲ

=> 4 ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ

ಪ್ರಾಸ

DATE: PAGE:

ಪ್ರಾಸಾಕ್ಷರ - ವ್ಯಂಜನ ಆಗಿರಬೇಕು
ಒಂದು ಅಕ್ಷರ

=> ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಂತೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಸರ್ವಜ್ಞ ಕೆಂಡವಬ್ಬ

ಕರ್ಜ್ಞಾನ ಕಿವಿಯಿಂದ

ಅಜ್ಞಾನ ಜೊತೆಯಾಗಿರುವ ಅಜ್ಞೆ

ಎರಡು ಸ್ವರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯಂಜನಾಕ್ಷರ ಬಂದರೆ ಅದೇ ಪ್ರಾಸ

ಆದಿ ಪ್ರಾಸ - ಆಮದಿ, ಕಂದ, ವೃತ್ತ, ಷಟ್ಪದಿ

1. ಸಿಂಹ ಪ್ರಾಸ -> ಹ್ರಸ್ವ ಸ್ವರ
2. ಗಜ ಪ್ರಾಸ -> ದೀರ್ಘ ಸ್ವರ (ಆಗ ಕಾಗ)
3. ವೃಷಭ ಪ್ರಾಸ -> ಅನುಸ್ವಾರ ೦ (ಅಂದ ಬಂಧನ)
4. ಅಜ ಪ್ರಾಸ -> ವಿಸರ್ಗ ಃ (ದುಃಖ)
5. ಹಯ ಪ್ರಾಸ -> ಸಜಾತಿ ಒತ್ತಕ್ಷರ
6. ಶರಭ ಪ್ರಾಸ -> ವಿಜಾತಿ ಒತ್ತಕ್ಷರ

ಎರಡು ಸ್ವರಾಕ್ಷರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯಂಜನವಾಗಲಿ / ವ್ಯಂಜನಗಳಾಗಲಿ ಪದ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಲಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಬರುವುದನ್ನೇ ಪ್ರಾಸ ಎನ್ನುವರು.

=> ಆದಿ ಪ್ರಾಸ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ

ಆದಿ, ಅಂತ್ಯ ಪ್ರಾಸ - ರಗಳೆ

Vidya (0246)

29/5/24

ಮಾತ್ರೆ

ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲಾವಧಿಯೇ ಮಾತ್ರೆ

ಒಂದು ಮಾತ್ರಾಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚರಿಸುವ ಅಕ್ಷರಗಳು - ಲಘು
ಅ, ಇ, ಉ, ಋ, ಎ, ಒ - ಹ್ರಸ್ವಸ್ವರ = "U"

ಎರಡು ಮಾತ್ರಾಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚರಿಸುವ ಅಕ್ಷರಗಳು
ಆ, ಈ, ಊ, ಏ, ಐ, ಓ, ಔ - ದೀರ್ಘಸ್ವರ => "—" ಗುರು

ಮೂರು / ಮೂರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚರಿಸುವ - ಗುರು
ಅಕ್ಷರಗಳು => ಪ್ಲುತಸ್ವರ => "—" ಆS, ಆSS, ಆSSS

U — U — U — U U — — U — — — —
ಕ ಕಾ ಕಿ ಕೀ ಕು ಕೂ ಕೃ ಕೆ ಕೇ ಕೈ ಕೊ ಕೋ ಕೌ ಕಂ ಕಃ

ಲಘು

* ಹ್ರಸ್ವಸ್ವರಕ್ಕೆ ಲಘು ಬರುತ್ತದೆ
* ಹ್ರಸ್ವಸ್ವರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗುಣಿತಾಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಲಘು ಬರುತ್ತದೆ
* ಹ್ರಸ್ವಸ್ವರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಲಘು ಬರುತ್ತದೆ

U U U U U U
ಕ್ಕ ಕ್ರಿ ಸ್ತು ಸ್ಕೃ ಕ್ತೆ ಕ್ಯೊ

ಲಘು ಹಾಕುವ ವಿಧಾನ

* ಹ್ರಸ್ವಸ್ವರಗಳಿಗೆ ಲಘು ಬರುತ್ತದೆ

ಉದಾ: ಅ, ಇ, ಉ, ಋ, ಎ, ಒ

* ಹ್ರಸ್ವಸ್ವರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗುಣಿತಾಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಲಘು ಬರುತ್ತದೆ

ಕ, ಕಿ, ಕು, ಕೃ, ಕೆ, ಕೊ

* ಋ ಸ್ವರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ಬರುವುದಿಲ್ಲ
ಕೃ, ತೃ, ಶೃ, ಸೃ, ಪೃ
— U U   U U
ಅಸ್ಮೃತಿ   ಸ್ಮೃತಿ

ಗುರು ಬರುವ ಸ್ಥಾನ

(1) ದೀರ್ಘ ಸ್ವರಗಳಿಗೆ ಗುರು ಬರುತ್ತದೆ
ಆ, ಈ, ಊ, ಏ, ಐ, ಓ, ಔ

(2) ದೀರ್ಘ ಸ್ವರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ವ್ಯಂಜನಾಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಗುರು ಬರುತ್ತದೆ
ಕಾ, ಕೀ, ಕೂ, ಕೇ, ಕೈ, ಕೋ, ಕೌ

(3) ದೀರ್ಘ ಸ್ವರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಗುರು ಬರುತ್ತದೆ
ಕ್ಯಾ ಕ್ರೀ ಕ್ರೂ ಕ್ರೈ ಕ್ರೋ ಕ್ರೌ

(4) ಒತ್ತಕ್ಷರ / ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರದ ಹಿಂದಿನ ಅಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಗುರು ಬರುತ್ತದೆ.
ಅಕ್ಕಮ್ಮ   ಅವಸ್ಥೆ   ಅಂತ್ಯ   ಸುಸ್ಥಿರ

(5) ಅನುಸ್ವಾರ ಮತ್ತು ವಿಸರ್ಗದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಗುರು ಬರುತ್ತದೆ.
ಕಂಬ, ಸ್ತಂಭ   ದುಃಖ   ಅಂತಃಕರಣ

(6) ವ್ಯಂಜನಾಕ್ಷರದ ಹಿಂದಿನ ಅಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಗುರು ಬರುತ್ತದೆ
ಬಿಲ್   ದಾಳ್   ಕನ್ನಡಿಗಳ್   ದಿನ್
ಅರಸರುಗಳ್   ಹಲ್

(7) ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ 3 ಮತ್ತು 6 ನೇ ಸಾಲಿನ ಕೊನೆ ಅಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಗುರು ಬರುತ್ತದೆ.
— U U   U U   U U
ಬೆಳಗಿನ   ಕಿರಣವು
ನಾಡನು   ಹಬ್ಬಿಸಲಿ
ದಾಸನ   ಬಾಗಿಲಲಿ   ನಲಿಯುತಲಿ

Vidya (0246)

ಗಣ

ಕಂದ ಪದ್ಯ

DATE: PAGE:

4x3 = 12 ಪೂರ್ವಾರ್ಧ	[illegible] = 4 ಮಾತ್ರೆಯ 3 ಗಣ
4x5 = 20	[illegible] = 4 ಮಾತ್ರೆಯ 5 ಗಣ
4x3 = 12 ಉತ್ತರಾರ್ಧ	[illegible] = 4 ಮಾತ್ರೆಯ 3 ಗಣ
4x5 = 20	[illegible] = 4 ಮಾತ್ರೆಯ 5 ಗಣ
64	

16 ಗಣಗಳು, 64 ಮಾತ್ರೆಗಳು

ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರೆಗಳು = 32

ಪೂರ್ವಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರೆಗಳು = 32

ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಗಣಗಳು = 8

ಪೂರ್ವಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಗಣಗಳು = 8

ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕೋಗಿಲೆ, ಆಭರಣ, ಕ್ರಮ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆ

ಮೃಗಾಲಯ, ಸಂಭ್ರಮ, ಉದ್ಯಾನ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ, [illegible]

ಮಾತೃಶ್ರೀ, ಮಿತ್ರ, [illegible], ಸ್ಪರ್ಶ, [illegible]

ಧ್ಧಿ = ದ್+ಧ್+ಇ

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, [illegible], [illegible], ಕೋದಂಡರಾಮ, [illegible]

ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ, [illegible], [illegible], [illegible]

[illegible], [illegible], [illegible]

DATE: PAGE:

ಸಾಮಗಾನದೊಳು ಶಿಂಜಾರವದೊಳು ಮಾಗಿಹಾರಾವದೊಳು ವಾಗೀಶನೆ

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ = ಅ, ಭ್ + ಇ, ವ್ + ಯ, ಕ್ + ತ್ + ಇ

ಕಣಜ , ಪ್ರಸ್ತಸ್ತರ ಅತ್ಯಸ್ತ್ರಗಳ ಲಕ್ಷ್ಮಣರ

ಮಾಗೀಶನೆ ಸ್ತುತಿ ನೆಕೆಲ್ ತೆಸ್ತ್ರಿ

ಶಿಥಿಲದ್ವಿತ್ವ

ಕೊರಳಿನ / ಸಡಿಲಿನ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯ ಅಕ್ಷರವೇ

ಶಿಥಿಲದ್ವಿತ್ವ ಶಬ್ದಗಳಾಗಿವೆ

ಅದಿಮುಗಿಲ್ , ಅಮುಕ್ಕಿ , ಮುಗಿಲಳ , ಅಮರು

* ಒತ್ತಕ್ಷರದ ಹಿಂದಿನ ಅಕ್ಷರವು ಗುರು ಆಗಬೇಕಿರುವುದು

ಈ ನಾಲ್ಕು ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ apply ಆಗಲ್ಲ.

visit knclingarajuedu.com

U U — U
ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ — ಶಿಥಿಲ ದ್ವಿತ್ವ ಅಕ್ಷರಗಳು ಬಂದಾಗ

U U —
ಅಮೋಘವೃಷ್ಟಿ — ಅವುಗಳ ಹಿಂದಿನ ಅಕ್ಷರ

U U — U
ಕಾವ್ಯಗಾಢ್ಯ — ಗುರುವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

U U —
ಅಮೋಘ — * ಶಿಥಿಲ ದ್ವಿತ್ವ ಆದರೆ ಅಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಲಘು ಬರುತ್ತದೆ.

01/06/2024

ಗಣ

ಗಣ ಎಂದರೆ ಗುಂಪು ಎಂದರ್ಥ.

ಮಾತ್ರಾಗಣ
1) 3 ಮಾತ್ರೆ
2) 4 ಮಾತ್ರೆ
3) 5 ಮಾತ್ರೆ
* ಕಂದಪದ್ಯ
* ಷಟ್ಪದಿ
* ರಗಳೆ

ಅಕ್ಷರಗಣ
* 3 ಅಕ್ಷರಗಳ ಗುಂಪು ಗಣ
ಮ ⇒ — — —
ನ ⇒ U U U
ಭ ⇒ — U U
ಯ ⇒ U — —
ಜ ⇒ U — U
ರ ⇒ — U —
ಸ ⇒ U — —
ತ ⇒ — — U

8 ಪ್ರಕಾರಗಳು

ಅಂಶಗಣ
ಪ್ರಕಾರಗಳು
① ಬ್ರಹ್ಮಗಣ
② ವಿಷ್ಣುಗಣ
③ ರುದ್ರಗಣ

* ಬ್ರಹ್ಮಗಣ
2 ಅಂಶಗಳುಳ್ಳ ಗಣ
* ವಿಷ್ಣುಗಣ
3 ಅಂಶಗಳುಳ್ಳ ಗಣ
* ರುದ್ರಗಣ
4 ಅಂಶಗಳುಳ್ಳ ಗಣ.

ಗುರು ಲಘು ಮೊದಲಿಗೆ ಆದಿ ಗಣ
ಗುರು ಲಘು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಗಣ
ಗುರು ಲಘು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಗಣ
ಗುರು ಲಘು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾರ
* ಇಂತಹ ಅಕ್ಷರಗಳ ಗಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಖ್ಯಾತ ಕರ್ಣಾಟಕ ವೃತ್ತಗಳನ್ನು
* ಖ್ಯಾತ ಕರ್ಣಾಟಕ ವೃತ್ತಗಳು ಒಟ್ಟು 6
* ಖ್ಯಾತ ಕರ್ಣಾಟಕ ವೃತ್ತಗಳು 4 ಸಾಲಿನ ಪದ್ಯ

ರಂಭಾಪ್ರಾರ್ಥನಾಪ್ರವಚನಂ ವಸಂತ - ಜಗಣ

ಜಾಗದ | ಭೋಗದ | ಭ್ರಮದ | ಪೇಳುವುದ | ಗಣೆಲ್ಲ | ಬಂದಿದೆ

ಭಗಣ | ರ | ನ | ಭ | ಭ | ಭ

* ಖ್ಯಾತ ಕರ್ನಾಟಕ ವೃತ್ತಗಳು 4 ಪಾದಗಳುಳ್ಳ ಪದ್ಯಗಳಾಗಿವೆ

20 1) ಉತ್ಪಲಮಾಲಾ ವೃತ್ತ
21 2) ಚಂಪಕಮಾಲಾ ವೃತ್ತ
20 3) ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತ ವೃತ್ತ
21 4) ಸ್ರಗ್ಧರಾ ವೃತ್ತ
22 5) ಮಹಾಸ್ರಗ್ಧರಾ ವೃತ್ತ
19 6) ಶಾರ್ದೂಲ ವಿಕ್ರೀಡಿತ ವೃತ್ತ

ಶಾರ್ದೂಲ - ಹುಲಿ

1) ಉತ್ಪಲಮಾಲಾ ವೃತ್ತ:

ಭ|ರ|ನ|ಭ|ಭ|ರ|U –

* ಅಕ್ಷರಗಳು = 20   * ಗಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ = 6

2) ಚಂಪಕಮಾಲಾ ವೃತ್ತ

* ನ ಜ ಭ ಜ ಜ ಜ ರ
* ಇದರ ಪ್ರತಿಪಾದದಲ್ಲಿ ಗಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ = 7
* ಇದರ ಪ್ರತಿಪಾದದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ = 7x3 = 21

3) ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತ ವೃತ್ತ

* ಸ|ಭ|ರ|ನ|ಮ|ಯ|U –
* 6 ಗಣಗಳು * 20 ಅಕ್ಷರಗಳು

ನ ಜ ಭ ಜ ಜ ಜ ರ

ಬಿಸಿಲಿ|ನ ಬಿಸಿ ನಿಲ್ಲು | ಬೆಳದಿಂ|ಗಳ ಬೆಳಗಿ|ನ ಕ್ರೋಡ|ನಿ ವಿಲಾ|ಸಿನಿ ಕಡೆ|
ಕೆಟ್ಟು

ಚಂಪಕಮಾಲಾ ವೃತ್ತ

④ ಸ್ರಗ್ಧರಾ ವೃತ್ತ

* ಮ|ರ|ಭ|ನ|ಯ|ಯ|ಯ|
* ಅಕ್ಷರ = 21 * ಗಣಗಳು = 7

⑤ ಮಹಾಸ್ರಗ್ಧರಾ ವೃತ್ತ

* |ಸ|ತ|ತ|ನ|ಸ|ರ|ರ|| —
* ಗಣಗಳು = 7 * ಅಕ್ಷರಗಳು = 7×3 = 21+1 = 22

⑥ ಶಾರ್ದೂಲ ವೃತ್ತ

* |ಮ|ಸ|ಜ|ಸ|ತ|ತ| —
* ಗಣಗಳು = 6 * ಅಕ್ಷರಗಳು = 6×3 = 18+1 = 19

ಅಂಶಗಣ:

* ಒಂದು — ಬಂದರೆ 1 ಅಂಶ.
* ಗಣದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ 2 UU ಬಂದರೆ 1 ಅಂಶವಾಗುತ್ತದೆ
* ಒಂದು U ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಬರಲು 1 ಅಂಶ

ಬ್ರಹ್ಮಗಣ
|— U|
|— —|
|UU —|
|UUU|

| — U — | — U — — | — — U | — — — |
ಸಾಧ್ಯಂಗೆ | ಸಾಧ್ಯಂ ಮಾ|ಧ್ಯಂ ರ್ಗಂಗೆ | ಮಾ ಧ್ಯಂ ಮಾನಂ |
ವಿಷ್ಣು ವಿಷ್ಣು ಬ್ರ ಬ್ರ

* ಉದಾಹರಣೆ

| — — U | UUU | UUUU | UU — — |
| ಬಾಗಿಲ್ದು | ಕೆಲಗೆ | ಕೆಲಕೆಲಗ | ಒಳಗೆ ಅಳ್ಕೆನ್ |
ಬ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಗಣ ವಿಷ್ಣು ವಿಷ್ಣು

— U U — — | UU — U
ಒಗದ್ದಿ ವಿಕಲ್ಕನ್ | ಶರಣ |
ಬ್ರ ರು ಬ್ರ

ಕಂದ ಪದ್ಯ:

ಪೂರ್ವಾರ್ಧ - ಅರ್ಧಸಮ
ಉತ್ತರಾರ್ಧ - ಅರ್ಧಸಮ

Date :..............

* 4 ಸಾಲಿನ ಪದ್ಯ.
* ಅರ್ಧ ಸಮ ವೃತ್ತ ಪದ್ಯ
* ಮಾತ್ರಾಗಣ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಪ್ರಕಾರ
* ಒಟ್ಟು ಮಾತ್ರೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 64
* ಒಟ್ಟು ಗಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 16
* ಆದಿಪ್ರಾಸ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ
* ಪೂರ್ವಾರ್ಧ - 8,32 * ಉತ್ತರಾರ್ಧ - 8,32
* ಕಂದ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕನ್ನಡ ಕೃತಿ - ಜನ್ನನ ಯಶೋಧರ ಚರಿತೆ
* ಕೇಶಿರಾಜನ ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ.
* ನಂಗಾಳರಂ ಕಾಣಿರೆ — ಕಂದಪದ್ಯದಲ್ಲಿದೆ (ಪಂಪ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಪದ್ಯ) ತೆಲುಂಗಾಣರಲ್ಲದೆ.

ಷಟ್ಪದಿ:

ಪೂರ್ವಾರ್ಧ
ಉತ್ತರಾರ್ಧ

* 6 ಸಾಲಿನ ಪದ್ಯ
* ಅರ್ಧ ಸಮ ವೃತ್ತ ಪದ್ಯ
* ಮಾತ್ರಾಗಣ (ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಷಟ್ಪದಿ ಅಂಶಗಣವಾಗಿತ್ತು)
* ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆಯಾದ ಷಟ್ಪದಿಗಳು
  1. ಭಾಮಿನಿ
  2. ವಾರ್ಧಕ.

ಉಳಿದವು: ③ ಶರ ⑤ ಭೋಗ
④ ಕುಸುಮ ⑥ ಪರಿವರ್ಧಿನಿ.

* ಷಟ್ಪದಿ ಬ್ರಹ್ಮ - ರಾಘವಾಂಕ
  = ಉದ್ದಂಡ ಷಟ್ಪದಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ

* ರಾಘವಾಂಕನು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಚರಿತೆಯನ್ನು ವಾರ್ಧಕ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ

Date :..................

ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿ :

* ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿ – 3,4 ಮಾತ್ರೆಗಳ ಗಣ

* ಮೊದಲ 1,2 & 4,5 ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 3,4 ಮಾತ್ರೆಗಳ ಒಟ್ಟು 4 ಗಣಗಳಿರುತ್ತವೆ

* 3 & 6 ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 3,4 ಮಾತ್ರೆಗಳ 6 ಗಣಗಳಿರುತ್ತವೆ

3 | 4 | 3 | 4	14	ಉದಾಹರಣೆ
3 | 4 | 3 | 4	14	
3 | 4 | 3 | 4 | 3 | 4 | –	23	
3 | 4 | 3 | 4	14	
3 | 4 | 3 | 4	14	
3 | 4 | 3 | 4 | 3 | 4 | –	23	
	102	

* ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 28 ಗಣಗಳು & ಒಟ್ಟು ಮಾತ್ರೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 102

* ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನು (ಗದುಗಿನ ನಾರಣಪ್ಪ) – ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ ಕೃತಿಯನ್ನು ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ

* ಚಾಮರಸನು ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆ ಕೃತಿಯನ್ನು ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ

* ಚಾಟುವಿಠಲನಾಥನು ಭಾಗವತ ಪುರಾಣವನ್ನು ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ (14000 ಪದ್ಯಗಳು ಬಂದ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ

* ಕನಕದಾಸರು ನಳಚರಿತ್ರೆ, ರಾಮಧಾನ್ಯ ಚರಿತೆ, ಹರಿಭಕ್ತಿಸಾರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಾಂಗತ್ಯ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ....

* ಜಗನ್ನಾಥದಾಸರ ತತ್ತ್ವಸುವ್ವಾಲಿ

ವಾರ್ಧಕ ಷಟ್ಪದಿ

* ರಾಘವಾಂಕನ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯ, ಸೋಮನಾಥ ಚರಿತೆ, ಸಿದ್ಧರಾಮ ಚರಿತೆ, ಶರಭ ಚರಿತೆ

* ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ - ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ
* [illegible] — [illegible]

* ಲಕ್ಕಣ ದಂಡೇಶನ — ಶಿವತತ್ತ್ವ ಚಿಂತಾಮಣಿ

* [illegible] - [illegible]

ರಗಳೆ

* ರಗಳೆಯ ಕವಿ - ಹರಿಹರ 13 ನೇ ಶತಮಾನ
* ಶಿವಶರಣರ ಬಗ್ಗೆ ರಗಳೆಯ ಕೃತಿ ಬರೆದವನು - ಹರಿಹರ
* ಮೂರು ರಗಳೆಗಳನ್ನು ಹೊಸತಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದಾನೆ

ಪ್ರಕಾರಗಳು

* ಉತ್ಸಾಹ — 3 ಮಾತ್ರೆಯ 1 ಗಣ = 3x4 = 12 ಮಾತ್ರೆ
* ಮಂದಾನಿಲ — 4 ಮಾತ್ರೆಯ 1 ಗಣ = 4x4 = 16 ಮಾತ್ರೆ
* ಲಲಿತ — 5 ಮಾತ್ರೆಯ 1 ಗಣ = 5x4 = 20 ಮಾತ್ರೆ
* ನಾಟಕಸಾಹಿತ್ಯ / ನಾಟಕಗಳ [illegible]

* [illegible]

Ex: ಕಾಡುವ | ಸುಂದರ | ಯತ್ನ | ಪುನಿ | ನ್ನತ್ರಂ | = 4×4=16

ನೋಡುವ | ಜನಸಂ | ಮೋಹಿತ | ನೇತ್ರಂ = 4×4 =16

Date :..................

* ಸೀಮಂತಿನೀ ಪದ್ಯ

* ಮೂರು ರಗಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕೃತಿ / ಶಿವ ರಗಳೆಗಳು
  → ಉತ್ಸಾಹ ಮಾತ್ರಾ ರಗಳೆ
  → ಚತುರ್ಮಾತ್ರಾ ರಗಳೆ
  → ಪಂಚಮಾತ್ರಾ ಲಲಿತ ರಗಳೆ

* ಒಟ್ಟು 106 ರಗಳೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ.
* ತ್ರಿಪದಿ ಪಕ್ಷ - ಉತ್ಸಾಹ ರಗಳೆ
* ಚೌಪದಿ ಪಕ್ಷ - ಮಂದಾನಿಲ ರಗಳೆ
* ವೃತ್ತ ಪಕ್ಷ - ಲಲಿತ ಷಟ್ಪದಿಯ ರಗಳೆ

* ಚಂಪೂ ಶೈಲಿ - ಗದ್ಯ ಪದ್ಯ - ಮಿಶ್ರಿತ
  → ಗದ್ಯ + ಪದ್ಯ ಮಿಶ್ರಿತ
  → ಗದ್ಯ ಕಾವ್ಯ, ಪದ್ಯ ಕಾವ್ಯ
  → ಕಂದ ಪದ್ಯ ಹೆಚ್ಚು, ವೃತ್ತ ಪದ್ಯ ಕಡಿಮೆ
  → ತಿರುಳ್ಗನ್ನಡ ವೃತ್ತ (25%), ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಂದ (75%)

ತ್ರಿಪದಿ:

ಅ|ಅ|ಅ|ಅ|
ಅ|ಬ್ರಹ್ಮ|ಅ|ಅ|
ಅ|ಬ್ರಹ್ಮ|ಅ

Date : ....

* 3 ಸಾಲಿನ ಪದ್ಯ
* ಒಟ್ಟು 11 ಗಣಗಳಿರುತ್ತವೆ. (11 ಅಂಶಗಣಗಳು)
* ಬ್ರಹ್ಮಗಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ - 2
* ವಿಷ್ಣುಗಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ - 9
* 6 ಮತ್ತು 10 ನೇ ಗಣ ಬ್ರಹ್ಮಗಣಗಳು
* 1,2,3,4,5,7,8,9,11 ನೆಯ ವಿಷ್ಣು ಗಣಗಳು
* ಇದು ಅಂಶಗಣವಾಗಿದೆ.
* ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ತ್ರಿಪದಿ ಶಾಸನ - ಕಪ್ಪೆ ಅರಭಟ್ಟನ ಶಾಸನ (ಕ್ರಿ.ಶ. 700 ಬಾದಾಮಿ).
* ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ತ್ರಿಪದಿ ಕೃತಿ - ಯೋಗಾಂಗ ತ್ರಿವಿಧಿ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ.
* 67 ತ್ರಿಪದಿಗಳು ಇವೆ
* ಸರ್ವಜ್ಞ - ತ್ರಿಪದಿಗಳ ಸಾಮ್ರಾಟ.
* ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ತ್ರಿಪದಿ ಕೃತಿ ಬರೆದವರು
  - ಜಯದೇವಿ ತಾಯಿ ಲಿಗಾಡೆ - ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಪುರಾಣ ಕೃತಿ (ಸಂಪೂರ್ಣ ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೃತಿ)
* ಲಕ್ಷಣ ಜಾಣರಹಿತ - ಅಪ್ರಕಟಿತ ಕಾರ.
* ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪದಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ.
* 1930 ರಲ್ಲಿ ಹಲಸಂಗಿಯ ಗೆಳೆಯರ ಬಳಗದವರು ಗರತಿಯ ಹಾಡುಗಳು ಎಂಬ ಜನಪದ ತ್ರಿಪದಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.
* ಜನಪದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮೊದಲ ಸಂಪಾದನಾ ಕೃತಿ - ಗರತಿಯ ಹಾಡು
* ಸಿಂಪಿ ಲಿಂಗಣ್ಣ, ಮಧುರ ಚೆನ್ನ, ಧೂಲಾ ಸಾಹೇಬ್, ಕಾಪಸೆ ರೇವಪ್ಪ - ಹಲಸಂಗಿಯ ಗೆಳೆಯರ ಬಳಗ.
* ಬೇಂದ್ರೆ, ಮಾಸ್ತಿ & ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಜನಪದ ತ್ರಿಪದಿಗಳ ಮಹತ್ವ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

* ಜಯಂಶ್ರೀ - ಜನವಾಣಿ ಬೇರು, ಕಲಾವಾಣಿ ಹೂವು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ

* ಬೇಂದ್ರೆ - ಅರಳು ಕನ್ನಡ ಛಂದೋ ಗಾಯತ್ರಿ

* ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ - ಕನ್ನಡದ ಛಂದಸ್ಸಿನ ತಾಯಿಬೇರು

ಷಟ್ಪದಿಗಳು

ಶರ → 4 ಮಾತ್ರೆ
ಕುಸುಮ → 5 ಮಾತ್ರೆ
ಭೋಗ → 3 ಮಾತ್ರೆ
ಭಾಮಿನಿ → 3,4 ಮಾತ್ರೆ
ಪರಿವರ್ಧಿನಿ → 4 ಮಾತ್ರೆ
ವಾರ್ಧಕ → 5 ಮಾತ್ರೆ

— U U | U U U U
ಶೇಷನ | ಶಯನಶಿಂತು |
— U U | U U U U
ನಾಕಶೀ | ಮಡೆಂಬುಡ |
— U U | — U U | — U U | —
ಧಾಶಿಶಿ | ಠಡಶಿಂತೊ | ಪಣೆ ಮೆಪ್ಪಿಡ | ಶ

* 1,2,4,5 ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ 4 ಮಾತ್ರೆಯ 2 ಗಣ
* 3,6 ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ 4 ಮಾತ್ರೆಯ 3 ಗಣ ಜೊತೆ ಒಂದು ಗುರು —

ಶರ

4 | 4
4 | 4
4 | 4 | 4 | —
4 | 4
4 | 4
4 | 4 | 4 | —

4 = 4 ಗಣ
4×8 = 32
4×6 = 24
60

ಕುಸುಮ

1,2,4,5 - 5|2 ⇒ 10×4 = 40
3,6 - 5|3 ⇒ 15×2 = 30
70
+ 4 - ಗುರು
74

ಭೋಗ

1,2,4,5 - 3|4 = 12×4 = 48
3,6 - 3|6 = 18×2 = 36
= 4
88

3|3|3|3|
3|3|3|3|
3|3|3|3|3|3| —
3|3|3|3|
3|3|3|3|
3|3|3|3|3|3| —

ಗಣಗಳು
28×3
= 84
+ 4
88

28×3
84

ಭಾಮಿನಿ

3|4|3|4|
3|4|3|4|
3|4|3|4|3|4| —
3|4|3|4|
3|4|3|4|
3|4|3|4|3|4| —

$14 \times 3 = 42$
$14 \times 4 = 56$
4
→ 10.2

28 ಗಣಗಳು

ಪರಿವರ್ಧಿನಿ: $28 \times 4 = 112$ + 4 = 116

Date: 1-1-6

ವಾರ್ಧಕ: $28 \times 5 = 140$ + 4 = 144

ಷಟ್ಪದಿ	ಮಾತ್ರೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು ಮಾತ್ರೆ	ಗಣ
ಶರ	4	60	14
ಕುಸುಮ	5	74	14
ಭೋಗ	3	88	28
ಭಾಮಿನಿ	3,4	102	28
ಪರಿವರ್ಧಿನಿ	4	116	28
ವಾರ್ಧಕ	5	144	28

ಸಾಂಗತ್ಯ:

ವಿ|ವಿ|ವಿ|ವಿ|
ವಿ|ವಿ|ಬ್ರಹ್ಮ|
ವಿ|ವಿ|ವಿ|ವಿ|
ವಿ|ವಿ|ಬ್ರಹ್ಮ|

* ಇದನ್ನು ಕನ್ನಡದ ದೇಶಿ ಛಂದಸ್ಸು ಎನ್ನುವರು
* ಸಾಂಗತ್ಯ ಎಂದರೆ ಸಂಗೀತ ಸೇರಿರುವುದು
* ಇದು ಅಂಶಗಣ ಛಂದಸ್ಸು
* ಇದರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಗಣ & ವಿಷ್ಣುಗಣಗಳಿರುತ್ತವೆ
* ಇದು 4 ಸಾಲಿನ ಪದ್ಯ
* ಇದು ಅರ್ಧ ಸಮ ವೃತ್ತ (ಪೂರ್ವಾರ್ಧಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಾರ್ಧ ಸಮ)
* ಒಟ್ಟು 14 ಗಣಗಳು
* ಬ್ರಹ್ಮ ಗಣಗಳು - 2 (7 & 14 ಸ್ಥಾನ)
* ವಿಷ್ಣು ಗಣಗಳು - 12 (Except 7 & 14)

ಗರುಡನ | ಮಂತ್ರಕೆ | ಉರಿವ | ವಿಷದಂತೆ || ಭರತೇಶ ಭೂಪ |
ಪರನ | ಮನ್ನಣೆ | ಕೇಳ್ವ | ರಾಗಿ ||
ಜಲಜಾಲ | ದಂತೆಜ | ಗಳ್ವದ | ಕೋಟಿ ಜ್ಯೋ |
ತಿಲಕ | ಹೃದಯ ತಂ | ಪಾದನ್ನು |

Date :..................

* ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಸಾಂಗತ್ಯ ಕೃತಿ — ಸೊಬಗಿನ ಸೋನೆ — ದೇಪರಾಜ [ದೇವರಾಜ] - 13ನೇ ಶತಮಾನದ
* ಶಿಶುಮಾಯಣನ → ತ್ರಿಪುರ ದಹನ ಸಾಂಗತ್ಯ
  → ಅಂಜನಾ ಚರಿತೆ
* ಸಾಳ್ವನ → ವೈದ್ಯ ಸಾಂಗತ್ಯ
* ಕನಕದಾಸರ → ಮೋಹನ ತರಂಗಿಣಿ
* ನಂಜುಂಡ ಕವಿಯ → ರಾಮನಾಥ ಚರಿತೆ [ಕುಮಾರರಾಮನ ಚರಿತೆ ಸಾಂಗತ್ಯ]
* ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಸಾಂಗತ್ಯ ಕೃತಿ → ರತ್ನಾಕರ ವರ್ಣಿಯ — ಭರತೇಶ ವೈಭವ
* ಸಂಚಿ ಹೊನ್ನಮ್ಮನ → ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ
* ಹೆಳವನಕಟ್ಟೆ ಗಿರಿಯಮ್ಮನ → ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಕಥೆ
  → ಉದ್ದಾಲಕನ ಕಥೆ
* S.V. ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟರ ಸಾಂಗತ್ಯ ಕೃತಿ → ಇಂದ್ರಚಾಪ ಚಂದ್ರವೀಧಿ
  ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು

* ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 14 ಸಾಲಿನ ಪದ್ಯ - ಸಾನೆಟ್ (a b b a — 4)
↳ ಸುನೀತ
↳ ಬಿಎಂಶ್ರೀ

Date: 4

↳ ಮೂಲ ಇಟಲಿ
↳ ಪೆಟ್ರಾರ್ಕ್ ನ (ಸಾನೆಟ್) ಮೊದಲ
↳ abba ಪ್ರಾಸ ಬರುತ್ತದೆ — 4
↳ ಅಂತ್ಯಪ್ರಾಸ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ — 2
↳ ಅಷ್ಟ ಷಟ್ಪದಿ ಎನ್ನುವರು - ಗೋವಿಂದ ಪೈ — 14
↳ ಚತುರ್ದಶ ಪದಿ - ಮಾಸ್ತಿ
↳ ಸುನೀತ - ಬಿಎಂಶ್ರೀ
↳ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಎಲಿಜಬೆತನ್ ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್

* 1921 ರಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗೀತಗಳು - ಬಿಎಂಶ್ರೀ
↳ ಅನುವಾದ

* ಹೊಸಗನ್ನಡ ಪದ್ಯಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲು ಪ್ರೇರಣೆ - ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗೀತಗಳು

* ಓಡ್ - ಪದ್ಯ ಜಾತಿ (english) - ಗೀತ ಪದ.
↳ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಗಾಥ
↳ ಬಿಎಂಶ್ರೀ - ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಪ್ರಗಾಥ (ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ)

* ಬೆಳ್ಳಾವೆ ವೆಂಕಟನಾರಣಪ್ಪ - ಪಕ್ಕಾಜನರ [illegible] ಕಲಾಪ್ರವರ್ತಕರು

* ಹಲ್ಮಿಡಿ - ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಪದ
— 3-4 ನೇ ಶತಮಾನ
= ಪ್ರಾಕೃತ ಲಿಪಿ ಶಾಸನ (ಅಶೋಕ) (ಚಿತ್ರ ಯುಗ)
— ಕ್ರಿ.ಶ. 276
— D.L ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ ಇದು ಕನ್ನಡದ ಪದ ಎಂದು ಸಂಶೋಧಿಸಿದರು
— ಇದರಲ್ಲಿ → ಕಾಕುತ್ಸ್ಥವರ್ಮನ ನಾಡು / ಊರು.

* ಕ್ರಿ.ಶ 2ನೇ ಶತಮಾನ ಗ್ರೀಕ್ ಪ್ರಹಸನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳಿರುವುದು - [illegible] ಪೈ.
* ಸುಮಾರು 22 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಬ್ದಗಳು ಸಿಕ್ಕಿವೆ. Date :..................

* ಟಾಲೆಮಿಯು ತನ್ನ ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಊರುಗಳಾದ ಬಾದಾಮಿ, ಮುದ್ಗಲ್, ಕಲ್ಕೆರೆ, ಬನವಾಸಿ ನಗರಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾನೆ.

* ಕ್ರಿ.ಶ 1ನೇ ಶ - [illegible] ಮುಂತಾದವರು - [illegible] ತೀರ [illegible] ಕನ್ನಡದವರ [illegible] ಎಂದು ಬರೆದ [illegible].
[[illegible]]

* ಹಾಲನ - ಗಾಥಾಸಪ್ತಶತಿ (ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೆ) - ತೀರ್ಥ, ತುಪ್ಪ, ಪೊಟ್ಟ, ಪೊಟ್ಟ ಮುಂತಾದ ಪದಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ.

* ತಾಳಗುಂದದ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನ → 380 → (ಶಿಕಾರಿಪುರ) [illegible] ಶಾಸನ.

* 450 ರ ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನ → ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಶಾಸನ → ಕದಂಬರ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥವರ್ಮನ ಶಾಸನ ಇದು ಬೇಲೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹಲ್ಮಿಡಿ ಗ್ರಾಮ, ಬೇಲೂರು/ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ
* ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನವು ಗದ್ಯ ಶಾಸನವಾಗಿದೆ → [illegible] ಗದ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ → ಗದ್ಯ ರೂಪದ್ದು ಪ್ರಾಕೃತ - ಸಂಸ್ಕೃತ
* ಶಾಸನ ದೊರೆತ ಸ್ಥಳ :- ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇಲೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ
↳ ಬೇಲೂರಿನ ಹಲ್ಮಿಡಿ (ಹಲ್ಮಿಡಿ) ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿದೆ.
* 16 ಸಾಲುಗಳು, 20 ಕನ್ನಡದ ಪದಗಳು → ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನ
↳ ಪೊಗಳ್ ಪೆತ್ತಜಯನ್ ([illegible])
↳ [illegible] } ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನದ ಕನ್ನಡ ಪದಗಳು
↳ [illegible] ([illegible])
↳ [illegible] ([illegible])
([illegible])

M H ಕೃಷ್ಣರವರು 1936 ರಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಶೋಧಿಸಿದರು.

* ಪ್ರಸ್ತುತ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಗಿದೆ.